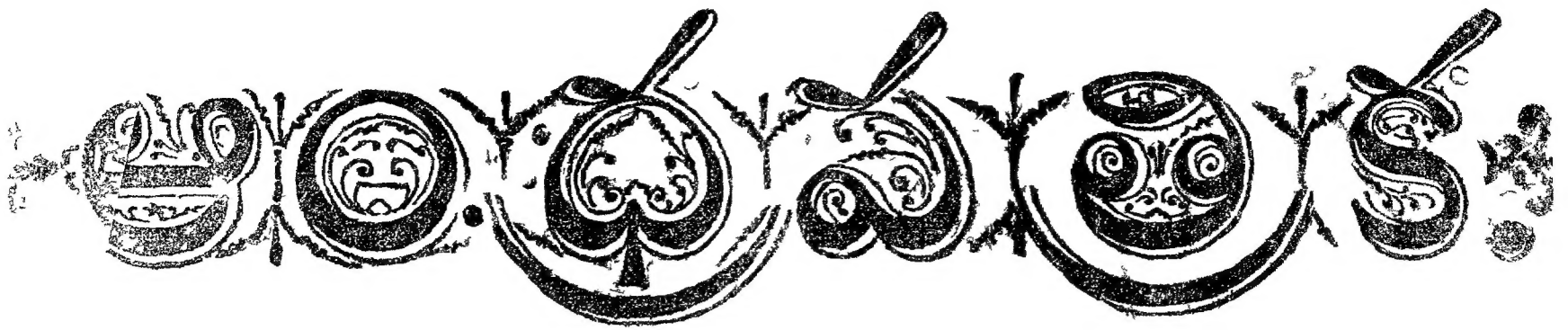

Register No. M. III8.

Post Box No. 212.

విడిచివరిక 1-4 0-1-0

Telephone No. 544.

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును. 30/4/24

Vol. 11
ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

చెన్నపట్టణము 1924 వ సం॥ జూలై నెల 31-వ తేది గురువారము
శ్రీ రక్తాక్షి నామ సంవత్సరము, ఆషాఢమాస బహుళ అమావాస్య 30.

No. 104
సంచిక ౧౦౪

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గాఢ గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతావత్తములు పొందియున్నది పంచభాష చీటి కూచి కొనిన జానముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిధ

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
చర్మపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెజుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాఱును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు సంజీవివంటిది

ఈమందును దుద్ధగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

కక-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్: 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండవలెను.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి మద్రాసు లే, బొంబాయి.

ఒకసారి మాకు ఆర్డరు నిచ్చి మా నాణ్యమును తెలుసుకొన కోరెదము
శ్రీలు కంఠమునందు ధరించు

చెయిను అడ్డిగె

6 నెల-13 నెలవరకు చేయవచ్చును.

చేదారం సహా మజూరి ర్పు. 10-15వరకు గలదు.

ఇమిటేషన్ పతకములు ధర ర్పు. 30-50 వరకు గలదు.

172 ఫుటంగల అందమైన మా క్యాటలాగు 1 కి ధర ర్పు. 1-0-0.

ఉమ్మడి రామయ్యకెట్టి, గురుస్వామికెట్టి కంపెనీ, నలువరకులు, చై నాబజారుగోడ్డు, మదరాసు.

రోక మయూర కస్తూరిమూతలు

ఈ అమూల్యమైన మూతలు మొదటిరంగ కస్తూరి, మంజువపువ్వు, పచ్చకర్పూరము, తదితరములను కలప
చేసి కాయాను చేయబడినది. ఆతేజగరతును ఏకమైతే కాని యిందులో చేరుటలేదు. పసిలిడ్లు, బాణ
లు, బాలిశులు, నాశ్వరముల తగ బాణులు, ముసలివారు ప్రతియుక్తము తీసి సాధారణరంగము లన్నిటికిని అను
యోగ్యముతో వాడవలెను. కిడ్నీ, బాలిశులకు ఇది సంజీవివంటిది. వేసకు కలు బుడ్లు ఖర్చు అగుచున్నది
2-0-00 రూపాయి గల బుడ్డి 1 కి 0-4-0, 6 బుడ్లు 1-4-0 ధాన్యఖర్చు వేరు. ఈ దిగువ తెలుపబడిన రోకమధ
నాలు అని ఏ యే క్యాట్ కి, గుణమిచ్చినట్లు తెలుపబడినట్లు అందుకు యేలాటి సంకేతములేదు. తప్పుకాడి
మాగదు.

రొకప్పుడా పంపించునట్లు కట్టబడిన, బుడ్లపానీని, బాపకకీర్తిని పొప్పించును, బుడ్డి 1 కి ధర రు 1-0-0.

కొలనుబోదయ:—ఇన్న పిల్లలకు బుమిస్కూడికావ్యము, తిప్పుగానుండును. శని మధ్యస్థులకు 0-12-0.

భాషాబీక రసాయనం:—పిల్లలకుమైన క్యాథారులు, వాంతులు, అజీర్తి వంటుంలై చావును. రు 1-0-0.

చాతగజుకేపరిలేవ్యాము:—వ్యవహారముల అలె బుందరించుట ములద్దకము ముంనునా కి పెట్టినది విశమురు 2.

మోషిధనుల నణను ఒకసారి కొనినవారికే లెలియను. ఒకదాని మాత్రం కొనిన పిదప ఎన్నడును మోషిధనుల కొనవలెను
సాధ్యమగుచును.

పాశ్చాత్యవెంకటాచలపండితులు, వైద్యశాలాధికారి, ప్రధానవైద్యులు,
శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, మైసూరు.

ఇంపీరియల్ సిగీమా తిరువల్లిక్కేణి

తేది కనివారమునుండి 20-12-24 తేది శుక్రవారమువరకు
సాయంత్రము 6-15 ప్రతిదినము 2 అటలు రాత్రి 9-20
శని, ఆదివారములలో మధ్యాహ్నము 12-15 కూడగలదు
రెండు అద్భుతమైన అటలు ప్రదర్శించబడును.

కాపైక్ కిడ్నీలో ఎడ్డిపోలో

మోషిధనుల నణను ఒకసారి కొనినవారికే లెలియను. ఒకదాని మాత్రం కొనిన పిదప ఎన్నడును మోషిధనుల కొనవలెను
సాధ్యమగుచును.

పాశ్చాత్యవెంకటాచలపండితులు, వైద్యశాలాధికారి, ప్రధానవైద్యులు,
శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, మైసూరు.

ముప్పన హామరాజు అండు వీరాజు.

పెద్దాపురము పోస్టు.

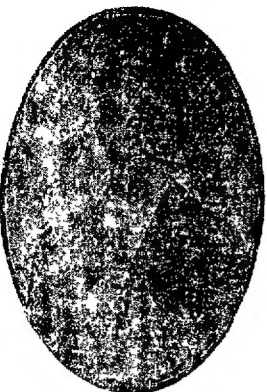
విజ్ఞాపన

వ్యవేశము

1918 సంవత్సరం

REGISTERED

నుంచి మేము మనదేశము నపండించుచున్న పట్టు తో మాఫ్యాన్సీలోనే వదులుట, నేయట, రం గులు చేయుట మున్నగు కులవలన వివిధరకముల

ప్రముఖపనులరంగులతో చిత్రవిచిత్రమైన జరిసాదా అంచు న కమ్ములతో నుత్తయారుచేయించి వర్తకులకు తదితరులకు విక్ర మించుచుంటిమి. కాకినాడలో జరిగిన రిజిస్ట్రేషన్ అభిలఖారత కాం కెనువస్త్రప్రదర్శనమున మాబట్టలను ప్రదర్శించినట్లులను అవిదే ిములోని పట్టావస్త్రములు అన్నిటిలోను ఎక్కువనాణ్యమై ివిగా అందరకు తెలిసేయున్నది. ప్రదర్శనమునుగురించి వ్రా యుచు మాబట్టలనుగురించి పీయూవ కాంతిహామరాజు అమృత బజారు పత్రికయందు ఇట్లు వ్రాసిరి:

“.... ఇతర కాంగ్రెసుసభము వారున్న మరెంతర ప్రజలుకూడ అన్నిరకములభద్రదన్నా ప్రదర్శించిరి. ఇంకను ఎంద రుో కలరు, అందరిని ఇచ్చట ఏకరవుపెట్టుటకు వీలులేదు. పట్టు త్రుములు అనేకరకములు ప్రదర్శింపబడినవి. పెద్దాపురం వర్తకు లు ముప్పనహామరాజు వీరాజుగార్లు పట్టు ఉత్తరీయములను ధో వతులును వర్తకులను గోటుగుడ్డలును తలగుడ్డలును చీరలును మున్నగురకములు ప్రదర్శించిరి. బెంగళూరు అస్సామవారు కూడ ప్రదర్శించిరి”

పట్టువస్త్రములనుగురించి వ్రాయుటలో మాకంపెనీయొ క్క అడ్రెస్సును రకములను విపులముగా వ్రాయుటలన దేశము వ్యవేశము పట్టకములలో మాప్రాముఖ్యమును గ్రహించి వ్యవేశి సభివృద్ధి పరచెదరుగాక. చెన్నపురిరాజధానిలో ప్రతిపట్టణము నందును మాబట్టలు దొరకును.

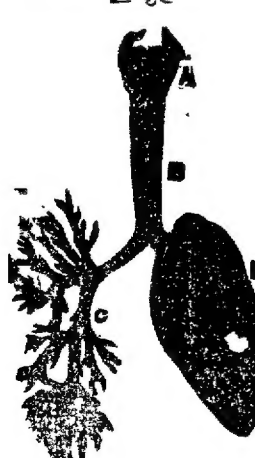
కొందరువర్తకులు తయారుచేయుచున్న రకములలోనే నాణ్యము తక్కువఅయిన బట్టలనువిక్రయించి మారకములని మో సపుచ్చుచున్నారగాన అందరియొక్క జాగ్రత్తకొరకు మాప్రతి బట్టమందు వుండేమాట్రేడ్ మార్కును ఇందున ప్రచురించితిమి.

శ్రీ గుల్లు! జలుబులు!! ఇన్ ఫ్లు ఎన్సా!!!

హాడ్ సన్సు

“యూమెంతాల్ జూజులు” అన్ని విధములదగ్గు, జలుబు, గొంతుపుండు, రొమ్ము పడికెము, ఇన్ ఫ్లు ఎన్సా” మొదలగువాటిని తప్పక తుదుర్చును. ఈయమును రాసియక ఖరీదవచ్చును.

“మెడికల్ ట్రెయిన్ మెడికల్ గెజటు” “ది హాల్బీ వనర్” “మెడికల్ ట్రెయిన్ ఆరెంజ్ సర్క్యూల్” “మెడికల్ రివ్యూ” “ప్రాక్టికల్ మెడిసన్” డిల్లీ (ఇండియా) మొదలగు వైద్యప్రపంచముచే సిపార్సు చేయబడినది.

కంతధ్వని కుత్తుక

ఊపిరితిత్తులు మొదలగు

వాటికి కావలసినది

ఏ.స్వరపేటిక.

వి.క్యాసనాశము.

సి.క్యాసనాశము యొక్క

గొట్టుము.

డి.ఒక క్యాశకోశము ప్రత్యేక

భాగము. అన్ని కెమిస్టు రుకా

ణము లందును వెలకు దొరకును.

ఆస్ట్రేలియాలో చేయబడినది. బుడ్డి 1.కి ధర రు 1.20.

అన్ని పోట్లలో దొరకును, ఈదినన తెలుపబడిన జాగా దొరకును.

మెసర్సు ఎన్. శేకాయ్ గొండ్లర్ అండుగో, చైనా

బజారులో, అక్విన్ అండుగో కెమిస్టు, బ్రాడ్వే.

సోల్ ఏజెంట్లు:— నైసామహమ్మదు అండుసన్న

మొట్టమొదటి, బాద్షా, మద్రాసు. (1469)

వృత్తాంతలేఖలు

రాజమహేంద్రవరం

(స్వకీయవిలేఖరి)

మ్యునిసిపలు వ్యవహారములు

జూలై, 28:—పురమున నెచ్చెలుజూచినను మ్యునిసిపలు వ్యవహారములచర్చలుదక్క వేరొండు గానకావు. చెయర్మను గారిచర్యల విమర్శించుటకు కాన్సిలరులకు సంపూర్ణ మగుహక్కు కలదని రిక్విజిషనుపెట్టిన 11గురి కాన్సిలర్లవాదము. వారి రిక్వి జిషనుపై చెయర్మనుగా రీక్రిమినేషన్సును సదరు 11 గురు కాన్సిలర్లకును వేర్వేరుగా పంపిరి.

“ఈ రిక్విజిషనులోని కొన్ని యంశములగుర్ని యాలో చించుట కాన్సిలుఅధికారమునకు అతీతము. మిగిలిన యంశము లు చెయర్మనునకు ప్రత్యేకాధికారమున్న విషయములకు సం బంధించినవికాన కాన్సిలర్లచే కొరవడిన సభ జరుపబడదు.”

కె. వి. ఆర్. స్వామి,

చెయిర్మన్, 25.7.24.

ఏయంశములు కాన్సిలుఅధికారమున కతీతములో, నేని తమకున్న ప్రత్యేకాధికారసంబంధవిషయములో చెయిర్మను గారు చెప్పలేదు. ఏదోవిధముగ చెయిర్మన్ గారు కాన్సిల్ల కోరినసభ జరుపకుండ ప్రోసీవేయుటకు ప్రజాప్రతినిధి యని చెప్పుకొను చెయిర్మనుగారు పూనుకొనుట మిక్కిలి విచారకర ము. వారు సదరు 11 గురు కాన్సిలరులకు పంపిన నోటీసు సరి యగు సమాధానము కానేరదు. కొన్ని యంశములు కాన్సిలు అధికారమున కతీతములు. అనగా చెయిర్మనుగారి యధికా రములోనివి యని మాత్రమే యర్థము కాబోలు. మిగిలినవి చెయర్మన్ గారి ప్రత్యేకాధికారములోని విషయములు. మొ త్తముమీద అంశములన్నియు తమయధికారములోనివే యని దానిసారాంశముకాబోలు! కాన్సిలర్ల చట్టములోని సెక్షనుల ప్రకారము చెయర్మన్ గారిచర్యలు అకౌన్టీయము లని చూప నెంచిరి. ఆసెక్షనులు తమచర్యలకు వర్తింపని సమర్థించుకొను చు ఏల సమాధాన మొసంగియుండలేదు? తిరిగి మ్యునిసిపలు ఎన్నికలు సమీపించుచున్నవి. ఇప్పుడైనను ప్రజాసేవకులవో గుర్తించి పాఠాలు తగినవారి మ్యునిసిపలుకాన్సిలున కంపుదురు గాక!

గన్నవరము

(ఒకవిలేఖరి)

వానలు

ఈ యూర వానలు బొత్తుగాలేవు. ఆకాశమున మేఘ ములు దట్టముగా కన్పట్టుటేకాని, భూమిమీద తగినంతవాన కలేదు. మాతులలో నీరింకిపోవుచున్నది. నీటియెద్దటి విశేషముగా నున్నది. చెరువులలోనీరుకూడ తీసిపోవుచున్నది. ఉన్న కొద్ది నీరైనను పసరెక్కి పానయోగ్యముగ లేదు.

ట్రాన్సుఫర్లు

ఈ మధ్య నీగ్రామమునుండి స్కూల్ డిప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టరుగారున్న, మేజిస్ట్రేటుగారున్న, బదిలీ అయివారు. ఇప్పుడిప్పుడు డాక్టరుగారికికూడ నిడదవోలు బదిలీ అయినట్లు తెలియపర్చుచున్నది.

స్కూలు

ఇటీవల ఇచ్చట హైస్కూలు నొకదానిని స్థాపించిరి. క్రొత్తగా, క్రీమాన్ ఎస్. నరసింహాచార్యులవారు హెడ్మా ష్టరుగా దయచేసిరి. మువ్వూరు యెల్. టీలు పనిచేయుచున్నా రు. అతి దాపుననే, పురావీధిపాడులోను, ఈడ్కుగల్లులోను, బెజవాడలోను, హైస్కూల్లు ఉన్నప్పుడు, ఇదెట్టి వృద్ధిని గాంచగలదో, పరికించుటకు కొంతకాలము చూడవలసియున్నది.

ఆబ్ కాంపాటులు

రెండుకోజల క్రితము ఇచ్చట తాలూకాకచ్చేరివద్ద కల్లుసారాయి పాటలు జరిగినవి. అప్పటిపోటీలు, పట్టుదలు వర్ణనాతీతములు. మొత్తముమీద గవర్న మెంటువారికి ఎక్కువ ఆదాయమే కనబడినది.

గన్నవరంతాలూకాబోర్డు

బెజవాడ తాలూకాబోర్డును మాడు చెక్కులుగా విడ దీయ ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఈసమస్య సిద్ధాంత్య

వశ్యమగోదాగి

(ఒకవిలేఖరి)

కాంగ్రెసుప్రచారము

జూలై 27:—శ్రీయుతులు, పుసులూకోడండరామ య్య, కస్తూరి శంకరాచార్యులుగార్లు తణుకు, భీమరం తాలూ కాలలో సంచారము చేసిరి. శ్రీకోడండరామయ్యగారు ఆగస్టు నెలలో ఏజంసీలో సంచారముచేయుదురు.

యోగబల ప్రదర్శనము

శ్రీయుత, బులుసు రామశోకారావుగారు మధ్య తణుకులో ఒక ప్రదర్శనము గావించిరి. జనము విశ్లే గా వచ్చిరి వారి ప్రదర్శనము ప్రజలకు చాల ఆనందమును ర్శ్య మును కలుగజేసినది. వీరు దేశీయ విద్యాలయమున మక్కి యుండిరి. దీని బీదస్థితిజూచి చాల దయారసముగల్గ గావున దీని యభివృద్ధికి విశేష ధనవహాయముచేయ సంక చుకొనిరి.

రామశోకారావుగారు తణుకు, భీమవరం, నరసాపుర తాలూకాలలోని గ్రామములందు తమ ప్రదర్శనములు చేయ బయ్యిడి ముందుగా పెంటపాడుగ్రామ మేగిరి. ఈ తాలూకా వాస్తవ్యులెల్లరు తప్పక వారిప్రదర్శనములకు బోయి వారివలె దేహదారుధ్యమును సంపాదించుటకుగాను వారొసగు వుపదేశ ము నాలించి ఆచరణలోనికి బెట్టి గోరుచున్నాము.

వార్తాపత్రికలు

సారస్వత సర్వస్వతకార్యస్థానము తణుకునుండి తాళ్ల పూడికి మార్చబడునని వినుచున్నాము. తాళ్ల పూడి శ్రీయుత ఏలూరిపాటి రామభద్ర చయలుగారి స్వగ్రామము. ఆప్రాంత ములకు చయలుగారు నాయకులు. అక్కడ వారికి మంచిపలుకు బడి కలదు. కావున తప్పక వారి కార్యస్థాన మచ్చటికి మార్చు టయే వుచితమనియు చయలుగారు లేని కారణముచే కొవ్వూరు తాలూకా కాంగ్రెసుప్రచార మడుగంటినదనియు వెంటనే చయలుగారుతమపత్రికతోపాటుకొవ్వూరుతాలూకాకాంగ్రె సు వ్యాపారములందు 1920. 21 సం॥ములవలె నడుమగట్టి పని చేయుటకును, తాళ్లపూడి ప్రత్యేక ఫిర్కాచేసి, ఫిర్కాకార్య స్థానము యేర్పాటుచేసి 1922.సం॥లో శ్రీయుత పుసులూరి కోడండ రామయ్యగారు కితానగర ఫిర్కాయందు యెట్లుయే ర్పాటుచేసియుండిరో అట్లుచేసి ఆదర్శకపాత్రు లగుదురు గాక యని చయలుగారిని వివయపూర్వకముగా వేదించున్నా ము.

నూతనపత్రికకు ప్రయత్నములు

శ్రీయుత, ఆత్మహరి గోవిందాచార్యులు! గారు ఏలూ రునందు ఒక వార్తాపత్రికను వెలిబుచ్చుటకు విశేషప్రయత్న ములు గావించుచున్నారు. ఈపత్రిక భగవాన్ తిలకుగారి నిర్వాహదినమున అనగా 1వ ఆగష్టున బయలువెడలుటకుయేర్పాట్లు చేయుచున్నట్లు వినుచున్నాము.

తణుకు జాతీయపాఠశాల

ఈ పాఠశాల సంగతిసందర్భములు గత రండుస రములకున్న చాలవుత్సాహకరముగనున్నవి. క్రొత్తమిత్రు లందు విచ్చి మాతో కలియుచున్నారు. అడిగినచోట లేదనకుండ క్రొద్దో గొప్ప ధనసహాయముచేయుచున్నారు. ఆ పరణులట్టా విశేషధనము వ్యయమొనర్చి దడికట్టబడినది. నూత నముగా కొన్ని క్రొత్తగదులు నిర్మింపబడినవి. పాఠశాలకు సరి బంధముగా నేర్పరిన అశ్రమములో 25 గురు తక్కువ లేకుం డగ నివసించుచున్నారు. ప్రతివారును చాల శ్రద్ధాభక్తులతో పనిచేయుచున్నారు. ఇది మిక్కిలి యభివృద్ధిలోనికి వచ్చు నూచనలు గన్పించుచున్నవి. కొద్దికోజలలో ఆదర్శకముగా నుండునని నమ్ముచున్నాము.

కాలమానము

ఇప్పటికి ఈప్రాంతములకు వర్ష ముదిగినది. దక్షిణసిం మాస్థానమున, కావేరీ, భవానీనదులు పొంగి పూల్లూ ఏళ్లూ యేకమగుచుండగోదావరిలో వచ్చిన నీరైన పొలములకు పూడ్చు కొనుటకు వచ్చుటలేదు. కాలవలనిండా నీరున్నది. పంటకాల్వ లకు మాత్రము నీరులేదు. ఆగస్టునెల వచ్చుచున్నది. పూడుపు లేమాత్రముకాలేదు.

కరింపబడి, అట్లు విడదీయుటే సంభవించునెడల, గన్నవరం నూజివీడులు కలసి కాబోవు తాలూకాబోర్డును, గన్నవరములో నుంచుటే సమంజసముగ కన్పట్టుచున్నది. ముఖ్యమగు కచ్చేరి లచే నొప్పారుచు, పెద్ద రైలుస్టేషనును కలిగి, వసతివిషయ ములో నూజివీడన కేమాత్రమును తీసిపోనట్టి, గన్నవరము విష యమై, అధికారులు బాగుగ ఆలోచించెదరుగాక!

తాదీపత్రి

(స్వీయవిలేఖరి)

అనంతపురం జాతీయోపసంఘ కార్యనిర్వాహక వర్గసమావేశము.

అనంతపురం జాతీయోపసంఘ కార్యనిర్వాహక వర్గసమావేశము ౨౬-వ తేదీ మధ్యాహ్నం ౧ గంటకు చింతకుంటలో జరిగినది. రెండు ముఖ్యాంశములు చర్చింపబడినవి. ఈ సందర్భము జన పరి మొదలకొని జాతీయ ఆఖరువరకు ఉత్తర అనంతపురం మండల ఖాదిబోర్డుకు వచ్చిన లాభమునుగురించిన వినియోగము. ఈజిల్లా ఖాదిబోర్డువారు ౫ మాసములు పై చిల్లరదినములకు గుమారు ౧౦౦౦ రూపాయలకు పైగానే లాభము సంపాదించ గలిగినాడు. అందులో ఈమండలఖాదిబోర్డు బ్రాంచి చింతకుంటలోనే ఎక్కువలాభము గడించగలిగినారు. సామాన్యముగ దొరికించిన ఖాదిబోర్డులాభమును వినియోగించుటలో మండల కాంగ్రెసుసంఘము ఏలాటిజోక్యమును కలుగజేసికొనుటకు బిలులేదు. ఎందుకన ఖాదిబోర్డువారు జరుపు వ్యవహారములలో లాభసమ్మములకు ఖాదిబోర్డువారే ఉత్తరవాదు లగుదురు. కాని, మండలసంఘము ఆభాగ్యతను వహించజాలదు. కావున లాభ వినియోగమును గురించినహక్కు ఖాదిబోర్డుకే నుండవలయునను వాదన బయలుదేరినది. కాని మండల ఖాదిబోర్డువారే తాము గడించిన లాభమును మండలకాంగ్రెసుసంఘాభిప్రాయానుసారముగ వినియోగించునట్లు తీర్మానము చేసియుండుటబట్టి, ప్రస్తుతము పైవివాదముతో బనిలేదని తోచినందున, కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు ఖద్దరుబోర్డులాభమును ఈ క్రిందివిధముగ వినియోగపరచునట్లు తీర్మానించిరి. తాదీపత్రిలో వచ్చిన లాభములో ౧౦౦.౫ ౫౦ వంతున రిజర్వుఫండుగ నుంచవలెననియు, మిగతమొత్తమును తాదీపత్రిలోనున్న జాతీయపాఠశాల వారికి, ఆపాఠశాలకు పరిశీలించి, యుక్తమనీతోచిన యియ్యవలెననియు, ఖాదిబోర్డుబ్రాంచి చింతకుంటలో వచ్చినలాభములో ౧౦౦.౫ ౫౦ వంతున రిజర్వుఫండుగనుంచి, మిగతమొత్తమును చింతకుంట పశ్చిమాంధ్రజాతీయవిద్యాపీఠమువారివశము చేసి వారు దీనిని ఖద్దరుత్పత్తికై వినియోగించి, దానిద్వారా, పశ్చిమాంధ్రజాతీయవిద్యాలయమును బోషింపవలెనని సలహానిచ్చిరి. రెండవది. అసామర్థ్యావధులలో అభిలభ్యత స్థాయి సంఘమువారిచే నామోదించబడిన నూలుపడుకు తీర్మానమును, పంచవిధ బహిష్కారములను ఆచరణలో పెట్ట వలెనను తీర్మానముకూడ వీరు ఆమోదించిరి. ఇటీవల కొందరు కాంగ్రెసు ఉద్యోగులు, మిల్లుదారులు, మిల్లుగుడ్డలకు రంగులను వేయుచు, వాటిలో వ్యాపారము చేయుచు లాభమును గడించుచున్నారు. వీరు పంచవిధ బహిష్కారమును గురించిన తీర్మానమును చక్కగ అర్థము చేసికొన్నట్లు అనుపడుటలేదు. మహాత్ముని అభిప్రాయానుసారముగ, మిల్లుదారులు, మిల్లుగుడ్డలలో వ్యాపారము చేయువారు వెంటనే తమ పదవులకు రాజీనామా యివ్వవలెనని నుండును. కావున కార్యనిర్వాహకవర్గమువారిచే ఆమోదించబడిన తీర్మానములో అట్లా వెంటనే రాజీనామా యియ్యవలెనని కోరికపోయినను, ప్రతి కాంగ్రెసు ఉద్యోగియు మండల, తాలూకా, ఫిర్యా, గ్రామసంఘకార్యనిర్వాహక సభ్యులును, మండలసంఘసభ్యులును పంచవిధ బహిష్కారములను ఆచరణలో పెట్టవలెననియు, నూలుపడికి ప్రతినెల 7 శతేదీ లోపల మండలసంఘ కార్యాలయమునకు పంపవలెననియు తీర్మానింపబడినది. ఈతీర్మానము ఆజ్ఞారూపముగ భావింపవలెననియు కూడ అభిప్రాయపడడ మైనది. కావున కాంగ్రెసు ఉద్యోగులును, తదితర సభ్యులును ఈవిషయమును బాగుగ గమనింతురుగాక!

పశ్చిమాంధ్రజాతీయవిద్యాపీఠము

పై పేర చింతకుంటలో నొకజాతీయవిద్యాపీఠము ఇటీవల నేర్పరచబడినది. ప్రస్తుతము చింతకుంటలోనున్న పశ్చిమాంధ్ర జాతీయవిద్యాలయమును ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయవిద్యా శాఖవారి సూత్రముల ప్రకారము ఆదర్శరూపముగ నడిపించుటయే వీరి ముఖ్యోద్దేశము. ఈసీతపు సభ్యులలో కొందరు వెంటనే పాఠశాలకుగాను 500, రూపాయల్యవిరాళము నిచ్చి తమ యుదారతను వెల్లడించినారు. మరియు ఈయూరివారే తిలకునిదికి 200 రూపాయలనిచ్చి దానిని జాతీయపాఠశాలకు ప్రత్యేకించినారు. మండలసంఘ కార్యనిర్వాహకవర్గమువారి తీర్మానము ప్రకారము మరియొక 500 కూడ వీరికి లభించవచ్చును. పశ్చిమాంధ్ర-మండలములలో ఈ జాతీయ విద్యాలయము మంచి శుభ విచ్ఛాముల చే స్థాపించబడినది.

దీనిని ఆదర్శప్రాయముగ చేసి మండలములో జాతీయవిజ్ఞానము నకు దీనిని మూలస్థానముగచేసి పశ్చిమాంధ్రమండలవాసులు ధన్యతగాంచెదరుగాక!

పశ్చిమాంధ్రసభ

ఈ పశ్చిమాంధ్రసభాకార్యాలయము సంద్యాలలోనే వుంచునట్లు ప్రస్తుతము తీర్మానింపబడినట్లు తెలియుచున్నది. ఈనెల ౨౦వ తేదీ సంద్యాలలో జరిగిన సమావేశమున, కర్నూలు మండలమువారు కొందరు, అనంతపురం మండలమువారు కొందరుత్ప మిగతవా రెవ్వరును రాలేదట. ఇందుకు కారణము సమావేశము వాల్చిజిల్లాలకు మధ్యనుండుస్థలమున వేయకబోవుటయే. వీరు నిర్ణయించిన కార్యక్రమముకూడ యేమియు నున్నట్లుగపడదు. పశ్చిమాంధ్రమండలములలో జాతీయజీవము పెంపు చేయుటకై తగినకార్యక్రమము ఏర్పరుచుట వీరిది మొదటిధర్మము. వీరు కర్నూలు అనంతపురం మండలములలో షామసీతకులై యున్నవారలకు ఖద్దరుత్పత్తిద్వారాబోషించుట రెండవధర్మము. ఈరెండుధర్మములను వీరెంతత్వరగా నిర్వహించుటకు బూనెదరో, అంతత్వరలో పశ్చిమాంధ్రసభాస్థాపన ఉపయోగమును ప్రజలకు తెలుపగలుగుదురు. కార్యరూపము దాల్చిని కొన్నితీర్మానములచేసి అంతటితో తృప్తికొందక జంటనే కార్యచరణకు గడంగుట చాల అవసరము. పశ్చిమాంధ్రమండలముల సంఘసభ్యులును ఖాదిబోర్డుసభ్యులును పైవిషయములను గమనింతురుగాక!

వాతావరణము

మల్బారు క్రమ్యుకొనుచున్నవి. గాలిమెండు, వర్షము మాత్రము లేదు. కొద్దివచ్చినదికాని, పంటపెట్టుటకు తగినంత రాలేదు. పశువులకు మేతకూడ దొరకుటలేదు. డక్కిణదేశములో కలుగుచున్న ప్రజాపీడన గమనించి ప్రజలు ఈతూరికూడ ఈ భాగమునకు షామము తప్పదేమియుని భయపడుచున్నారు. ఈశ్వరానుగ్రహ మెట్లున్నదో!

గుత్తి

(ఒకవిలేఖరి)

సహకార యూనియన్

జూలై 29:— ఇచ్చట సహకారసంఘ యూనియన్ స్థాపించబడి యిప్పటికి ఒకసంవత్సర మైనది. ఈయూనియన్ లో 17 సంఘములు చేరియున్నవి. ఈ సంఘములన్నిటిలోను ఒకటిరెండు తప్ప మిగత సంఘములన్నియును బాగుగా పనిచేయుచున్నవి. ఈ సంఘములన్నియు ప్రస్తుతము జిల్లా బ్యాంకునుండి పైకము అప్పుగాతీసికొని ఆపైకమును సభ్యులకు ఇచ్చి బీదలకు కొంతపట్టుకు కష్టనివారణచేయుచున్నవి.

ఈ యూనియన్ లలోనున్న సంఘములన్నిటిలోను సహకారోద్యమ యుద్దేశ్యముల ననుసరించి యొక్కసంఘ మైనను తృప్తికరముగా పనిచేయుటలేదు. ఏలయన సహకారోద్యమ యుద్దేశమేమన బీదలుగా నుండు కాపులు, నేడకాండ్రు, మరియితరవిధములగు బీదలు పైకముకావలసియున్న సాహుకార్లయొద్దకు అప్పుకు వెళ్లినయెడల విశేషమైనవడ్డితో తప్ప వారియొద్ద పైకము దొరకదు. క్రియొక్క ఆతురతకు ఎంతవడ్డీనైనను పైకము పైకము తెచ్చుకొందురు. ఆపైకము వారుపయోగించుకొని అందుతో సంపాదించుకొను పైకముతో వారు తమసాహుకారికి ఇచ్చువడ్డీ కూడ సరిపోక వారు తమ జీవితకాలమంతయు బుగుళ్లుగానే యుండి పడరానికష్టములు పడి, యిడుమల పాలై దుఃఖాక్రాంతులగుచున్నవారలు. సహకారోద్యమ యుద్దేశమేమన నేడకాండ్రు ఇతరబీదవాండ్లు ఇట్టియిడుమల బడనుండ వారు పైకమునిమిత్తం యితర సాహుకార్లయొద్దకు పోయి యొక్కవడ్డీలకు తెచ్చుకొనుటా సహకారసంఘముల స్థాపించి ఆసంఘములద్వారా బీదలకు కావలసినంత పైకము తక్కువవడ్డీతో ఇచ్చి ఆపైకముతో బీదలు సంపాదించు లాభముతో తమసంసారములు పోషించుకొని సంఘమునకు ఇయ్యవలసిన వడ్డీ అసలు భాగభాగముగా వుచ్చుకొనుచు వారు కష్టములనుబాసి శుభపడునట్లు చేయుటయే సహకారోద్యమము ఖ్యోదేశము. అయితే ఈజిల్లాలో అట్టివి ఎచ్చటనైనను ఉన్నవా అవి చూచిన ఒక్కచోటను తృప్తిగా, సభ్యులు మళ్లించుచుండునట్టి సంఘములు మండునకైనను లేవు.

ఈజిల్లాలో సుమారు 400, 450 సంఘములున్నవి. ఆ సంఘములన్నిటికిన్ని జిల్లాబ్యాంకు అప్పులు బట్టాడా చేసినది. అప్పు యిచ్చిన పైకము ప్రతిసానైటికిని కొంచెము కొంచెము భాగముగనే యిచ్చినదేకాని ఏసానైటికి సంపూర్ణతృప్తి కలిగించలేదు. కారణమేమన బహుసంఘములు ఏర్పాటుచేసి వా

టికి మేలుకలుగజేయవలయునను నుద్దేశ్యముతో విశేషసంఘములు ఏర్పాటుచేసి వాటికి తగిన సహాయసంపత్తి కలుగజేయలేక యుద్దమము అభివృద్ధికి రాకయున్నది. అట్టిసందర్భమున కొన్నిసంఘములైనను సరే వాటికి తగినసహాయముచేసి వాటిని ఆదర్శకములుగా చేసిన చాలబాగుండును. ఆసంఘములను అభివృద్ధికి తెచ్చుటలో సహితము నట్టిపైకము ఇచ్చి అందుతో సభ్యులు బాగుపడవలయునని యోచించుట సరికాదు. ప్రతిచోటను అటుగాక సమష్టివిక్రయపు సంఘములను ఏర్పాటుచేసి ఆసంఘములద్వారా సభ్యులకు మేలుకలిగించవచ్చును. అదేరీతిని ఘన మొక నేడకానికి బుగుము నిచ్చుచున్నా మనుకొన్నాడు. అతనికి యిదివరలో నున్న బుగుములను తీర్చి అతనికి నేడకామునకు కావలసినసామగ్రి, ఆహారమునకు కావలసిన సామగ్రి ద్రవ్యరూపకముగా కాక సామగ్రిరూపకముగాయిచ్చి వాటివల్ల నేడకాము చేయునట్లుగాచేసి అతడునేడకాము చేసినధూములలో నచ్చుపంటనుకూడా మనముకొని ఆపంటను మనఅప్పుకు వజాచేసి కొంటూయుండినయెడల వానికి ఏలాటికష్టమును లేకుండా జీవనము చేయించినవార మగుదుము. లేక యిప్పుడు మనముచేయు విధమున అప్పులుయిచ్చినయెడల ఆపైకముతో సాహుకార్లఅప్పులు తీర్చుకొందురు. తరువాత మాడులేక చావలసియుండును. ఒకవేళ ఆపైకముతో నేడకాముసామగ్రి కొనవలయునన్న ఒకడే కొనబోయిన విశేషద్రవ్యము చెచ్చుపెట్టవలసివచ్చును. ఆలాగుకొని నేడకాముచేసిన తరువాత పండితాద్యము అమ్మి అప్పు తీర్చవలయునని సంతకుపోయి గింజల నమ్మవలయునన్న వర్తకుడు ఒకటికిరెండు కట్టుకొని రావలసినమొత్తంలో సగము కూడా రాక వచ్చుపైకము వడ్డీకూడా సరిపోక నేడకాడా మాటికిలేక చావలసినస్థితిలోనే యుండును. కనుక ప్రస్తుతము చేయుచుండినపని సహకారోద్యమ యుద్దేశ్యమునకు వ్యతిరేకముగా తప్ప వాటి ననుసరించి యొక్కటియు చేయుట లేదు. అట్టి యుద్దమము కొనసాగవలయునన్న మిక్కిలిశ్రద్ధతో పనిచేయువారలు కావలసియున్నది. అట్టిసంఘములు యిదివరలో కొన్ని స్థాపించబడినవిగాని అన్నియు చేడిబోయినవి. చక్కగా పనిచేయువారు లేకపోవుటయే ముఖ్యకారణము. ఇట్టిసంఘములు వృద్ధిచెందవలయు నన్న సర్వకాలములయందు తచోదీక్షతో ఉద్యమాభివృద్ధికి పాటుపడు త్యాగశీలరయిన యువకులు కావలసియున్నది. లాభాపేక్ష లేక జనకుతూహలమే తనకుతూహలముగను, జనకష్టములే తనకష్టములుగను, జనసౌఖ్యమే తనసౌఖ్యముగను పరిగణించు కార్యనిర్వాహకులు కావలసియున్నారు.

ప్రస్తుతము ఈయూనియన్ లో నిట్టివి ఒకటిరెండైనను స్థాపించవలయునని ప్రయత్నించినారము. ప్రస్తుతకాలస్థితియెడ మిచ్చినదికాదు. జిల్లాబ్యాంకు సహాయము చేయనీతిలో లేకపోవట్టియు, కరవు హెచ్చుగా నుండుటలను కార్యసాధన కాకపోయినది. అయినను కొంగనపల్లె గ్రామములో సంఘము తరపునగాక సంఘముసభ్యులే ప్రత్యేకముగా యిట్టి సంఘము నొక్కటి ఏర్పాటుచేసికొని పనిచేయుచున్నారు. ఇప్పటికి కొంచెముగా పనిచేయుచున్నది. ఇంకాకొంతకాలము అదేరీతిగా పనిచేసినయెడల మంచికాలముచూచి అభివృద్ధిచేయ యత్నించుచున్నాము.

సహకార సంఘములలో అనేకవిధములైన సంఘములున్నవి. అవియైన "వ్యవసాయపు సంఘములు, యిండ్లమొదలగునవి కట్టుసంఘములు, నేజీపనులచేయు సంఘములు, విక్రయముచేయు సంఘములు అనుపలువిధములైన సంఘములు పలు విధములైన పనులకుగాను ఏర్పాటుచేయవచ్చును. ముచ్చలు మొదలగు తయారుచేయు సంఘము అని ప్రతితరగతివారును తమపరిశ్రమకు తగినట్లు సంఘములు ఏర్పాటుచేసికొని ఆకూసంఘములసభ్యులకు సహాయముచేస్తూ శ్రేష్ఠశ్రేణులను వృద్ధిచేయుటయేగాక దేశమునుకూడా వృద్ధికి తెచ్చునవార మగుదుము. ఈసంఘముల ఆంతర్యన్ని నీమన ప్రతిసంఘపునారి పారిశ్రామికులకు సామగ్రిరూపకమైన సహాయము చేయుచూ అందులో వారు చేయుసామగ్రి కొనుచు ఏర్పాటుచేయుటల బావులయే. ఇట్లు ఎంతకాలము వీరుత సహాయము చేయుదురు అంతకాలము వుద్దమము అభివృద్ధిచెందును.

సహకారోద్యమము ప్రారంభమున జ్యూని, ఇంగ్లాండు దేశములలో బాగుగా ప్రబలి దేశాన్ని తీసి సహకార మైన. మనహిందూదేశమున ఈయుద్దమము ప్రారంభమై దాదాపు 20 వత్సరములైనవి. ఉద్యమము యింకా చాలా క్రింద నున్నది. నిదానముగా ప్రబలుచున్నది. ఇంకా 10 లేక 15 సంవత్సరములలో వుద్దమము అఖండ ప్రాధానమును పొంది

బొంబాయి

(మా ప్రత్యేకవిశేషం)

1. స్థానికస్వరీపాలనమున రసాభాస

జులై 23: - (క్రిందిబాటు వ్రాసినతరువాత స్థానిక స్వరీపాలనమునాసంఘచర్యలయందేమియు ముఖ్యముగా విషయములు లేవనన్న రసాభాసమునాసంఘమును కొడవలేదు. దినదినమున దీనిని పరిశీలించుటకు పనినెక్కింప నభ్యర్థనలకు పత్రాలుగా రు ప్రయత్నించుచున్నామి? దాట్లగు సుకీయాగారు ఊపిరాడకుండ నట్లన్నిపట్లయందును తిగిలి అడ్డునచ్చుచేమి! ఈదాట్లగుగారు ఆభ్యుదయప్రియులు. పూర్వకాలపువారు ఆయనమాట కెవరయిన చెబురాదనినా ముక్కోపమున నందరను దూషించు వారు. వీరికి తగినట్లు స్వతంత్రప్రియులు, త్యాగులు, నిష్కామరితరులు జాతీయవాదులు పైకవచ్చి, వారి నాయకులగు పత్రాలుగాగు అభ్యుదయకాగానే సుకీయాగారివంటి ముక్కోపి మాటలు గాని అట్లపెట్టకపోగా, అపక్షముననొకరగు జమ్నాదాసుగారుగూడని పూర్తిగాదీకొని, సర్వవిధముల జాతీయాభిప్రాయములచర్యల చెదజల్లుచుండిరి. జాతీయవాదులలో నొకరగు గోల్డెస్టిగారి మందలంపు తీర్మానమునుగూర్చి క్రిందటి లేఖలో ముచ్చటించియుంటిని. ఆతీర్మానమునకు పట్టరాని ఆగ్రహపూరితులై, సుకీయాగారు పత్రాలుగారినైనను, జాతీయవాదులపైనను దాడిచెదలి, పత్రాలుగారిపై వారి సాలిసిబట్టిన బునోకేసును జారీచేయించిరి. అందుకు కారణము, పత్రాలుగారు వారి తీర్మానములను చర్యకు రానియ్యకుండుటే. దాట్లగు సుకీయాగారు పార్టీ సెలవుదినమున కార్పొరేషను మీటింగు జరిపినందుకు పత్రాలుగారిని నిందించుచు పంపిన తీర్మానమును వారు చర్యకు రానియ్యవలెనను, వారిపై నొక నోటీసును అట్లుచేయు లక్ష్యముననియు, అందుకు తీమాపణ కొనుగొమ్మనియునిట్లించెను. దాని నభ్యర్థనలు సరకుగొనలేదు. తిరువాత మరల సమావేశమున దాట్లగు సుకీయాగారు మరి రెండు తీర్మానముల నుపపాదించెదమని అభ్యర్థనలకు చెల్వరి. అతనియన (1) ఏతీర్మానమును అభ్యర్థనలు ఉపపాదింపక ముందు నిరాకరింప అసమర్థులు (2) ప్రీసభ్యులు ఆంగ్లమున మాటలాడవలెను.

ఈరెండు చిత్తుతీర్మానములు చర్యకు వచ్చునయమున నెన్నిమారు లుపపాదింపమని కోరినను సుకీయాగారు తమలాయులు ఆభ్యర్థనలపై జారీచేసిన నోటీసును సభను చదువనిది ఉపపాదింపననెను. పత్రాలుగారా వీరికి లొంగునది? ఆయన అదిమాత్రము చేయననియు ఉపపాదించినను, ఉపపాదింపక పోయినను సతీ ఆనిరి. సుకీయా దాట్లగుగారు మరింత ఖీష్కించుక మాన్పిరి. సభలో కలవరము ప్రారంభమయ్యెను. జమ్నాదాసు మెహతాగారు లేచి ఇట్టి అసందర్భపు తీర్మానముల, చర్యలనుండి తొలగించినకాని, అప్రతిష్టకరమని యుపపాదించి వారి తీర్మాన మధికసంఖ్యాకులచే నామోదించబడెను. పాపము సుకీయాగారు ఏమిచేయుదురు? వారికోపము మితిమీరి పొగా జాతీయవాదుల నందర నొక్కపెట్టిన చుట్టపెట్టబాగుగా కొనసాగునని నావుద్దేశ్యము.

ఈ ఉద్యమము కొనసాగువలయు నని మన మందరము ఊడి సాగ్యమైనంతికిత్రో, తోడ్పాటు ఉద్యమమును ఓక్షతో కొనసాగించునట్లు చూచుకొనవలయును. ఈ యూనియన్ అందుకూడా అట్టి క్రొత్తపనులు, పరిశ్రమలుపెట్టి పనిసాగించి క్రొత్తవారిని సహ ఉద్యమములోనికి ప్రవేశపెట్టునట్లు చూడవలయును. ఉద్యమము విషయమై యితరులకు విశదముగా బోధపరుపవలయును.

కొత్త ఎన్నికలు

1924 సం॥ ఆదివారం యూనియన్ మహాజనసభ సమావేశమై ఈక్రిందివాని ఈసంవత్సరమునకు పాలక సంఘభ్యులుగా ఎన్నికొనవలెననిది.

- మొంబరయొక్క పేరు. ఏ సంఘము తరపున
- 1 అ. నారాయణరావుగారు క్రిష్టిపాడు.
- 2 బి. రోశన్నగారు తిమ్మనచెర్ల.
- 3 కల్లె లక్ష్మీనారాయణరావుగారు గుత్తి.
- 4 వ్యాసరావుగారు కొంగనపల్లి.
- 5 బాబూసాబుగారు పామిడి.

వైసాలిలో బి. రోశన్నగారు అగ్రాసాధికతగాను, కల్లె లక్ష్మీనారాయణరావుగారు కార్యదర్శిగను యెన్నకొనబడిరి.

నెంచి, సి. వి. డి. వారిచే కార్పొరేషను ఉద్యోగులయొక్కయు, సభ్యులయొక్కయు, చర్యల గ మ నిం ప తే సి నివేదన సిద్ధపరుపజేయ నొక తీర్మాన ముపపాదించగోరిరి. స్థానిక స్వరీపాలనాసంఘములలో నధికసంఖ్యాకులు వీరి అభిప్రాయమున దుర్భాగ్యులవలెనై, దుష్టులు నీచులు! ఈ తీర్మానరహస్యము పాఠకులకు తెలియగలదు. జమ్నాదాసు మెహతాగారు, ఇట్టి అసహ్య తీర్మానము సమావేశమున కంత మను అప్రతిష్టకరమనియు, జాతీయవాదులగు అభ్యర్థులను, ఇతరులను సి.వి.డి.వారివాతపడజేయు మూచనలేగాని మరేమియు లేదని సుకీయాదాట్లగుగారిపై మందలంపుతీర్మాన ముపపాదించగా, నది అధికసంఖ్యాకులు హర్షించలేదు. అభ్యర్థులును ఆ తీర్మానమును చట్టవిరుద్ధమని ప్రోసెక్యూషన్ సుకీయాగారిని వారి తీర్మానము నుపపాదించుమనగా వారు, మరల లాయర్లు జారీచేసిన నోటీసును చదివినగాని ఉపపాదింపననెను అభ్యర్థులు మరల చదువనని ఖండితముగా చెప్పగా తీర్మానము ఉపపాదింపబడక యుండెను.

ఇంతలో సుకీయాగారు రభ్యర్థులపై న్యాయస్థానమున దావాచేసిరి. వా రభ్యర్థుని మొదట నిందించుచు వ్రాసినపిన తీర్మానమును, చర్యకు రానివ్వనందున, వారిచర్య అక్రమమనియు, అక్రమమని జారీచేయించిన లాయరునోటీసుల సభాఫలి చదువకుండుట అక్రమమనియు, అందుపై సభయంతయు సక్రమమనియు అందువలనే తీర్మానముల తా ముపపాదింపలేదనియు వారిచర్య, అందుకు కోర్టువారిని పైసభల చర్య రిపోర్టులయందు, అభ్యర్థులు సంతకముచేయకుండునట్లు అనుజ్ఞనీయుమని ప్రార్థింప, నందుకు వారియ్యకొనిరి.

వా రుపపాదింపని తీర్మానములన్నియు రికార్డుననుండవలయునట!

ఇన్ని వడిదుడుకులకు లోనైనను, మద్రాస్ బాలురకు ఒక పాఠశాల నిర్మించుటకు తగు సదుపాయములకు, సభ్యులందరియ్యకొనిరి. కాలమంతయు, నిష్కారముగా వైసవ్రాసినట్టి అనవసరచర్యలవల్ల చెచ్చింపబడుచున్నది. సుకీయాగారు రెంత కాల మట్లు అడ్డువచ్చెదరో తెలియదు.

2. భూస్వాముల దురాశ

బొంబాయిలో నిండి అద్దెల నిష్టమునచ్చునట్లు భూస్వాములు హెచ్చింపకుండునట్లు ఒకచట్టమున్నదిగాదా. అది ఈ సంవత్సరముతో ముగియును. అది ఆచరణలోనున్నంతకాలము వారి అటు సాగలేదు. కాని మరల నది మరియొక 5 సంవత్సరములవరకు పునరుద్ధరింపవలయునని అందరును కోరుచుండగా, భూస్వాములందరు ఒక్కపెట్టిన రాజప్రతినిధికి అర్జీపెట్టుకొనిరి. ఈచట్టము వారిరాబడినే క్రమముగా నరికట్టుచున్నదట! 800 మంది వితంతువులకు, ఇంటి అద్దెలవల్ల జీవించు వారి జీవనోపాధి నణగద్రోకుమన్నదట!

అద్దెలు కొద్ది యగుటచే ఉన్న ఇండ్లవలన గిట్టుబాటు కాకపోగా, వేరు ఇండ్లుకట్ట. సామర్థ్యముడగి పోవుచున్నదట! ఈచట్టము, సామాన్యులు ధనవంతులయినందునను, అద్దెలు భరింపజాలినందువలనను, వారల కనవసరమగు సౌకర్యము లేరవచ్చి, యితరులపై నిష్కారముగా ననాదరణ భావము జూపుచున్నదట! అందువలన దానిని శీఘ్రముగా నెత్తివేయమనికోరి, ప్రతివోటును భూస్వాములు కలవరము సాగించిరి. ఇక సామాన్యులన్ననో, ఇప్పటి అద్దెలనే భరింపజాలకున్నామనియు, మరికొన్ని సంవత్సరములవరకు, భూస్వాములబారిమండి తప్పింపుడని ప్రభుత్వమును వేడుచు, నారిమణిగాచే నొకతీర్మానమును శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టింపనెంచుచున్నారు. అద్దెలసభ్యమూత్ర మొక ఉత్పన్నముయినదే. పాలకులు సామాన్యులపక్ష మవలించిచెద రని తోచుచున్నది. ఏలనన, ఆంగ్లోహైందవులు, యూరోపియనులు కూడ వైచట్టముతో నేకీభావము గనగచుటయే గాక, అది పునరుద్ధరించుటకు సామాన్యులు సల్పుచున్న యాందోళనమున పూర్తిగా నేకీభూతి గనబరచిరి. అందుకు మొన్న జరిగినసభయందలి హాడ్మిన్స్ట్రాసతిగారి ఉపన్యాసమే తార్కాణము. జాతీయవాదులగు, జమ్నాదాసు మెహతాగారు, దేశాయిగారు, జోషీగారు, త్రివేదిగారు, గోల్డెస్టిగారును, యూరోపియను సంఘవాదులగు, హాడ్మిన్స్ట్రాసతిగారును ఈసమస్యవిషయకాందోళనమున నెక్కుడుపాటు పడుచున్నారు. భూస్వాములు ప్రభుత్వము నుపక్షమని మురియుచున్నారు. నారిమణిగారితీర్మానము శాసనసభయందు చర్యకు వచ్చునపుడు ప్రభుత్వమువలించు మార్గమెటులుండునో గమనింపవలయును. 'మొన్న' వివేకవంతులగు నదో విశ్వేశ్వరయ్యగారు వారినివేదికయందు వ్రాసినట్లు, బొం

బాయిలో అద్దెలు, లండనునగరమునకన్న ఎన్నిమడుంగులో ఎక్కువయ్యె! 1914 సంవత్సరమున 1924 సంవత్సరమున భూస్వాములు నూటికి 80 రూపాయలవంతున ఎక్కువ అద్దెల నభివృద్ధిచేసిరి! భూస్వాములదురాశ కింతకన్న తార్కాణము లేమి కావలయును? వీరికి సామాన్యుల ఆశయములయందెంత మాత్రమును దయాదాక్షిణ్యములు లేవు. వెనుక ముకియోడ్ కమిటీయొడుట ఆర్థికశాస్త్రమునందనుపమపండితోత్తము లగు, ఫిండ్లేషిదాసుగారిచ్చిన సాక్ష్యమును యంత్రయజమానులు ఖండింపలేదా? ధనికులగు భూస్వాములును వారివలెనే పాపాపృథము లనుటలో సందియములేదు.

3. చేయూతయకాననుకొన్నది చెంపపెట్టుకుట

బొంబాయి రాజధానిని బ్రాహ్మణ, అబ్రాహ్మణ సమస్య అంతరించుచున్నది. మహమ్మదీయ, అమహమ్మదీయసమస్య సంప్రాప్తించినది. ప్రపంచమున నొకరిలకుగాని, శాసనసభా సభ్యత్వమునకుగాని, కులపంపుడుపద్ధతులు చెలసినవికదా! రానురాను అసహనోద్యమమునల్ల నందలిమాధుర్యము కొంత చప్పుబడినది. వెనుకబడిన కులములపైకి తెచ్చుటకు ఏర్పడ్డ ముఖములు చివరకు విషమించి, స్వలాభ పరాయణత్వ పద్ధతులు పరిణమించి, ప్రభుత్వావ్రయమునకు మాత్రము లాభకారయలు నవి. మొన్న పునహలో గవర్నరుగారికి మహమ్మదీయులు నివేదించిన సంఘసంగ్రహ నూచకములను, దానికి వారిచ్చిన ప్రత్యుత్తరమును పరిశీలించిన, పంపుడుపద్ధతుల నెంత నిరసింపసమకట్టెనను క్రియానూచకవిషయముల వారు మాత్ర మెందును ఇతర రాజధాని ప్రభుత్వపద్ధతులకు తీసిపోనట్లు తెలియబరచిరి. ఇటు మహమ్మదీయుల పక్షమవలించుచు చున్నట్లుండవలయును: అటు రాజ్యాంగపద్ధతుల ముఖ్యనూత్రమగు, సమానత్వమార్గమున నడచునట్లుండవలయును! ఇటునటు ఊగులాడినను, తప్పించుక తిరుగవలయును.

ఇదియే అసలగు రాజ్యాంగపద్ధతి! కాని ఉద్యోగ సంపుడుపద్ధతి జాతీయ సమస్యా పరిష్కారమున కొక చేయూతయగుటకు బదులు, చెంపపెట్టయినది. ఫిల్లీలోను ఇతరప్రదేశములను, హిందూమహమ్మదీయ సమస్య, మతవిషయకాంక్ష మయిన, బొంబాయిని ఉద్యోగాంశసంఘాతమగును. ఇంతతో నాయకులు మహమ్మదీయులపట్ల నుదయించిన దుర్భావముల తొలగింపనిది, హిందూమహమ్మదీయసమస్యా పరిష్కారదినము, వెనుకకుపోవును.

4. యూరపియనులు బ్రాహ్మణులూ, అబ్రాహ్మణులూ?

పులిమిది పుట్రవలె, బ్రాహ్మణ, అబ్రాహ్మణ సమస్య మధ్య, వైప్రశ్నయందయించెను. ఇది మనకెట్లు విచారింపక పులితరహా అట్లే ప్రభుత్వమునకును కష్టమయ్యెను. కర్నాటకమున నెందరు, అబ్రాహ్మణ జడ్జిలు కలరని ఒక శాసనసభ్యుడు ప్రభుత్వము నడిగెను. అంతటితో నూరకొనక, యూరపియనుల, నబ్రాహ్మణులలోనే జేర్చితిరాయని యడగ, ప్రభుత్వము సహజజడ్జిలో, యూరపియనులు లేనేలేరని ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను. ఇంకా సహజజడ్జిలో కూడ యూరపియనులు లేరని విచారించుచున్నారా అని ఆసభ్యుడు ప్రభుత్వము నడగెను. ఈ ప్రశ్న అందరకు అతినపు కలిగించినదనుటలో వింత యేమి?

5. విద్యామంత్రి

ప్రజలపట్ల బొంబాయి రాజధానిని, నిర్బంధించిత విద్యోపలబ్ధి మిగుల సాదరము బడయుచున్నది. ఎల్లెడలను ప్రజలే ముందుకు బోనుంకించినను, మంత్రిగారే వెనుకకు దిగలాగుడు నూత్రముల బన్ని ఆశయములపట్ల నాదరణజూపుచుండిరి. పరాంజీగారొకమారు తామిదేనికైన సంస్కర్తమేగాని, ధనము నన్నిటికి పుట్టించుటకు తమవద్ద, నల్లావుడ్డను కథలోని విచిత్రలాంతరు లేదని వాక్రుచ్చిరి. అమాత్రపుమాటయు ప్రస్తుతవిద్యామంత్రిగారు గా|| జగదేవుగారిమండి చెలువడకుండుట కోచనియము. వారు ఏమియుచేయలేకపోగా, స్థానిక స్వరీపాలనా సంఘము చేయలేకపెట్టిన విద్యామార్పులకైనను, వారుచేయూత యొసగమనిరి. బొంబాయినగరమున నిర్బంధించితప్రాథమిక విద్యప్రవేశపెట్టెద మనియు సగముకర్చు, కార్పొరేషనువారు భరించెద మనియు, మరిసగము ప్రభుత్వమువారిని భరింపుడని కోరగా విద్యాశాఖామంత్రివరులు ఒక్క బొంబాయినగరమునకు నూటికి 50 రూపాయలు భరింపమని ఖండితముగ సెలవిచ్చిరి. ఈ షరతు పత్రాలుగారి 1917 బిల్లువల్ల నే మూలియా, హైద్రాబాదు, ధార్, కరాచి, నిర్బంధవిద్యావిషయకపరిశ్రమ కావించుచుండెనుగాని, మంత్రిగారి మహిమవల్ల కాదు.

ఆంధ్ర రాష్ట్ర పరిపాలనా పత్రము - బెజవాడ సమావేశము కార్యనిర్వాహకవర్గ తీర్మానములు

1-2-28 తేదీన జరిగిన కార్యనిర్వాహకవర్గ కార్యదర్శి పంతులుగారి అధ్యక్షతన జరిగిన సమావేశమైనది.

హాజరైన సభ్యులు:— 1 కొండా వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు 2 ఆ. కాశీరాయరావుగారు 3 చాక్లర్లు (బహుశాశ్రమ) సుబ్రహ్మణ్యంగారు 4 డా॥ భోగరాజు పట్టాభిసేతారామయ్యగారు 5 ఉన్నత రామలింగంగారు 6 వ. బుచ్చి నుంపరరావుగారు 7 నిమ్మల రామలింగంగారు 8 కామరూప రామకృష్ణారావుగారు 9 పు. కోదండ రామయ్యగారు 10 యం. మంగయ్యగారు 11 సి. వి. రంగం శ్రీనివాసరావుగారు 12 వ. రామయ్యగారు, 13 కన్నెగంటి సూర్యనారాయణచౌదరిగారు, 14 మారేపల్లి రామచంద్రశాస్త్రిగారు 15 ఆత్మకూరి గోపాలాచార్యులుగారు.

(1) లోగడ పంచవార్షికుండి తీసికొనిన అప్పు రు. 5000.00 లను ఆమోదించుటనుగూర్చి: ఆమోదించడమైనది. ఈ ఋణమును గాంధీపూజానిధినుండి అప్పుతీసికొని తీర్చవలెను.

2 లోగడ గాంధీ పూజానిధినుండి చేసిన రు. 5000.00 లు ఋణస్వీకారమును ఆమోదించుట: ఆమోదించడమైనది.

3 జాక్ నెలకు దేశాధికారబృందమును ఆఫీసువైరాల ఖర్చులకు గాను రు. 5000.00 లు గాంధీపూజానిధినుండి అప్పుజేయుట: గాంధీ పూజానిధినుండి అప్పుతీసికొనుటకు తీర్మానించడమైనది.

4 గాంధీపూజానిధి ఐనూలుకగుర్తులు ఆయాజిల్లా సంఘములు ఆనిధినుండి మినహాయించుటకు గూర్చి అట్లు ఖర్చులు మినహాయించి అట్టిఖర్చులకు పరిమిత బిల్లుతో సహా మినహాయింపు తీర్మానము కోశాధికారికివెంటనే పంపుమనవలెను.

5 వసూలైన పూజానిధి కోశాధికారికి పంపుట: ఇంతవరకు వివిధజిల్లా సంఘములవద్దగాని మరియెవరివద్దగాని వసూలై నిల్వయున్న పూజానిధి మొత్తమును ఆయాజిల్లా సంఘములవారు వెంటనే కోశాధికారికి పంపవలెను.

తీర్మాని 2-2-28 తేదీన సమావేశమైనది

6 లోగడ ఖాదీబోర్డుకు మంజూరైన రు. 1000.00 లను గూర్చి: ఈ గ్రాంటును రద్దుచేయడమైనది. దేశాధికారుల చేతనే ఖర్చు వ్యాప్తి జరిపించవలెను.

7 రాష్ట్రీయసంఘముచే నియమింపబడిన దేశాధికారులను గూర్చి: వీరుకూడ తాము పనిచేయుజిల్లాలలో ఆయాజిల్లా సంఘములయొక్క సంపూర్ణాధికారమునకు లోబడి పనిచేయువలెను. అట్టివారు ఆయాజిల్లాలలో పరిగా పనులకు నిర్వహించని యెడల ఆసంగతి వెంటనే ఆజిల్లాసంఘములవారు రాష్ట్రీయసంఘములవారికి తెలియపరచవలెను.

8 శ్రీమతి పున్నవ. లక్ష్మీబాయిమ్మగారి చరఖాస్తు: వీరిని జూలై నుండి నెలకు 40-0-0 గౌరవధృతివైన గంటూరు జిల్లాకింద పనిచేయుపద్ధతిని దేశాధికారులుగా నుండుటకు తీర్మానించడమైనది.

9 కారదానికేరసముపక విరాళము గూర్చి ప్రస్తుతము ఆపునలచేయడమైనది.

10 తూర్పుకృష్ణాజిల్లాలో మాత్రమే పాకాలను గూర్చి: తూర్పుకృష్ణాజిల్లాలో ఒకప్పుడు మాత్రమే మాత్రమే పాకాల పెట్టుటకును అట్టిపాకాలలో పుష్కలమునకి నెలకు రు. 30-0-0 ఇవ్వించుటకును అఖిలభారత ఖర్చు సంఘము వారికి శిఫార్సుచేయుటకును తీర్మానించడమైనది.

11 అస్పృశ్యత నివారణాసంఘము స్త్రీలయప సంఘము, కాంతినేన: ఇదివరకున్న వారి నే ఎన్నుకొనడమైనది.

12 అస్పృశ్యత నివారణాసంఘమునకు కార్యదర్శి: రాజీనామాచేసిన శ్రీయుత దండూ నారాయణరాజుగారి స్థానే శ్రీయుత వెన్నేటి సత్యనారాయణగారిని ఏర్పాటు చేయడమైనది.

13 బందరులో రంగులదకము పరిశ్రమాలయమునుండి చరఖాస్తు: ఈసంవత్సరము డిసెంబరు ఆఖరువరకు రు. 660 లు విరాళమును ఈపరిశ్రమాలయమున కిచ్చుటకు తీర్మానించడమైనది.

14 ఏలూరు జాతీయవిద్యాలయమునకు ప్రతినిధి: రాష్ట్రీయసంఘము తరఫున శ్రీయుత ఆత్మకూరి గోవిందాచార్యులుగాకాని ఏర్పాటుచేయడమైనది.

తీర్మాని 2-2-28 తేదీన సాయంత్రము 5 గంటలకు సమావేశమైనది.

15 గర కాఖా విభజన గూర్చి (క) శ్రీయుత దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారికి దేశాధికార బృందము, జాతీయవిద్యకాంతినేన అనుడిపాఠ్యమెంటులను యిచ్చుటకు తీర్మానించడమైనది.

(చ) శ్రీయుత అయ్యదేవర కాశీరాయరావు గారికి ఆఫీసుపని, కరపాస్ వైద్య, ఆర్థికము, అస్పృశ్యతనివారణము, కాంగ్రెసు సంఘముల ఏర్పాటుమున్నగు అన్నియితర డిపార్టుమెంటులు యివ్వడమైనది.

16 దత్తమండలముల గూర్చి (క) కడప, కర్నూలు అనంతపురం జిల్లాలకు "పశ్చిమాంధ్రసభ" గా జేసి శ్రీగాడిచెర్ల హరిసర్వోత్తమరావుగారికి సదరు సభకు సంబంధించిన యావత్తు డిపార్టుమెంటులను యివ్వడమైనది.

(చ) పశ్చిమాంధ్ర సభాకార్యస్థానమునకు నెల గకి రు. 1000 మించకుండా యింటిఅద్దెయు నెల గకి రు. 1000 మించకుండా ఒక బంట్లోతును, ఇతర చిల్లర ఖర్చులకు నెల గకి రు. 1000 మించకుండాను మరియు పైకొప్పయిలు నిమిత్తము రు. 5000 మించకుండాను మంజూరు చేయడమయినది.

17 ఆఫీసు సుమాస్తా భాగవతుల సుబ్బరామయ్యగారి చరఖాస్తు: జీతము చేయడమయినది.

18 అస్పృశ్యత నివారణాసంఘము కార్యదర్శిగారికి ఖర్చుల నిమిత్తం తిరిగి రు. 200/00 మంజూరు చేయడమయినది.

19 రాష్ట్రీయ సంఘసభ్యుల కురదలూలు ఇదివరకు కురదలూలున్న రాష్ట్రీయ సభ్యత్వపు స్థానములన్నిటిని ఆగస్టు నెలఖర్చులోగా భర్తీచేయుటకు అన్నిజిల్లాలకు అధికార మివ్వడమైనది.

20 దేశాధికారబృందము, చెరుకువాడ వేంకటరసెం హంగారిలేఖ: చదువడమైనది. వీరికి నెల గకి రు. 200 లు చొప్పున ఇతరకు మామనెలవరకు గౌరవ ధృతినిచ్చుట తీర్మానించడమైనది. ఈకాలములో జాతీయపాకాలలోపాధ్యాయులుగా నుండుటకు వీలులేదు.

21 శ్రీ పెండ్యాల శేషగిరిరావుగారి గౌరవధృతిని గూర్చి: వీరికి గౌరవధృతి జూన్ నెలకు పూర్తిగా నివ్వవచ్చును.

22 మానాప్రగడ వెంకటకృష్ణారావుగారి లేఖ: చదువడమైనది. గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులకు పంపివారియభిప్రాయము తెప్పించవలెను.

23 దేశాధికారుల పర్యటనగూర్చి: దేశాధికారుల నెల గకి కనీసము 20 దినములు పనిచేయవలయును. శరీర అస్వస్థత మొదలగు యిబ్బందులు కలిగినప్పుడు మాత్రము జిల్లాసంఘములు ఆకాలపరిమితిని తగ్గించవచ్చును.

24 సేర్కెళ్ల వెంకటసుబ్బారావుగారి లేఖ: ఈ విషయమై కార్యదర్శి వివరించి యివ్వవలసిన సామ్య యివ్వవలయును. కడపజిల్లానుండి 5 బట్టవలయును.

25 గోనుగుట్ట సుబ్రహ్మణ్యంగారిల్లు: రు. 5000 మంజూరు చేయడమయినది.

26 శ్రీయుత ఆంధ్రరత్న దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారి ఆఫీసు, ఆఫీసులో యిదివరకున్న సుమాస్తాలలో శ్రీ గణపతిరావుగారిని డిపార్టుమెంటు చేయడమైనది. ఇదిగక నెల గకి రు. 2000 ల జీతముకు మించకుండా యిదివర కేర్పడియున్న దేశాధికారులలో నుండి ఒకరిని సహాయకార్యదర్శిగా ఏర్పరచుటకు వీరికి అధికార మివ్వడమైనది.

27 ప్రహ్లాదశాస్త్రిల శిశురామయ్యగారి బిల్లు రు. 200-0-3 లు మంజూరు చేయడమైనది.

28 ఆడిటరు గుమ్మాడి కామేశ్వరరావుగారి బిల్లు: శత్రు యిచ్చుటకు వీలులేదు. తక్కిన మొత్తం రు. 23-7-3 మంజూరు చేయడమైనది.

29 దువ్వూరి సుబ్బన్నగారి బిల్లు మంజూరుచేయ వీలు లేదు.

30 కమలమ్మగారి బిల్లు రు. 28-2-6 మంజూరు చేయడమైనది.

31 నడింపల్లి లక్ష్మీ సరసింహారావు గారి లేఖ: ఈ మొత్తము లక్ష్మీసరసింహారావుగారి యిచ్చుకొనవలయును.

32 పల్లెపాడు ఆశ్రమవిద్యార్థుల విషయమై: పల్లెపాడు ఆశ్రమమువారికి బిల్లుప్రకారము విద్యార్థులు యిండ్లకు వెళ్లుటకు అయిన ఖర్చుల నివ్వవలయును.

33 ఆంధ్రరాష్ట్ర హిందీసాహిత్య సమైక్యసమితి లేఖ: ముందు ఆలోచింపబడును.

34 కార్యస్థానపు బంట్లోతు జీతము: 12 రూపాయల వరకు హెచ్చించుటకు కార్యదర్శిగారి కధికార మివ్వడమైనది.

35 రాష్ట్రీయ కార్యాలయమునకు టెలిగ్రాఫ్ వచ్చే సభలో ఆలోచింపబడును.

36 ఆడిటరుపాఠ్యము 34 లింకు స్వశాశ్వతనిధి గూర్చిన నిబంధనలు: వచ్చేసభలో ఆలోచింపబడును.

37 జాతీయ విద్యావిధానము:

38 రాష్ట్రీయ సభ: ముద్దుపూరులో జరుగుటకు తీర్మానించడమైనది.

అయ్యదేవర కాశీరాయరావు,
కార్యదర్శి.

నాతావరణస్థితి

1924 జూలై నెల 31-వ తేదీ గురువారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	జిల్లా గడి	జిల్లా గడి	జిల్లా గడి	జిల్లా గడి	జిల్లా గడి
జిల్లా గడి	జిల్లా గడి	జిల్లా గడి	జిల్లా గడి	జిల్లా గడి	జిల్లా గడి
జిల్లా గడి	జిల్లా గడి	జిల్లా గడి	జిల్లా గడి	జిల్లా గడి	జిల్లా గడి
జిల్లా గడి	జిల్లా గడి	జిల్లా గడి	జిల్లా గడి	జిల్లా గడి	జిల్లా గడి
జిల్లా గడి	జిల్లా గడి	జిల్లా గడి	జిల్లా గడి	జిల్లా గడి	జిల్లా గడి

గోపాలపురం	84.8	76.8	1.72	8.18	44.96
విశాఖపట్టణము	84.7	77.7	0.29	2.95	87.09
కాకినాడ	84.4	77.5	0.28	5.65	89.09
మచిలీపట్టణము	86.8	78.2	0.02	7.90	41.89
కర్నూలు	94.0	77.0	...	8.00	26.01
బళ్లారి	92.8	75.7	...	2.89	20.51
కడప	98.8	79.4	...	4.92	81.28
నెల్లూరు	99.0	79.7	0.27	8.35	87.98
మద్రాసు	96.9	80.4	...	9.08	10.74
కడపూరు	97.7	80.2	...	2.85	82.34
నెలమ	94.5	74.6	...	6.74	39.80
కోయంబూరు	82.2	72.0	...	19.27	22.39
తిరుచనాపల్లి	100.5	78.2	...	0.18	88.18
నాగపట్టణము	98.8	81.2	...	0.67	54.98
మహార	100.2	78.8	...	8.79	88.68
పాంబన్	89.9	78.1	...	0.42	87.00
తిరువళ్ళూరి	2.28	28.84
తిరువేంగళము	83.0	74.7	...	47.08	64.51
కొచ్చిన్	85.8	75.1	0.25	94.84	114.51
కాలికట్టు	88.8	74.1	0.45	97.57	117.15
మంగళూరు	86.7	78.6	0.61	98.80	125.64
తెలంగాణ	80.5	65.8	...	8.58	85.87
మేరకార	87.1	82.5	0.48	104.08	125.46
కొడెకాల్	87.4	82.2	0.08	17.60	62.18

సర్కారులు - వర్షములు సాధారణ ముగిసినవి. గోపాలపురంలో 1.72" విశాఖపట్టణములో 0.29" కాకినాడలో 0.28" వర్షించెను. మచిలీపట్టణములో చినుకులుపడినవి. పగటి వేడిమి 2 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ.

దక్కణ:- మేఘములు ఒక మోస్తరుగ నున్నవి. ఆర్ధిక చాలతక్కువ. కర్నూలులో పగటికాత్రవేడిమి కడపలో పగటి వేడిమి 2 1/2 నుండి 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:- నెల్లూరులో 0.27" వర్షించెను. మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి. కడపలో రాత్రి పగటివేడిమియు నెల్లూరులో పగటివేడిమియు 2 1/2 నుండి 3 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

వర్షము సర్కారులు, పడమటితీరమునె యుండును. సానిక చినుకులు అచటచట బడును.

యస్. ఆర్. సామ్రామ.
నాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు, మద్రాసు.

నేత్రాంజనము

డబ్బీ 1-కి రూ. 0-4-0

ఈ కాటుకలలో పచ్చకర్పూరము మొదలగు వంగి పచ్చలు చేర్చబడినవి. అందరును సామాన్యముగ వాడతగినది. కొండ్రకు ఏవిధమైన జబ్బును చేయదు. ఈ కాటుకను విడుదల కొద్ది దినములు పెట్టుకొనిన కంటిమంటలు, ఎలుపులు, పుసికట్టుకు, కొండ్లు అంటుకొనుట, కంటిదూరము, కండ్రమునకు మొదలగు మానును, డబ్బీలో సామ్రామైక్ర కాటుకమాత్రమేయందును. అమృతాంజనము కిరీ, మదరాసు. శాంతి.

గోదావరి డెల్టారైతుల తీరని కష్టనష్టములు

అధికారుల నిరంకుశత్వము
(స్వ కీ య వి లే ఖ రి)

కాకినాడ, జూలై 25:—ప్రతిసంవత్సరమున గోదావరి డెల్టా భూముల సాగుబడి నిరాటంకముగ జరుగుచుండ లేదని అనుభవము గలిగినవారు చెప్పక తప్పదు. ఎప్పుడును సమయమునకు నీరు రాలేదనియో, అధికారులు కాలువలతో ములు బిగించినయో యేదియో యొకగోల, ఆందోళనము జరుగుచునేయున్నది. ఈ సంవత్సరము దైవవశముచే వర్షము లేక పోవుట సరిగదా అధికారులు నీరుఉండి కూడ తాళము బిగించుచున్నందువల్ల మాటలలో చెప్పలేనంత గందరగోళము ఆందోళనము రయితులలోను ప్రజలలోను కలిగినది. రయితులకు గల మనోవేదనచెప్పనలవికాదు. కండ్లయెదుట కాలువలందు పుష్కలముగ నీరు కనిపించుచున్న సమయమున అధికారులు నిరంకుశముగ తాళము బిగించుటయితే రయితులొక్క మనస్సు ఎటుండునో చదువరులూహించుకొనెదరుగాక.

గోదావరి డెల్టాలో చక్కగా సాగుబడికావలెనంటే కాలువలమాలమున నీటిసప్తయకావలెను. అందుకు సహాయముగా సమయానుకూలమైన వర్షముకూడ కావలెను. ప్రధమ పంట కాలములో ఆరంభమున, (అనగా, గవర్నమెంటులెక్కా దాఖలా జూన్ 20 వ తేదికి ప్రారంభము) పెద్ద వర్షములు కురిసిపట్టయితే కాలువనీటి ఆధారము కొరవడినప్పటికిని సాగుబడికి అంతగా ఆటంకమనిపించదు. వర్షము స్వాభావికస్థితుల ననుసరించి యుండును. దైవాధీనము కావలెనన్నప్పుడు లేక పోవచ్చును. అసరములేనప్పుడు కురియవచ్చును. కనుక దయార్ద్రస్వాభావముతో నీరిచ్చెదరని నీటి అధికారుల నాశ్రయపడోవుదురు. తరుణములో దయకుబదులుగా నిరంకుశాధికారమును జూపుదురు. రాజమండ్రి సబ్ డివిజన్ కు కీ. శే. సర్ విల్లియం మేయరుగారు సబ్ కలెక్టరుగా నుండేవారు. అప్పుడాయన గోదావరి రీసెటిల్ మెంటు రిపోర్టు మీద తన అభిప్రాయముల వ్రాసిరి. అందులో, రయితులకయ్యే సాగుబడికట్టులలో ఎకరం ఒక్కంటికి ఒకరూపాయచొప్పున చానెల్స్ నుండి నీటిని పంచే బాధ్యతగల్గిన సబ్ డివిజన్ ఆఫీసర్లకు యిచ్చేతప్ప నిసరి మామూళ్లకింద ఒక కిర్రుగా కలుపవలెనని మేయరుగారు వ్రాసిరి. ఎవరును దీనికి అత్యసాక్షిగా ఎదురుచెప్ప సాహసంప లేకపోయిరి.

కడచిన 25 సంవత్సరములలో రయితుల కష్టములు యిబ్బందులు తెలిసికొని సంచరించిన ఇంజనీరింగు నీటిఅధికారులు అరుదు. వద్దవర్షము తూరలు తీసివైచి డైవెస్టిప్ మెట్టి రయితులకు మరింతకష్టమును ప్రాప్తింపజేసిరి. సాగుబడి చాలావొట్ల కాకపోవడము, అధికారుల అనుమతికి వేచియుండడము, అనుమతిని పుచ్చుచి నీరెక్లెన్సప్పుడు కాలువకు గండ్లు కొట్టడము ఇది సామాన్యమైపోయినది. అనుమతి పుచ్చుకొనునందా తమ ఆతురతచొప్పున సాగుబడికాక నష్టపోవుదునను నాందోళనము చొప్పున గండ్లుకొట్టి నేవ్యము చేసికొంటే ప్రభుత్వబాక్సస్ మనకు అపరాధపునామ్యు చేరుటయుగలదు. నీటి అధికారుల పై ఎంతమొట్టపెట్టినప్పటికిని లాభము లేకపోయినది. జిల్లాసభల డెల్టాకానభలు, గ్రామసభలు యొక యితరసభలు-ఎన్నియేని సభలు చేయబడినవి. ఈస్టింగు పనికిరాదని చెప్పట జరిగినది. అంతయు వృథా. చివరకు ప్రభుత్వపు పట్టుదలయే సాగుట. కాని జిల్లాసంఘమువంటి ప్రజాసంఘములు ప్రబలమైన ప్రయత్నములు చేయుటకు కొద్దియో గొప్పయో కొంత సౌకర్యము అప్పటప్పట జరిగినది. కాని రయితులకు ఎప్పటికిని కష్టము లేకుండఉండే ఫలితములుమాత్రము లేవు.

ఈమాడునాల్గు సంవత్సరములనుండి, ప్రభుత్వ నిరంకుశ ముండ, గోదావరితల్లి కుష్మింప మొదలైనది. విస్తారముగ ఇసుకతీర్చి లేర్పడజొచ్చెను. సంవత్సరమున చాలభాగము గోదావరి మెరకయగుచున్నది. పెద్దకాలువలు పంటకాలువలు బాగుగ లేక యున్నవి. ఈ కారణము లబ్బించి, అసహాయోద్యమము ననుసరించిన లేక సామాన్యతా మామింపుచున్న రయితుల మాచి, ఉద్యమకార్యకర్తలు కాకుండ అణచివేయవలెనన్న ఉద్దేశముతో, ఇది నెరవేరినట్టి ప్రక్షిప్తమైన బ్రాండ్ సర్క్యులర్లవంటివానితో రయితుల సాగుబడికి నీరు యిచ్చక బాధపెట్టిరి.

ఈ స్థితిలో రెండవపంటకు మూతకాలువల సంఖ్య యెక్కువచేసి, తోటపంటలకు నీటిని ఆపుచేసి, రెండవపంట సాగుబడిభూమి తగ్గించివేసిరి. కొన్నిసంవత్సరములకించుట రెండవ పంటకాలములో పెద్దపంటకాలువలలోని నీటిని ఆకు మట్ల పెంచుటకు ఉద్ద్యులచేసికొనుటకును యిచ్చేవారు. అట్టి సౌకర్యములనున్నటిని పోగాట్టి అనవసరమైన కఠినమైన మరతుల గలిగించిరి.

ఈ సంవత్సరములో జూన్ లో గోదావరికి వరదవచ్చుటకు మాటుగా యంతవరకు పెద్దవరద లేదు. సంవత్సర ప్రారంభమునుండి గోదావరిలో నీరు మిక్కిలి తక్కువగానున్నది. చాలినంత నీటిసప్తయి యుండునో లేదో తెలియకుండ రెండవ పంట సాగుబడి మొదలుపెట్టబడెను. నీటికి రయితులు గోల పెట్టి విరామములేకుండ తిరిగినది చెప్పనలవికాదు. ఇందుకు తోడు, తూర్పు డెల్టా ఏగ్జిక్యూటివు ఎంజినీరు హాట్టగారు చల్లని మాటలు చెప్పి సమాధానము లిచ్చే తెలివిలేటలు గలవారు. ఇప్పుడు అప్పుడు అనకుండ ఎన్నిపర్యాయములైన ఏగ్జిక్యూటివు ఇంజినీరు, నూపరిం టెండింగు ఎంజినీరు, చీఫ్ ఇంజినీరు, కలెక్టరు, గవర్నమెంటు ఏగ్జిక్యూటివు సభ్యులు, వీరు వారననేల, తుదకు గవర్నర్ యెదుటకూడ 15 సంవత్సరములవఱకును ఎన్నిసార్లొపెన్ డిస్టంయెక్కు బాధనుగురించి మొట్టమొత్తమున బడెను. దీనివల్ల కలిగిన కాలువల గండ్లుకొట్టుట తప్పనిసరియైన తప్పి యని గండ్లు కొట్టినప్పుడు తమియటయు లేక స్వల్ప అపరాధములు చేయుటయు కలిగినవి. ఇంక అదేపనిగా గండ్లు కొట్టినప్పుడు కఠినమైన అపరాధములు చేయబడెను. ఎంతకష్టనష్టములైనను ఈవాడుకను ఆపివేయవలెనని హాట్టగారు ఉత్సాహపడుచున్నట్లు కనిపించుచున్నది. ఈయన ఉత్సాహములో కొలది మంది తప్పకుండా ప్రజాసామాన్య మందరకును చెప్పనలవిగాని బాధను గల్గించుచున్నట్లు తెలచుటలేదు. ఈయన గండ్లుకొట్టువారిని, చట్టవిరుద్ధముగ నడచుకొనువారిని, శిక్షింపదలచి యున్నట్లుయితే డెల్టాసంతమ బాధపెట్టుటకన్న (అట్లుచేయుటచట్ట విరుద్ధమని మాయప్రాయము) అట్టివారిని తగినసాక్ష్యమున్నప్పుడు ప్రాసిక్యూషను చేయించి క్రిమినల్ కోర్టులో వారికి శిక్షగలుగజేయవలెను. నిరపరాధులనందర బాధపెట్టుట యుచి తముగాదు.

కాలువలు యీ సంవత్సరము బాగు చేయుచుంట్ల జూన్ 12వ తేదిని తెరువబడెను. గోదావరిలో నీరు తగ్గియుండుటచేత కాలువలకు నీరు రాలేదు. వ్యవసాయపుసమయ చేసికొనుటకు మృగశిర ప్రవేశమైనప్పటికిని వర్షములు పడలేదు. సామాన్యముగా కాలువలు తెరవకముందే, కాలువలు తెరచినప్పుడు త్వరలో ఉద్ద్యులచేసికొను నుద్దేశముతో, రయితులు నూతులు, దొరపులు, చెరువులు ఆధారమున నీళ్లు తోడుకొని మేసెలలోనే ఆకుమట్ల పెంచమొదలెడుదురు. ఇట్లుచేసికొనిన యెడల ఉద్ద్యులు వీలైనంతవరకు జూన్ 20 వ తేదిని ప్రారంభింతురు. సామాన్యముగ జూలై 1 వ తేదినుండి ఉద్ద్యులు చురుకుగా జరుగును. కాని యంతవరకు అట్లులేకుండనున్నది. ఆనేత్రానందము లేకపోవుచున్నది. చచ్చిపోయిన ఆకుమట్లను గురించి విచారించుటయు, ఆకుమట్లపోసికొనుటకు భూమిదున్నుకొనుటయు, రెండవసారి ఆకుమట్ల పోసికొని ఎండిపోవుచుంటే నలుమఖిలుల నీటికై రయితులు పరుగిడుటయు జరుగుచున్నది. హెడ్ వర్క్సువద్ద గోదావరి నీటిమట్టులు జూలై 1 వ తేదిని 2. 20 అడుగులుండెను. రెండవవారములో 18 వ తేదివరకు 4 అడుగులు మొదలుకొని 8.80 అడుగులవరకు పెరిగెను. 14 వ తేదినుండి 28 వ తేదికి 9 అడుగులవరకు నీరుండెను. కంటితో కాలువలమాచినవారికి పుష్కలముగా నీరునుదిగదా నీరెందులకు సాగుబడికి వదిలిపెట్టరు అని ప్రశ్నకలుగుచున్నది. కాని పై అంకెలను బట్టి చదువరులు మాచినయెడల నీరు కాలువలలోను చానెల్స్ లోను పుష్కలముగానున్నది లేనిది తెలియగలదు. ఇంత పుష్కలముగా నున్నప్పటికిని తూర్పు డెల్టా (కాకినాడ రామచంద్రపురం తాలూకాలు)లో ఆకు మట్ల ఎండిపోవుచున్నవి. ఉద్ద్యులు కావడము లేదు! నీరు యిచ్చకపోవుటలన రయితులు మంచినీటిచెరువులకు వెళ్లి నీటిని ఆపుచేయ మొదలెడిరి. అందువల్ల శిక్షార్థముగా ఏగ్జిక్యూటివు ఇంజినీరు పంట కాలువలు మాసివేయమని ఉత్తరువొసంగినట్లును స్కూగ్రింగు తెలుపులతోములు తనవద్ద నుంచుకొనుచున్నట్లును తెలియచున్నది. సబ్ ఓవర్ సీయర్లు, సబ్ డివిజన్ ఆఫీసర్లు మారుమాటాడకుండ వారివిధులను ఏగ్జిక్యూటివు ఇంజినీరే చేయమొదలెడినను.

గవర్నమెంటునకును, న్యూపరిం టెండింగ్ ఇంజనీరునకును రయితులు విడిగిగాని సమదాయముమీదగాని తెల్లెగాములు పిటిషన్లు యిచ్చుకొనుచున్నారు. డిప్యూటీ సర్జన్ మాడ వెళ్లుచున్నారు. అన్నియు నిరర్థకము లగుచున్నవి. భీమవరము రయితులకు చామర్లకోట రైలుస్టేషనువద్ద ఎండిపోయిన వరిఆకు చూపించి గోలపెట్టితే న్యూపరిం టెండింగు ఎంజినీరు "నాశేమియు స్థానికవిషయములు తెలియవు, స్థానిక ఉద్యోగిగళ్లులే మీ వ్యవహారములు బాగా కనుక్కొనగలరు. నీరులేనిదే ఎవరేమి చేయగలరు" అని సమాధానమిచ్చెను. ఆన్యూ ఇంజినీరు కూర్చున్న మెయిలు బండి కెదురుగా చామర్లకోట భనశేర్లరము కాలవ "లేదునుమా, నీరు నాయందు నింగా ఉన్నది సుమా!" అని పలుకుచున్నది. అక్కడికి కొలదిదూరములో గవర్నమెంటు వ్యవసాయము కన్నులపండువుగా జరుగుచున్నది. రయితుల మనస్సు లెట్టుండునో ఒక్కపర్యాయము చదువరులే ఆలోచింపవలెను.

రిపోర్టులనేకము గోదావరి జిల్లా సంఘమునకు రాగా ఆసంఘ కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు కాకినాడ పలుకుబడిగల్గిన వీలు, యల్లాజోస్యూల కామేశ్వరరావుగారి యశశ్రీకరింద సమావేశమైరి.

ఆకుమట్ల లేదుపుకొనుటకు నీళ్ల నిమిత్తము గోదావరి తూర్పు డెల్టా రయితులు అనుభవించుచున్న కష్టములను గూర్చి ప్రభుత్వమునకు తెలియజేయవలసిన అవసరమును గురించి ఆలోచించుటకును, సామాన్యరయితుల స్థితిగతులనుబట్టి సామాన్యతా తో వ్యవహరించునట్టి ఒక ఇంజినీరును నియమింపగోరుట, అనువిషయము గోదావరి మండలసంఘముయొక్క కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు చర్చించి యీక్రింది తీర్మానమును చేసిరి:

(అ) "నీరు సమృద్ధిగానుండి అనకట్టుపైనుండి పొర్లిపోవుచుండగా వివిధరీతుల కొంతకాలమువరకును చానెల్స్ (పంట కాలువలు) మాసి తూర్పు డెల్టా గ్రామములన్నిటికి సాగుబడి చేసికొనుటకు గోదావరి తూర్పు డివిజన్ ఏగ్జిక్యూటివు ఇంజినీరు హాట్టగారు నీరు యవ్వడములేదని యీసంఘమువారు కించతో తెలిసికొనుచున్నారు. అందువల్ల ఆకుమట్ల ఎండిపోవుచున్నవి. ఉద్ద్యులు అభ్యంతర పెట్టబడినవి. ఉద్ద్యులచేసిన స్వల్ప భూమియు ఎండిపోవుచున్నది. వివిధరీతుల వ్యవసాయదారులకు హాట్టగారియొక్కచేత గొప్పనష్టము కలిగించెను. తక్షణమే నీరు నిరాటంకముగా సప్తయి జేయనియెడల భంగకరమై యిట్టి ఋతువునందు వ్యవసాయదాగు నాశనము సాంధుదురు. కాబట్టి ప్రభుత్వమునకు రివిన్యూనష్టము కూడా కలిగించే యిట్టి సందిగ్ధస్థితిని తొలగించుటకు ప్రస్తుతసమయములో ఆవివిజనుకు సామాన్యతాగల ఒక ఉద్యోగిగళ్లను నియమింపవలసిన దని యీసంఘమువారు ప్రోత్సహించుచున్నారు.

(ఇ) గోదావరి జిల్లాలో సాగుబడి పనులకు నిరాశూటమైన నీటిసప్తయి చేయించుటకు తక్షణమే ప్రయత్నములుచేయవలసినదనియు, యికముందు ఇట్టి సందిగ్ధస్థితి లేకుండ చూడవలసినదనియు సర్ మాస్టర్ వెంటటరెడ్డినాయుడు, దివాన్ బహద్దరు నూర్యనారాయణమూర్తి నాయుడు, లిక్చిన వెంటటరత్నంగార్లను (మదరాసు శాసనసభ్యులు), గోదావరి డెల్టాల ఇరిగేషన్ ఏజ్సిఫరీబోర్డు అధ్యక్షుడును, లెజిస్లేటివ్ అస్సెంబ్లీ సభ్యుడును అగు దివాన్ బహద్దరు మోచర్ల రామచంద్రరావుపంతులుగారిని ఈసంఘమువారు కోరుచున్నారు.

ఇప్పటికైనను ప్రజాసౌకర్యమును యోచించి ప్రభుత్వమువారు వెంటనే యీ దుష్స్థితిని తొలగింతురుగాక.

బల్లకల్లును వేసికొనివచ్చకపోవుట
సదరు సంఘమువారు ఈక్రింది తీర్మానమును గూడజేసిరి.

ఉద్ద్యులకాలములో ఇంజినీరు హాట్టగారు బల్లకల్లును రయితులు ఉపయోగించుకొనునకుండ ఆపుచేయుట మిక్కిలి కష్టముగా నున్నదని యీసంఘమువారు గవర్నమెంటుకు తెలియజేయుచు అట్టియు తరువును జూరేచేయుటలో తగు జాగ్రత్తవలంబింపవలసినదని ఇంజనీరునకు చెప్పవలసినదని యీసంఘమువారు కోరుచున్నారు.

సక్యన్ దంతచారము నోటిలోని సకలవ్యాధులను మాన్యు. పండ్లకోప్పలు, ఇగుళ్లలో నెత్తురు చీమకాలుబు వాచుట దీనివలన స్వస్థుగును. నాలుకమీది పొక్కులు తొలగును. ఇదిస్వదేశీ మూలికల ఔషధముతోను ఔషధద్రవ్యములతోను చేయబడినది
1 డబ్బీ 0.2.9. టి. ఎస్. స్వామినాథశాస్త్రి.
డజను- 1.4.0
1191 నెం. 1 ఎ. ఆలంగాతా పిళ్లవీధి తిరువల్లి శేరి మద్రాసు.

స్థానిక వార్తలు

అడ్వోకేటులు:— నేడు హైకోర్టువారు హైకోర్టుకు టి. వి. రామనాథ అయ్యరుగారు అడ్వోకేటుగా చేర్చుకొనబడిరి.

సంస్కరణల విచారణసంఘము:—ఆ. భా. విశ్వకర్మోద్ధరణసంఘము ముఖ్యకార్యదర్శి యగు పండితగావాల రామమూర్తిగారు విశ్వకర్మసంఘముతరపున సంస్కరణసంఘమువారికి ఒకసాక్ష్యపత్రమును దాఖలుజేసెను. సదరు విచారణసంఘము యొందు సిద్ధాంత సాక్ష్య మిచ్చుటకు అనుభవకై దరఖాస్తు బంపెను.

ఇంజీరియలుసినిమా:— వరదల సహాయము:— కావేరీవరదల సహాయనిధికిగాను ఇంజీరియలుసినిమా (టెలిఫీమ్) వారు రేపటి 1-8-24 రెండుప్రదర్శనములవలన వచ్చు ధనమును నిమ్మల కొంగికిరించిరి. ఎడోలోలోకధను విజయమును సాక్ష్యము సాయంకాలము 6-15 గంటలకు ఒకసారి, రాత్రి 7-15 గంటలకు రెండవసారి ప్రదర్శించెదరు.

వరదల సహాయము - బహిరంగసభ:— మదరాసు మహాజనసభ, స్వరాజ్యపత్రము, తమిళాంధ్ర కాంగ్రెసుసంఘములక్రింద రేపు సాయంకాలము (1-8-24) సౌందర్యమహాలులో చెన్నపురిపౌరుల బహిరంగసభ జరుగును. టి. వి. శేషగిరి అయ్యరుగారు అధ్యక్షులుగా నుందురు. వి. రామదాసు, సామి వెంకటాచలంబెట్టి, ఎస్. సత్యమూర్తి, ఎం. ఎ. జిలానీసాహెబు, సి. ముతయ్య మొదలయ్యారు, రంగస్వామి అయ్యంగారు, ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు మున్నగువారు లుపన్యసించెదరు. ఎల్లరువిచ్చేసి తమతక్కిలది వరదలసహాయనిధికి విరాళములు పంపప్రార్థింతులు.

మదరాసు కార్పొరేషను

ఎన్నికలకు నామినేషనులు

10 స్థానములు ఖాళీపడెను. వానిలో 5 స్థానములకు నామినేషనులు విన్న 30 వ తేదీని జరిగినవి. నిన్న నేకడపటి వాయిదాలో జ. నాలుగు స్థానములకు కాంగ్రెసు పక్షమువారు అభ్యర్థులను నిలిపిరి. 5 వ స్థానమునకు జి. ఏ. నళేశుగా రొక్కరే నిలచిరి. ఖాళీవారుడు లేడుగాన ఆయన ఎన్నుకొనబడెను. (ఆ. ప్రె.)

రెండుక్రాసుసంఘము-వరదలసహాయము:—

ఇండియను రెండుక్రాసుసంఘమువారు మదరాసు బ్రాంచినుండి యాదిగవరీతిని ధనము తంతివార్తలములముగా వరదలసహాయ నిధికిగాను పంపిరి. మలబారు కలెక్టరుగారికి, కాలికట్టు రూ.500 తంజావూరు లక్ష్మణగారికి రూ. 500 ట్రవేండూరుకలెక్టరుగారికి, మాంగళూరు-500 కొచ్చిను సహాయసంఘ కార్యదర్శిగారికి-1000 వరదలవే యొక్కూ బాధకొందికలెక్టరు విస్తీర్ణము సప్తము యొక్క పరిమితి యెక్కువ రిపోర్టులు వచ్చినచో యీసంఘమువారు వారికిగూడ సహాయముజేయ నున్నారు.

సిరిగిరిజిల్లాలో ప్రబలియున్న రిలాప్సింగుజ్వరము నివారణార్థము ఆజిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుని పేరిట రూ. 250 బంపిరి. సంఘమువారి ట్రెజరీ సహాయములను యొక్కవగా జేయబిలుందు కై సభ్యులు అధికముకా చేరవలసి యున్నది. సభ్యత్వము గంగా సాలునకు రూ. 1 నుండి రూ. 5 గలదు.

కలకత్తా కార్పొరేషను

స్వరాజ్యపత్రనాయకులకు సన్మానపత్రములు "కలకత్తాలో జరుగనున్న స్వరాజ్యపత్రసభకు వచ్చిన పుడు మోతీలాలు నెహ్రూ, వి. జే. పటేలు, హాకీం అజ్మలు ఖాను, ఎన్. సి. కెల్కరుగార్లకు సన్మానపత్రములను సమర్పించవలెను. వానిని పేటికలలోనుంచి పేటికలపైని రాట్టమునుకొల్పారేమను చిహ్నములను చెక్కించి వారికియివలెను. (2) ఇండియను టెలిటోరియలుకును ఆక్సులరీ ఫోర్సుకును సమానముగ ఆదరణ చూపుటలేదుగాన ఆక్సులరీ ఫోర్సుపనిలోనున్న రోజులకు కార్పొరేషను ఉద్యోగులకు జీతమీయగూడదు" అను తీర్మానములు 30 వ తేదీని జరిగినసభలో వామోదినపబడెను. రెండవతీర్మానమునకు 29 మంది అనుకూలురు, 18 మంది ప్రతికూలురు. (ఆ. ప్రె.)

ఇంజీనియర్ సినిమా

17 హైరోడ్డు, తిరువల్లిక్కేణి.

1-8-24 తేదీనాడు 6.30 9-30 జరుగు రెండుప్రదర్శనముల వలన వనూలగుడబ్బు వరదల సహాయార్థమై యిచ్చివేయబడును. గాన ప్రజలందరును తగు ప్రోత్సహ మొనగప్రార్థింతులు. ఎడ్మిటోలో, విజయా (అనుద్రామా) రెండును ప్రదర్శింపబడును. ప్రొ. ప్రె. టి. రు.

ది. బి. రాజధర్మ ప్రవీణ కె. యస్. చంద్ర శేఖరయ్యరు బి. యే., బి. యల్.

రిలై రగుట

రెంగళూరు ప్రభుత్వ ప్రకటన యిట్లు చెప్పుచున్నది. దివాన్ బహదూర్ రాజధర్మ ప్రవీణ కె. యస్. చంద్ర శేఖర అయ్యరు బి. యే. బి. యల్ గారికి 1924 ఆగస్టు 2 తేదీతో 4 నెలల వివిధజేతలకు పూర్తియైనతరువాత రిలైరగుటకు నెలవిచ్చుచు మైనూరు మహారాజుగారు అయ్యరుగారు 32 సంవత్సరములనుండియు చేసినఘనమైన సేవను మెచ్చుకొనిరి. మైనూరు సివిలుసర్వీసులో చంద్ర శేఖరఅయ్యరుగారు భీష్ముని పంపివారు.

1892 సంవత్సరములో సివిలు సర్వీసుకు జరిగిన పోటీ పరీక్షలో మొదటివారుగా ఉత్తీర్ణు లైరి. జెనరలు రివిన్యూకాఖిలలో ప్రభుత్వమునకు అసిస్టెంటు సెక్రటరీగాను, డిప్యూటీ సెక్రటరీగాను పనిజేసి, 1909 డిసెంబరులో మైనూరుప్రధానకోర్టులో న్యాయమూర్తి యయ్యెను. 1916 లోను 1919లోను కౌన్సిలు సభ్యుడుగా పనిజేసెను. జస్టిసు సర్ రెస్టిమిల్లరు గారు నెలవుమీద వెల్లినప్పుడు ప్రధాన న్యాయమూర్తిగా పనిచేసెను.

తుదకు 1922 జూలైలో సర్ రెస్టిమిల్లరు గారు చాలించుకొనగా వీరికి ప్రధానన్యాయమూర్తి పని యియు చేయబడెను. వీరేస్థానములో పనిజేసినను ప్రత్యేక సామర్థ్యముతో పనిజేయుచు తమ స్వాతంత్ర్యమునకును నిష్కళంక ప్రవర్తనకును పేరుగాంచెను.

వీరిసేవలకు మెచ్చుకొనియే మహారాజుగారు 1921 దసరా దర్బారులో రాజధర్మ ప్రవీణ యను బిరుదము నొసంగిరి. 1923 జూనులో యిండియా దొరతనమువారు దివాన్ బహదూర్ అను బిరుదము నొసంగిరి.

చంద్ర శేఖరయ్యరు గారు చాలించుకొనుచు మహారాజుగారి దీవనలను గొనిపోవుచున్నాడు. ఇంతకాలము ప్రజాహిత సేవను జేసియుండుటవలన అయ్యరుగారు చిరకాలము జీవించి విశ్రాంతి ననుభవించవలెనని మహారాజుగారు ఆశించుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

అహమ్మదాబాదులో కంభవర్షము

మిల్లుకూలుట - జననవ్వుము

అహమ్మదాబాదు, జూలై 29:—ఇచట యిప్పటికైన రోజులనుండియు యెడతెగకుండ వర్షములు కురియుచుండెను. అందువలన నేడు మధ్యాహ్నము పనివారలు పనిజేయుచుండగా గుజరాతు జిన్నింగుమిల్లుభాగము కొంతపడిపోయెను. మిల్లు ఆవరణముగుండ్ని తేబరుఆఫీసువారు అనేకమారులు మిల్లుఅధికారులకు తెలియబరచిరి గూడానట. ఈకూలిన విషయము లేబరుఆఫీసులో తెలియగానే సెక్రటరీగారు ఆఫీసు సిబ్బందితో ను మిల్లువద్దకువచ్చి వైబడతుక్కునంతను దీనిజేయ ప్రారంభించెను. ఈలోపల పోలీసు మిలిటరీవారలువచ్చి మనుష్యులను రక్షింప మొదలిడిరి. ఇంతవరకు 26 మందిని ఆసుపత్రికి పంపిరి. అందు 10 మందికి చికిత్సజేసి యింటికిపంపిరి. 16 మందిని ఆసుపత్రిలో రోగులుగజేర్చుకొనిరి. ఇందు ముగ్గురకు బాగుగాబెబ్బలు తగిలెను. అ న నూ యా బా యి ఆ సు ప త్రి కి బోయి బెబ్బలుతగిలినవాని జూచెను. ఇంకను 60 మంది క్రిందపడియున్నటుల అనుకొనుచున్నారు. క్రొత్త కంపెన్సేషను ఆక్ట్ ప్రకారము గాయముల తగిలినవారికొక్కరిగాను నష్టములను లేబరు ఆఫీసువారు రాబట్టబోవుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

బ్రిటిషు మంత్రివ్యముపాసినభ

భారత దేశవిషయములు

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త

లండన్, జూలై 31:—నిన్నటిదినము జరిగిన మంత్రి వర్గపుసభలో భారతదేశ వ్యవహారములు గూడ వచ్చినవి.

సర్ ఫ్రెడెరిక్ వైట్

గారు ఇండియాకు బయలుదేరుచున్నారు. వీరితో మాంచెస్టరు గార్డియను పత్రికాప్రతినిధి ముచ్చటిన థిల్లి సభ ఏర్పాటు అంతయు తనకు సంతోషముగ నున్నదనియు అందులో వాదప్రావీణ్యము యభివృద్ధియగును. మంచి వాదనా నైపుణ్యముగలవా రున్నారనియు ప్రెడెంటు గారు తెలియజేసిరి.

ప్రస్తుతమందున్న లెజిస్లేటివు అసెంబ్లీని మొదటి అసెంబ్లీని చాల వ్యత్యాసమున్న దనియు దీనికి కారణము స్వరాజ్యవాదుల నిరోధమనియు, వీరి ప్రతిష్టంభ పద్ధతులు ప్రపంచమంతటను ప్రాముఖ్యముగ ప్రకటింపబడినవనియు దీనివలన అసెంబ్లీ ప్రెడెంటు గారికి కామన్సునభలో ఎక్తరూపమును గలుగజేసెననియు మాంచెస్టరు గార్డియను పత్రిక తెలుపుచున్నది.

అమెరికను వైమానికులు

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త

లండన్, జూలై 31:—అమెరికను వైమానికులు కిరుకు వాలులో ప్రవేశించిరి.

గుజరాతు జిన్నింగుమిల్లు

అహమ్మదాబాదులో యీ ఖాక్టరీ కూలిపోయినది

29 వ తేదీని అహమ్మదాబాదులో గుజరాతు జిన్నింగు మిల్లు కూలిపోయినది. చాలమంది దానిక్రిందబడి కూరుకొనిపోయిరి. 29 వ తేదీ సాయంకాలము మూడుగంటలను 30 వ తేదీ ఉదయమున ఒకతేవిమును త్రవ్వకీసిరి. కొంతమందిని వైద్యులకు పంపిరి. వారిలో నొకడు అపాయనీతిలోనున్నాడు. ఇంకను 20 మంది కనబడలేదు. చీపుస్ట్రక్ యివస్పెక్టు బొంబాయినుండివచ్చెను. ఆతడు మిల్లును పరీక్షించెను. ఇకవిచారణ చేయును.

నిన్న గురి నాలుగు శేములను తీసిరి. రాత్రియగడ్డు త్రవ్వచునే యున్నారగాని పని యింకను ముగియలేదు. (ఆ. ప్రె.)

రైలుకట్టలు తెగుట

రావల్పిండి జిల్లాట్రాఫిక్ నూపరిం టెండెంటు 29 వ తేదీ నిట్లు తంతివార్త నిచ్చుచున్నాడు:—కోహాటు హంగూ వైచనులమధ్య రైలుకట్ట అనేకచోట్ల తెగుటచేత కోహాటులో మూడవలైనుం డెడము లేకపోవుటచేతను బండ్లు నిన్న సరాసరి నడువలేదు. కోహాటుకు చెకొరకోటీలకు మధ్య 42 వ మైలు వద్దతప్ప అన్ని కురమ్మతులును చేయబడినవి. ఇచట మాత్రము ప్రయాణీకులు ఒక బండిలోనుంచి యింకొకదానికి మారుచున్నారు. మరమ్మతు పూర్తియై సరాసరి బండ్లు నడువవరకు నిల్చుండును. ఇందులకు షుమారు ఒకవారము పట్టవచ్చును. (ఆ. ప్రె.)

తెయిరుమారు పోగయోడ పోగమంచులో డికోసులుచే మునిగిపోయెనని తెలియుచున్నది.

30 వేల దొంగతనము కేసు

తీర్పు జెప్పబడుట

బొంబాయి, జూలై 30:—కాన్వెన్ట్ వెస్ట్రేపు సార్వేంటు మాల్ గారు కాన్వెన్ట్ ఆంధ్రాపూర్ లో అయిన తన పుత్రుడు 30 వేల పన్నులను దొంగిలించిన నేరమునకై కాన్వెన్ట్ వెస్ట్రేపు గారికి నాలుగు నెలలు కఠినశిక్షయు నేయిరాపాయలు జరిమానాయు అది యాయనను మరి 4 నెలలు శిక్షయు, సార్వేంటు మాల్ గారికి 2 నెలలు కఠినశిక్షయు నేయిరాపాయలు జరిమానాయు, తప్పినయెడల నాలుగు నెలలు కఠినశిక్షయు చీపు (ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు ప్రాంత ఆలివీరాగారు విధించిరి. చివరలో విచారణపుడు వెస్ట్రేపు గారు తన నేరమును ఒప్పుకొనెను. నేడు విచారణమున చెప్పిపుగారి పేరు వైసాజీగారు, వెస్ట్రేపుగారు దొంగతనమున కలవాటుపడినవాడు గాదనియు, చాల అవసరముగాగా అటు జేసెననిపిపి, న్యాయము జెప్పటలో దయజూపి నేరముని వైసాజీగారు గాక వానిని సన్మార్గమున బెట్టుట యుద్దేశము గాను దయజూపవలెనని కోరిరి. అయిన నైస్యములో మంచి ఉద్దేశమును దానితో 10 యేండ్ల సర్వీసును పోగొట్టుకొనెను. ఇంతేగాక ఆయనపై చిన్న భార్యయు పిల్లలును ఆధార పడియు న్నారు. కాబట్టి యీ ముద్దాయి మరియొక దేశములో జీవనముజేయుటల అవకాశమియవలెనని నకిలీకొరును.

అంతటపోలీసుగారు మాల్ గారిపక్షమున వాదించుచు ఆ యనసచ్చారిత్తమునకై పతకమును బొందెననిచెప్పెను.

ఆలివీరాగారు నేరము చాలతీవ్రమైనదని చెప్పి కఠినముగనుండ నుద్దేశములేకున్నను అట్లుండఁజగర్చుమని తలంచుచుద్దాయి 4, 2 నెలలు కఠినశిక్షను విధించెను. (అ. ప్రె.)

ఈస్టర్న్ బ్యాంకు దొంగతనము

ముద్దాయికి కఠినశిక్ష

బొంబాయి, జూలై 30:—ఈస్టర్న్ బ్యాంకు గుమాస్తా యొకడు క్రిందటివారము బ్యాంకునుండి 12వేల రూపాయలను దొంగిలించినందులకు నేడు చీపుప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగారు 800 రూ॥ ల జరిమానా విధించి అదితప్పిన యెడల ఆరు నెలల కఠినశిక్ష బొందునట్లు తీర్పుచెప్పిరి. (అ. ప్రె.)

నరిహదులలో వాయువిమానము దిగుట

సిల్వా, జూలై 30:—నరిహదు ప్రాంతములలో సోమ వారమునాడు వాయువిమాన మొకటి దిగక తప్పదయ్యెను. పానెంజెరు ఎయిరు క్రాఫ్టునును బెలుగారు రాజుమాకు సురక్షితముగ తిరిగివచ్చిరి. తెలుసుకొన్నాడను లీడుకాపెలుగారెట్టి అపాయములేకుండ ఆ అడవి జాతివారి చేతిలో సురక్షితముగ నున్నట్లు తెలియచున్నది. (అ. ప్రె.)

ముసల్మాను వాకబుచట్టము

కొన్ని నిబంధనలు

సిల్వా, జూలై 30:—పంజాబు ప్రభుత్వమువారు ముసల్మానువాక్ చట్టము క్రిందకొన్ని నిబంధనలపై వచ్చిన మాచనలందు జేర్చబడును. ఇతర విషయములతోబాటు యీనిబంధనలందు సెక్షను 3 (1) ప్రకారము ప్లేటుమెంటునోలేకు పంజాబుగవర్నమెంటు గెజెటులోనే ప్రకటించి ఇందువలన యితర నార్తాపత్రికలలో ప్రచురించుటకు ఖర్చును తప్పింపవలెనని గావింపబడును. ఇంతయొక్క దరఖాస్తునుము సెక్షను 4 (1) ప్రకారము 2 రూ॥ లనుండి 1 రూ॥ కి తగ్గింపబడినట్లు గూడ అందు చెల్లబడును. (అ. ప్రె.)

పంజాబు గవర్నరుగారు ఇందుకు 30 వ తేదీ ఉదయము పోయిరి. అచట రెండుకోజులుందురు.

పంజాబు మంత్రి రాజీనామా

సిల్వా, జూలై 30:—గౌ॥ రాయబహదూరు లాల్ చందుగారు పంజాబుమంత్రిపదవికి రాజీనామానిచ్చిరి. ఈసారి పంజాబు శాసనసభ సెషను పూర్తయినవరకును వారిసోనే యెవరిని గాని నియమించుప్రయత్నములు జరుగవని తెలియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

బికనీరు, కొలార్ తు శాఖపై రైలుకట్ట తెగులచేత 29 వ తేదీనుండి రైలునడుచుటలేదు. కట్టబాగగుటకు 6 వారములు పట్టినవచ్చును.

జిల్లా విద్యాసంఘము

విద్యామంత్రిగారి ప్రకటన

మదరాసుజిల్లా విద్యాసంఘమువారు సాధారణసభ నిన్న సాయంకాలము కాన్వెన్ట్ మండరమునందు డా॥ ఎన్. స్వామినాథనుగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగినది. చాలమంది విచ్చేసిరి. గౌ॥ సర్. ఎ. పి. పాత్రోగారు విద్యామంత్రి నులూను మొహిద్దూని వైజామురాజ్ ప్రి విద్యాశాఖ అసిస్టెంటు డైరెక్టరుగారు విచ్చేసియుండిరి.

కార్యక్రమము ప్రారంభింపబడుటకు పూర్వము అధ్యక్షుడు యీసంఘమువారిచే దాఖలుచేయబడిన ప్రాథమిక విద్యావిధానమున ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించలేదను విషయమును సభవారి కరుకపరచెను. వృత్తివిద్యయును ప్రారంభ అభ్యుచి గలుగజేయుటనుకూర్చి ఎక్స్ పర్ట్ సలహాననుసరించి ప్రభుత్వమువారు ప్రతికూలాభిప్రాయములను చెలిపియుండిరి. విద్యామంత్రిగారు ఉదకమండలమునందు నిరుడు సమాజేశ పరచిన ప్రాథమిక విద్యాసభ తీర్మానముల ననుసరించుచున్నట్లు కమిషనువారి శిఫార్సుల ననుసరించుచు తయారుజేయబడిన యీ విధానమును ప్రభుత్వమువారు ఎక్స్ పర్ట్ సలహా ననుసరించి తీరస్కరించినందులకు అధ్యక్షుడు మిగుల చింతించెను.

పిల్లలకు మధ్యాహ్న భోజనము

పాతకాలలోని బాలురకు, ముఖ్యముగా నిమ్మజాతుల వారికి మధ్యాహ్న భోజనము పెట్టుటకూర్చి అధ్యక్షుడు నూచించెను. ఈ విషయమున ప్రభుత్వమువారు కొంతసహాయముజేసెదమని యిదివరకు వాగ్దానము చేసియుండిరి. అందుచే నీ సంఘమువారు రూ॥ 8000 గోరిరి. ఇప్పుడు ప్రభుత్వమువారు ఏమియు నీయజాలమనుచున్నారు. నీ కమిషను రిపోర్టు ననుసరించి చాలధనమును గూడ బెట్టవలసియున్న యీ ప్రభుత్వమువారి స్థితికి అధ్యక్షుడెంతయు సానుభూతి చెలిపెను. ప్రభుత్వమువారు ధనమియ్యకున్నచో డబ్బు దండి విద్యామంత్రిగారి చేతిడచ్చెనని విరాళమునీయవలెనని వేడుకొందునని అధ్యక్షుడు చెలిపెను.

కాన్వెలువారుపెదపజిల్లాలోని ప్రాథమికవిద్యాపరిశీతులను కూర్చి పరిషత్ వార్షిక పేదరికపై డైరెక్టరుగారి విమర్శను చర్చించి రికార్డుజేసిరి అయిన అందు నూచించిన కొన్ని శిఫార్సులను గుర్తించిరి.

గ్రాంటులకు రికార్డునులకు వచ్చిన దరఖాస్తులు వాని అర్హతలనుబట్టి మంజూరుచేయబడినవి.

ఈదినప తీర్మానములు ఆమోదింపబడినవి:—(1) ఈ నగరములో ప్రాథమిక విద్యాలయములను కొనసాగించుట చాల వ్యయప్రయాసముగ నుండుటచే యీదిగువకిరిని ఉపాధ్యాయచేతన గ్రాంటులనొసగమని యీసంఘమువారు ప్రభుత్వమువారికి శిఫార్సు జేయుచున్నారు:—సెక్షన్ 3 (1) ప్రకారము గుండునవారికి రూ॥ 20, కానివారికి రూ॥ 10, ఏలిమెంటరీ హయ్యరువారికి రూ॥ 12, కానివారికి రూ॥ 8, ఎలిమెంటరీ లోయరువారికి రూ॥ 10, కానివారికి రూ॥ 6. ఈవిషయము త్వరలో ఆర్డరులు బంపమని గోరుచున్నారు.

(2) మదరాసు ప్రాథమిక విద్యాసంఘమువారు యిచ్చు రాత్రి బడులకు వచ్చు బాలురకు అనుకూలముగా నుండునట్లు విద్యావిధానము ఏర్పరచు కొనెదరు.

పాత్రో గారు

సర్. ఎ. పి. పాత్రోగారు దీర్ఘముగా ఉపన్యసించిరి. అధ్యక్షుడు X వ ర్ష మెంటు ఎక్స్ పర్ట్ శిఫార్సు లనుకూర్చి పారబాటుపడెనెను. ఆయన గణితము వ్రాతచదువుగాక మనస్సునకు, కన్నులకుగూడ తగినశిక్షణ బాలురకొసంగవలెనని నుడివెను. మధ్యాహ్నమువేళ అదిద్రావిడ బాలురకు భోజనము బెట్టుటకు రూ॥ 18 లక్షలు వ్యయమగుననియు, ప్రస్తుత ఆర్థికస్థితియందు అది విలువదనియు, అదిజరుపుటకు చాల పెద్దసంస్థేర్పరువలసి యున్నదనియు నుడివెను. విద్యాలయమందరములకు ప్రభుత్వసహాయమంతగా ఆవుసరములేదనియు, ప్రాథమిక విద్యాలయములు హిందువుల జీవితపరిస్థితుల కనుగుణ్యముగానుండి విశాలమందరములుండిన చాలమగుని భవనము లనవసరమనియు చెలిపెను.

సర్. ఎ. పి. పాత్రోగారికి అధ్యక్షుడు వందనములు చెల్పుటతో సభముగి సెను.

ఖానుసాహెబు బిరుద మీయబడుట

వెల్లింగటను, జూలై 28:—నిన్నమధ్యాహ్నము కెంట్ స్ట్రెంటులో మండ్రామజిల్లా కమాండింగ్ ఆఫీసరు మేజరు జెనరలుజే, కాన్వెన్ట్ గారు యం. అబ్దులుఖాదరు సాహెబు బహదూరుగారికి, కెంట్ స్ట్రెంటు మాపరిం టెం డెంటు ఖాను సాహెబు సనదును బాడ్జిని బహుచాకరించిరి. మేజరు మెక్స్ ర్వునుగారుఆయనజేసిన యుద్ధసేన మున్నగువాని ప్రశంసించిరి.

(అ. ప్రె.)

మైసూరునందలు

జెం గు రూ డ, జూలై 31:—నిన్న ఆశించినట్లుగానే వరదలు అన్ని చోట్లను తగ్గుచున్నట్లుగా వార్తలు వచ్చుచున్నవని మైసూరు ప్రభుత్వ ప్రకటన చెప్పుచున్నది. శివసముద్రము కృష్ణరాజసాగరము వద్ద పరిస్థితులు డ్యుకరముగానేయున్నవి. చారడేదగ్గర కంఠెన కొట్టుకొనిపోయినదని నిన్నవచ్చినవార్త అబద్ధమనియు, కొట్టుకొనిపోయినది వంతెనవద్దనున్న చిన్నతూము అనియు పీఠాగా డిప్యూటీ కమిషనరు తెలియజేయుచున్నాడు. వరదలువచ్చిన ప్రతిజిల్లాలోను రివిన్యూ సబుడివిజనల్ ఆఫీసరులు, అసిస్టెంటు యింజనీరు, అమల్ దారు బోలీసుయినప్పట్లు 12 గుగు కూలీలతో ఒక సహాయసంఘముగా యేర్పాట్లుజేసి యిండుతేనిలానికి సహాయము చేయవలసినట్లుగా డిప్యూటీకమిషనరులు వేడుకొనిబడిరి ఆ ప్రకటన తెలియజేయుచున్నది. (అ. ప్రె.)

నాగపట్నం తాలూకా మిరాసీదారుల సంఘము

వెల్టార్, ఓడంబోకియార్, కనువయ్యారు నదులలో

నికి నీరు వదలవలసినదని అడుగుట

నాగపట్నం, జూలై 29:—జనాబ్ ఆర్. కె. మహా మ్యన్ యిప్పయేర్ కాథరుగారి యాధిపత్యముక్రింద ఆదివారము నాడు జరిగిన నాగపట్నం తాలూకా మిరాసీదారులసభలో, 50 వేల యెకరములభూమిని సాగుబడిచేయవలసి యున్నట్టియు, నటునంటి వరదసమయములో గూడ చాలినంతనీరు లేనట్టియు తెల్పారు, ఓడంబోకియారు, కనువయ్యారు నదుల లోనికి యెక్కువనీటిని రానియవలసినదని రివిన్యూ పి. డబ్ల్యుశాఖలవారిని వేడుకొనుచు తీర్మానములు గావింపబడెను. సాగుబడికాలము గతించి పోవుచున్నందువలనను, ఇప్పుడు చాలినంత నీరులేకపోయినట్లయిన సాగుబడికి యిచ్చుందికిలిగి మిరాసీదారులకు గొప్పనష్టము సంభవించును గావునను వైనజెప్పిన నదులలోనికి చాలినంత నీటిని సస్యయజేయుటకు యేర్పాట్లుచే వెంటనే గావింపవలసినదని ప్రభుత్వము వారిని యీ సభ వేడుకొనుచున్నది.

మైసూరుప్రభుత్వము వారును మదరాసు ప్రభుత్వము వారును యేర్పరచుకొన్న కన్నంబాడీ యొడంబడిక తంజావూరుజిల్లా మిరాసీదారులతో సంప్రదింపండా యేర్పరచుకొన్నది గావున ఆయొడంబడికతో తంజావూరు మిరాసీదారులకు సంబంధములేదని మరియొక తీర్మానము గావింపబడెను.

మిరాసీదారు లెవ్వరును కొబ్బరిచెట్లకు కల్లుగీయుట కీయరాదని యింకొక తీర్మానము గావింపబడెను.

(అ. ప్రె.)

“వందే హతరం” కరపత్రము

ప్రభుత్వమువారు స్వాధీనముజేసికొనుట

కలకత్తా, జూలై 30:—వెంగాలు ప్రభుత్వమువారు, ఇంకో పులో ప్రచురింపబడు “వందే హతరం” అను కరపత్రమును ప్రభుత్వమువారు నిరసనమును గలుగజేయ తోడ్పడుననుకారణముచేత స్వాధీనము జేసికొనిరి. (అ. ప్రె.)

ఆసాము శాసనసభ

సెల్వెట్టుజిల్లా మార్పు

పిల్లంగు, జూలై 29:—శాసనసభలో నేడు ప్రశ్నోద్రచాదరీగారు సెల్వెట్టుజిల్లాను వెంగాలు ప్రభుత్వముక్రిందకు మార్చవలెనను తీర్మానము నుపపాదించుచు సెల్వెట్టును వెంగాలుతో మరల జేర్చుట అట్లుండిన బాగుండుననియే గాక రాజకీయముగను, భాషాప్రయుక్తముగను, గూడ యుక్తముగ నుండునని చెప్పిరి. ఇంతేగాక సెల్వెట్టు జిల్లాలైన ఆసాముకు చాల నష్టముగూడనని చెప్పిరి.

వెల్పురుగారు ప్రభుత్వపక్షమున తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ మాటాడుచుప్రజాభిప్రాయమునకు గొనబేదనియు, ప్రభుత్వమువారి కీమాచనయిష్టములేదనియు, ఈ తీర్మానము ఆమోదింపబడినయెడల ఆసాము ప్రభుత్వమువారుజేయునది దానిని భారతిప్రభుత్వమునకు వంపులు మాత్రమే యనియు చెప్పిరి.

మరియొక సభ్యుడు సవరణనుపపాదించుచు కచారును గూడ ప్రశ్నోద్రచాదరీగారి తీర్మానమునకు జేర్పవలెనని చెప్పిరి. సవరణయు అసలు తీర్మానమును గూడ 22 మంది అనుకూలముగను 18 మంది ప్రతికూలముగనుండ అంగీకరింపబడెను.

(అ. ప్రె.)

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1924-వ సంవత్సరం జూలై నెల 31-వ తేదీ
గురువారము

ఇరాకు పరిపాలనము

ఇరాకు, లేక మెసపొటేమియా పరిపాలనము నిగూర్చి కావచ్చునభిలో జరిగినచర్చ, ప్రాత్యాహారముగ గనుపించదు. అరబ్బులు, తుర్కీ-పరిపాలనమునుండి బయల్పడి, స్వాతంత్ర్యము ననుభవించినందుకై, మరల మరియొకరికింద పరాధీనత ననుభవించదలంచలేదు. కాని, మాండేటులనుపేరుతో ఒక పరిపాలనముసాసమున వేరొక పరిపాలనము స్థాపించబడినది. నానారాష్ట్రసంఘ యాజమాన్యము నామమాత్ర మయినది. ఇరాకుతో సంధి కేసికొని ఇంగ్లండు ప్రస్తుతావస్థిని కొనసాగింప జూచుచున్నది. అరబ్బులు సంధి కట్టకదలులేదు. తక్షణ స్వాతంత్ర్యము గోరుచున్నారు. కమాండరు కెన్వర్త్ గారు, ఇరాకు గ్రాంటును తగ్గించవలయునని కోరుచు, ఇరాకునుండి బ్రిటీషువారు వెంటనే వెడలివచ్చిన మేలని తెలియజెప్పిరి. ఇరాకుపరిపాలనము మొదటి నుండియు, విమర్శనార్హమై యుండెను. ప్రజల కిష్టములేని ఫైజలురాజు నాదేశమున నెలకొల్పిరి. ఫైజలుగారు సహితము, ప్రజాభిప్రాయము నతిక్రమించజాలక, తక్షణస్వాతంత్ర్యమును కోరెను. కాని వానిమాటలను బ్రిటీషువారు లెక్కింపరయిరి. ఇరాకులో శాంతిని స్థాపించుటకు వాయువిమానములు సాధనము లయ్యెను. ఇరాకు ప్రజల యిష్టమునకు వదిలిపెట్టినచో, ప్రస్తుత సంధిని ఆమోదించజారు. బలప్రయోగముచే, అరబ్బులను లొంగజేయ నెంచుటవలన తాత్కాలికవిజయము గలిగినను, విశేష ప్రయోజనము గలుగజాలదు.

సంధి కంగీకరింపకబోయిన, నష్టము వాటిల్లునని, బ్రిటీషుప్రధానమంత్రి ఇరాకుకునందేశమునెను. ఇరాకునందు నూనెగనులు గలవు. వానిపై నాశను బ్రిటీషువారు విడనాడుకున్నారు. మోసూలుప్రదేశము చాలముఖ్యమయినది. ఇది తమకు రావలయునని తుర్కీవారును, తమకు రావలయునని బ్రిటీషువారును, వివాదపడుచున్నారు. ఈ తగాదాలమధ్య, అరబ్బుప్రజలు చిక్కుల పడుచున్నారు. ఇరాకు పరిపాలనాపద్ధతిని భామనుగారు సమర్థింప జాలకబోయిరి. మామూలు హేతువులనే వీరు ఒకరువుబెట్టిరి. మొదట మెసపొటేమియా నాక్రమించుట తప్పయినను ఒప్పుయినను, ప్రస్తుత సమయమున బ్రిటీషుప్రజలు తమ బాధ్యతలను విడనాడ జాలరట. ఈవాదము క్రొత్తదిగాదు. సంధివిషయమై ఇరాకులో ప్రతికూలభావముగలదని, భామనుగారికి దెలియును. దానిని అణగద్రొక్కుటకు తాము చర్యదీసికొంటిమని, భామనుగారు తెలియజెప్పిరి. స్వయంనిర్ణయసూత్రముగారవించెడి లేదని మంత్రిగారి తీరున బలుకుట విచిత్రముగ దోషకమానదు. కాని, చేజిక్కిన అధికారమును వదులుకొనుట ఎవరికయినను కష్టముగ నుండును. సంధి

నియమములందు, ప్రజాస్వాతంత్ర్య మెక్కడను కనుపించదని, కెన్వర్త్ గారు మొరలిడిరి. ఈలాటి సంధిని గూర్చి ప్రజలమగు ఆక్షేపణ వెడలుట వింతగాదు. ఇట్టి చిక్కువ్యవహారములనుండి లేబరుప్రభుత్వము వారయినను బయల్పడకబోవుట, వారిస్వాతంత్ర్య నిరతికి నిదర్శనము గానేరదు.

ఇరాకుసంధిని పార్లమెంటునభవా రంగీకరింపనిచో, నానారాష్ట్ర సంఘముయొద్దకు వెడలి తాము చేతుల గడిగికొందుమని, భామనుగారు బెదిరించిరి గాని, నానారాష్ట్రసంఘము సజీవముగ నున్నదా యను శంక గలుగును. నానారాష్ట్ర సంఘమునందు ప్రధానసభ్యులు, ఇంగ్లండు, ప్రాన్సు, ఇటలీలేగడ. ఈ సభ్యులు మాండేటుల పేరుతో, శత్రురాష్ట్రములను పంచుకొని పరిపాలించుచున్నారు. ఎవరిలాభమును వారు జూచుచున్నారు. ఒకరిచర్యలతో వేరొకరు జోక్యము కలుగజేసికొనబోరు. చిన్నజాతులకు నానారాష్ట్రసంఘమున ఎట్టి పలుకుబడిలేదు. అమెరికా యొకను సభ్యత్వము నంగీకరింపలేదు. అందుచే ఇరాకు పరిపాలనమును విమర్శించి సరియగు నిర్ణయము గావించుట కెవరు బూనుకొందురు? ఎవరికివారు, తుమ్మి, శతాయుస్సు అనుకొనవలసివచ్చుచున్నది. నాల్గవండ్లకు పిమ్మట ఇరాకునుండి లేచిబోవుటకు తా మేర్పాటుల జేయుచున్నామని, భామనుగారు పలికిరి. కాని నాల్గుసంవత్సరములు నలువదిసంవత్సరములగుచో, ఆశ్చర్యముండదు. ఒక్కమారు స్థావర మేర్పరుచుకొని, సుఖ మనుభవించుచున్నపుడు అక్కడనుండి లేచిబోవుటకు పిమ్మట బుద్ధివుట్టదు. నిలిచియున్న కొలదియు నూనెగనులతో బాటు మరికొన్నిలాభము లెదురగును. దేశమును విడువకుండుట కిట్టి కారణము లనేకములు గనుపించును. నూతనపరిస్థితుల ననుసరించి, మరికొంతకాలముండుట యవసరమని, పాలకు లపుడు తెలుపవచ్చును. ప్రజలు అసంతృప్తులై గండగోళము చేయుచో, శాంతిస్థాపన నిమిత్తము మరికొంతకాలము నిలువవలసి వచ్చును. ప్రజలు స్వపరిపాలనమునకు సంసిద్ధులుగానపుడు, వెడలిపోయినచో బాధ్యతను విడనాడినవారగుదుమని, ఇంపీరియలిస్టులు తెలుపకమానరు. బలవంతులమాట చెల్లును. వారెట్టికారణముల తెలిసినను, విలువయుండును. బలహీనులెంత బలవత్తరకారణముల జూపినను, ఎంతటి సామర్థ్యాతిశయమును జూపినను, పాలకుల కవి నచ్చవు. అందుచే, ఇరాకుకు స్వయంనిర్ణయస్వాతంత్ర్యము నీయదలచిన, ఇప్పుడే ప్రసాదించవలయును. వెంటనే తమజోక్యమును వదులుకొనుట బ్రిటీషువారికి సముచితము. కాలము గడచిన కొలదియు, ఇరాకు దేశముపై నను, దానినుండి చేకూరెడి లాభములపై నను మోహ మధికమై, దానిని వదలించుకొనుట కష్టమగును.

ఇందుకు, అమెరికా ఫిలిప్పైనుల సంబంధమే నిదర్శనము. ఫిలిప్పైనుదీవులను వెంటనే వదలి వేసెదమని, అమెరికా ప్రభుత్వమువారు నూచించిరి. విల్సనుగారికాలములో, ఫిలిప్పైనుదీవులు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమున కర్హములై యున్నవనియు, వానిని త్వరలో విడిచిపెట్టెదమనియు, వాగ్దానము జేసిరి. ఇట్టి యాదార్యమునకు, అమెరికా ఎల్లరచే నభినందింపబడెను.

స్వాతంత్ర్యము వెంటనే చేజిక్కునని ఫిలిప్పైనుప్రజలు ఉవ్విళ్ళూరుచుండిరి. హార్డింగుగారి కాలములో, ఫిలిప్పైనుప్రజల అర్హతవిషయమై సందేహము చూపబడెను. కూలిడిగారి పరిపాలనమునందు, ప్రజలు అసర్దులనియు, ఇప్పుడప్పుడే స్వాతంత్ర్యము నిచ్చుట నేరమగుననియు, సమయ మరుదొంచినపుడు చూచెదమనియు దెలుపసాగిరి. ఫిలిప్పైనుప్రజలయొక లడు గంటినవి. అమెరికా సయితము ఇటుల ప్రవర్తించుచుండి, తన్మతప్రదేశాక్రమణమునకు, పరిపరిపాలనమునకును చిరకాలమునుండియు అలవాటుపడిన యూరపియనుదేశము లెక్కు డాదార్యము జూపగలవా? 1923-24 సంవత్సరమునందు ఇరాకుపరిపాలనావ్యయము తగ్గుననియు లాభము చేకూర్చుననియు, భామనుగారు తెలిపిరి. లాభము చేకూర్చుకొలదియు, ఇరాకునుండి లేచిబోవుట కష్టముగ నుండును. నాల్గుసంవత్సరములకు పిమ్మట లేచిబోవుట కిప్పు డిష్టమున్నను, తప్పక లేచిపోయెదమని చెప్పట అపాయకరమని, భామనుగారు పలికిరి. కాలనిర్ణయము గావించుటకు, కీరికీష్టములేదని విదితమగుచున్నది. నాల్గుసంవత్సరములకు పిమ్మట, ఏసందర్భమయినను ఉద్భవించియూహలనన్నిటినిమార్చి వేయవచ్చునని వీరు తలంచుచున్నారు. ఇందునుబట్టి ఏమి తేలుచున్నది? ఏదియోనొక అవాంతరమువచ్చిన, ఇరాకునుండి బ్రిటీషువారు లేచిబోరని తెల్లమగుచున్నది. అవాంతరములకు కొడువయుండునా? ఈజిప్టుఆక్రమణము గాంచిన ఎట్టి అవాంతరములు ఘటిల్లునో, యూహించవచ్చును. భామనుగారి సమాధానమువలన, ఇరాకులో మరింత నిరాశ జనింపకమానదు. ఇరాకుశాసనసభవారిదివర కేన్నప్రతినిరూపణముగోరిరి. భామనుగారి సందిగ్ధచరణముల వలన, వారి సందియములు ప్రబలమగుట సహజము. బ్రిటీషు విదేశపద్ధతి కొక దారితెన్ను గనుపించుట లేదు. నిశ్చలమగు సూత్రములపై నిది యాధారపడుటలేదు. లేబరు ప్రభుత్వమయినను ఇంపీరియలిస్టు భావములనే వెలిబుచ్చుచున్నది. ప్రస్తుతపరిస్థితుల గాంచిన, భావిపరిణామముగూర్చి నిరాశ గలుగకమానదు.

జర్మను సమస్య

లండను సమావేశమునందు, ఫ్రెంచివారికి కొంత సంతృప్తి గలిగినట్లులు పత్రికల వ్యాఖ్యానముల దెలుపుచున్నవి. దూరును వదలిపెట్టువిషయ మాలోచింపబడుచున్నదనియు, సమాధానము గుదురవచ్చుననియు, తెలియుచున్నది. ఫ్రెంచి పత్రికల వైఖరి మారుచున్నది. నష్టపరిహారము విషయమై సరియగు విశ్వాస మెర్పడి యుండవచ్చును. కాని, జర్మనీకి ముందుగ ఋణమొసగి పునర్నిర్మాణమున కవకాశ మొసగవలెను. జర్మనీ బాగుపడిన గాని, నష్టమును చెల్లించజాలదు. ఋణగ్రస్తుని బాగుపడనిచ్చినగాని, అతడు బాకీ చెల్లించజాలడు. ఇది లోకానుభవసిద్ధము. హరియట్ గారిసంగతిని గ్రహించియుండురు. కాని, బ్రిటీషువర్తకులు కొందరు జర్మనీకి అప్పీయవలదని మొరబెట్టుట విచిత్రముగ నుండును. జర్మనీకి తోడ్పడకుండు, జర్మనీనుండి వీరు నష్టము నెటుల రాబట్టనెంచిరో తెలియదు.

జర్మనీకి సహాయముజేసిన, జర్మనుసరకులు ప్రపంచ మందంతటను వ్యాపించినవియు, బ్రిటిషుసరకులు పినితో పోటీకి దాళలేవనియు, అందువలన ఇంగ్లండుకు విశేషనష్టము గలుగుననియు, వీరు మొరబెట్టుచున్నారు. హిందూదేశమునం దీవని యిదివరకే జరిగినది. జర్మనుసరకులును మరల యధాస్థానము నాక్రిమించినవి. కాని వ్యాపారము జేసికొననియెడల, జర్మనీ మరల ఎటుల తలయెత్తగలదు? ద్రవ్యమును సంపాదించినది, అప్పు నెట్ల తీర్చగలదు? ఒకవంక జర్మనీనుండి నష్టమును రాబట్టవలయుననియు, వేరొకవంక జర్మనుసరకులు రాకుండు జేయవలయుననియు గోరుటవలన ప్రయోజనముండదు. బ్రిటిషు వర్తకుల విన్నపము, సహాయము గానేరదు.

వరదల సహాయనిధి

వరదల సహాయనిధి కెల్లరును శక్తివంశన లేక ధనసహాయముజేయుట ముఖ్యము. వరదలు వ్యాపించిన ప్రదేశములలో ప్రజలుపడెడి బాధలకు మిత్రలేదు. వాని నిట వర్షించనవసరము లేదు. వరదలు క్రమముగ తగ్గుచున్నవి. కాని, ప్రజలు మరల కోల్పోనుటకు చాలకాలము బట్టును. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారింతవరకు, ఎట్టిప్రకటన గావించి యుండలేదు. వరదలచే బాధనొందినవారికి వీరెట్టి సహాయము గావించనెంచిరో తెలియదు. మైసూరు తిరువాన్కూరు, కొచ్చిను ప్రభుత్వములవారటుల గాక, ఎప్పటికప్పుడు పరిస్థితులను దెలుపుచు, ప్రజల కుపశాంతి గలిగించుచున్నటుల, వార్త లరుదెంచుచున్నవి. బ్రిటిషుప్రాంతములలో పాలకు లెటుల మెలగినను, ప్రజలు తమధర్మమును వెంటనే నెఱవేర్చవలయును. కాంగ్రెసుసంఘముల పక్షమున, రేపటిదినము సాందర్యమహాలులో సభ జరుగును. ఆసభలో సహాయమార్గము లాలోచింపబడును. ఇతరప్రదేశముల కాంగ్రెసుసంఘములు వెంటనే చర్యదీసికొనుట ముఖ్యము. బ్రిటిష్ కేసులోని ఇంపీరియల్ సినిమాకంపెనీవారు, రేపటిదినము రెండు ప్రదర్శనముల గావించి, ఆ మొత్తము నంతను సహాయనిధి కిచ్చెదరిని దెలిసికొనుట కెంతయు సంతసించెదము. ఈప్రదర్శనములకు ప్రేక్షకు లధికసంఖ్యలతో వెడలుట, ధర్మము. ఇటులే దేశమంతయు బాధానివారణకు బూనుకొని, భూతదయను, సోదర భావమును ప్రదర్శించు గాక!

మిల్లు నేలగులులు

అహమ్మదాబాదునందు గుజరాతు జిన్నింగు మిల్లు నేలగులి, అనేకమందికి ప్రాణనష్టము గలిగించుట, మిగుల విచారకరము. ఇంతవరకు నుపింపకున్న పనివారికొరకు వెదికుచునే యున్నారు. శవములు పైకితీయబడుచున్నవి. గాయములుతగిలినవాడుఆస్పత్రికి బంపబడిరి. దాదాపు 90 మందికి అపాయము వాటిల్లెను. ఎంతమంది చనిపోయిరో ఇంకను తెలియలేదు. మిల్లు అపాయకరమగు స్థితిలో నున్నదని, లేబరుఆగినువారు చాల కాలము నుండియు దెలిపినను మిల్లు అధికారులు లక్ష్యపెట్టక బోయిరి. కార్మికుల తేమమునిషయమై యజమానులు లేగినశ్రద్ధవహించుట లేదనుట కిదియొక నిదర్శనము. నూతనచట్టముక్రింద, కార్మికుల పక్ష

ఆంధ్రుల గాంధీ మహాత్మని వుజానిధి లక్షరూపాయలు సమర్పించవలెను యథాశక్తిని తోడ్చుడు

చందాలు		కోశాధిపతి కాశీనాథుని వాగ్దేవరాయ
ఇదివరకు	45996-0-7	వంతులుగారికి చేరిన వసూళ్లు
నేటివసూలు	75-7-10	22730-14-11
		శ్రీయత చివుకులమారె కొండయ్యగారు
		జూన్ నెలకు యిచ్చినది 10-0-0
		శ్రీయత వెన్నెలకంటి రాఘవయ్యగారి
		ద్వారా ముత్తుకూరులో వసూలు 15-0-0
		పైవారివల్ల కోడూరు, ఆమలూరు గ్రామ
		ములలో వసూలు 24-0-0
		పైవారివల్ల లోగడ నెల్లూరు టవునులో
		వసూలైన బాపతు 26-7-10

మొత్తం రూ. 46071-8-5 మొత్తం రూ. 22806-6-9

ఈ పూజానిధికి సామగ్గినుండు చిరునామా - కా నాగేశ్వరరావు, నెం 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

మున నష్టమునుగోరుట కవకాశము గలదు. కార్మికుల తేమము ప్రధానమని ఎంచక, స్వలాభమును మాత్ర మధికమని ఎంచుటచే, పరిశ్రమల యజమానులు నిందార్హు లగుచున్నారు. ఇక ముందయినను పరిస్థితు లనుకూలముగ మారునేమో చూడవలయును.

కడపజిల్లాబోర్డు : కోటిరెడ్డిగారు
కడపజిల్లాబోర్డు అధ్యక్ష నియామకముగూర్చి కె. కోటిరెడ్డిగారు రాబోవు శాసనసభలలో నడిగెడి ప్రశ్నలకు జవాబేమి వెడలునో జూడవలయును. కడపజిల్లాబోర్డు అధ్యక్షు నెన్నికొను హక్కును గోరినను, స్థానిక స్వపరిపాలన మంత్రిగా రీకోర్స్ ను నెఱవేర్చకబోయిరి. కడపజిల్లా వెనుకబడియున్నదని వీరు బ్రకటించిరి. ఏవిధమున వెనుకబడియున్నదని, కోటిరెడ్డిగా రడిగెదరు. కడపజిల్లా కన్న, కర్నూలుజిల్లా కెక్కుడు యోగ్యత ఏమిగలదనియు, ఎన్నికద్వారా నియమింపబడెడి అధ్యక్షుని పరిపాలనమువలన జిల్లా కెట్టినష్టము గలుగుననియు, కడప జిల్లాను ప్రస్తుతస్థితినుండి బై కీతీయుటకు వీరేమార్గమునవలంబించెదరనియు, రెడ్డిగారు ప్రశ్నించెదరు ప్రభుత్వప్రకటనమునందు జూపబడిన కారణములు నిరరకములనుటకు సందియములేదు. స్వపరిపాలన మక్కరలేదనుటకు అధికారవర్గము దెలిపెడి కారణములు నివి పోలియున్నవి. శాసనసభ్యు లీకారణములు నిస్సారములని సులభముగ జూపగలుగుదురు.

దక్షిణాఫ్రికా : గూడెముల చట్టము
నూతన దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు, వెనుకటిగూడెముల చట్టమును కొనసాగింపదలచలేదనియు, ఆసియాప్రశ్నను మరియొకమారు విచారించెదరనియు, విదేశవార్తలు దెలుపుచున్నవి. ఈ విషయమున, స్కట్సుగారికన్న హర్జి గా జగారెక్కడు దూరదృష్టితో ప్రవర్తించినను, భారతీయలస్థితిని వీరు చక్కబరచెదరా? లేక మరికొంత కాలమునకు వీరు విజృంభించెదరా? ఇందుకు సమా

ధానముజెప్పటకు వీలులేకయున్నది. సరోజినీదేవి వృత్తాంతము ప్రకారము, పరిస్థితులు విషమముగ లేవని దెలియుచున్నది. ఈమె జరిపిన యాందోళనమువలన, కొంత మేలుగలిగెనా? ఇల్లులుకగనే పండుగ గాలేదనునటుల, గూడెముల చట్టము నాపి సంతమాత్రమున ఆశపడుటకు వీలులేదు. మున్ముందింతకన్నను ఎక్కుడు తీవ్రచట్టములను నిర్మింపవచ్చును. ముందేమి జరుగునో చూడవలయును.

ఆగస్టు 1 వ తేది

రేపటిదినము లోకమాన్యులకు మహాశయని నిర్వాణదినము. దేశమందంతటను సభలుజరిపి, వారిని స్మరించి గౌరవించుట ముఖ్యము. స్వరాజ్య ప్రబోధమును గావించి, దేశమునకు మహాపాపకార మొనర్చిన లోకమాన్యుని స్మరించుటకు, ఆంధ్రులు బూనుకొనగలరెదము. లోకమాన్యునికి ఆంధ్రులపై విశేషప్రేమగలదని, వారు ఘోర లెహాలులో నిచ్చిన యుపన్యాసమే నిదర్శనము. ఏదేశము తన పీరులను పూజించునో, ఏదేశము ఉత్తమగతి జెందును. వీర పూజ సూతనమయినది గాదు. స్వాతంత్ర్యసందేశ హరియగు లోకమాన్యుని చారిత్రమును పఠించి, స్వరాజ్యసిద్ధికై పాటుబడుటకు ప్రజలు ద్విగుణీకృత త్యాగము జూపెదరు గాక! లోకమాన్యుడు జెసిన సేవకు, అతినియెడ ప్రజలు జూపగలిగిన కృతజ్ఞత యిదియే.

ధోలీ కొట్లాటలు

పోలీసువిచారణ
28 వ తేదీనుండి పోలీసువారు విచారణప్రారంభించిరి. చాలమంది పెద్దపోలీసుస్టేషనుకేగి సాక్ష్యమునిచ్చుచున్నారు. చాందచాకు అల్లరులనుగూర్చి 20 మంది హిందువులను పోలీసు వారు అరెస్టుచేసిరి. పహారజంగులో ఒక హిందువు యింటిపై రాళ్లువినరికిగాని ఎవరికిని దెబ్బతిగలలేదు.
క్రొత్త నక్షత్రము
క్రొత్తనక్షత్రమొకటి పట్టపగలు నడిమధ్యాహ్నమున గూడ విడికెండ్లకే కనబడుచున్నదని నిన్న 80 వ తేదీని చాలమంది ప్రజలు ధోలీలో అన్నిచోట్లను పీఠులలో గుంపులుగా చేరి చూడసాగిరి. అల్లరు లేమయును జరుగలేదు. (అ. ప్రె.)

విదేశవార్తలు

నవ్వుపరిహార పరిష్కారము

జర్మనులకు సహాయము

మిత్రమండలి- ఋణము

లండన్, జూలై 29:- ఉదయం 12/40. జర్మనీ కీయ దలమున్న ఋణదాతలకు భయము లేకుండ ప్రెంచి బెల్జియము వారు చేయు ప్రత్యేక ప్రయత్నములపై ఆసలు ఆశతో ఆయన ఆధారపడియున్నది. ఈ వార్తలు వ్యవహారములయందు పరిష్కారముకు సహకారిగాని అది జరుగునదిగాదు. లండనుపట్టణ కార్యరూపమును దాల్చువలెనని బ్యాంకులు చాల ఆతురత కలుపుచున్నారు. ఋణములను ఇవ్వబడుచున్నవారికి భయము లేదని ఆభయములు ఇవ్వబడినగాని వారికి భయములేదని తోచినపుడే ఋణము సేర్పాటుకేయుటకు వీరు పూనుకొనెదరు. అంతవరకు పూనుకొనరు. ఊరకధర్మనూత్రములను నిర్వచించినంతవరకు కష్టపనుష్యలు లేవు. పరిష్కారముగా జాలని ప్రయత్నపత్రికా సంపాదకుడు వ్రాయుచున్నాడు.

హ్యూజెను గారు

యూనైటెడ్ స్టేట్స్ కార్యదర్శి హ్యూజెనుగారు ప్యాసి గుకు బోవుటచే లండనుపట్టణ లాభించునని అనుకొనుచున్నారు. ఈయన నెల్లినపుడే సభగూడ జయప్రదముగ జరిగినని ప్రకటించబడుట తటస్థించునని అధికారులే తెలుపుచున్నారు. హ్యూజెనుగారు అసభికారితో ప్యాసిగనుండి బెల్జియంకేగెదరు. హ్యూజెనుగారు యూరపుకేగుట నవ్వుపరిహార సమస్యను పరిష్కారము కేయుటకే. హ్యూజెను మరతర అమెరికన్ ప్రతినిధులు యూరపునకు కేయదలచుకొన్న నేవ ఎంతవరకు యూరపు అవకాశమిచ్చునో యని కూర్చుండి ఆతురత బడుచున్నారు.

క్రొత్తప్రాయోగో

అమెరికను సూత్రములు

రీఫ్లీలు, జూలై 29:- మన్మథాల్లగారి కార్యాలయమున మిత్రమండలి రాయబారుల ప్రయత్నముల మరల గలిసికొనిరి. మూడు గంటలవరకు ఆలోచించుచుండిరి.

జ్యూరిస్టలసభగూడ సమావేశమయెను.

రేపటిదినమున అన్ని సంఘములవారును సమావేశమగుదురు.

మొదటి సంఘమువారు రేపు ఉదయము 9.30 గంటలకు గూడెదరు. ఇప్పుడెదుర్కొను కష్టములను సాధించుటకు ప్రెంచివారు ఆలోచించు క్రొత్తసిద్ధాంతమును చర్చించెదరు.

నేడు ప్రెంచి ప్రతినిధులు క్రొత్తసిద్ధాంతములను తయారుచేయుచున్నారు. ద్యూనినిగారిమాచనలను మొదటి సంఘమువారి మొదటిసేదకమును నిన్నటిసభయందు అమెరికనులు ప్రవేశపెట్టినమాచనలను వీరు మనమునందుకొనిరి.

అమెరికను ప్రతినిధి నిన్ననూచించిన ఏర్పాట్లపై యో అధికారులు ప్రకటించెదరు. తగాదాకములను జర్మను ప్రభుత్వమువారును, నవ్వుపరిహారసంఘమువారును గలిసికొని ఆలోచించవలెననిరని వార్తాపత్రముల నూచించుచున్నవి. ఈసభవా రాలోచించవలసిన రాజకీయసమస్యను నవ్వుపరిహారసంఘమువారికి మార్పుపడుటచే ఈర్పాటు సంపూర్ణముగ అంగీకారమునుబడయలేదు.

అందుచే క్రొత్తప్రెంచి ఏర్పాటులపై ఆతురతతో ఎదురుచూచుచున్నారు. మూడవసంఘమువారుగూడ రేపటిదినము సమావేశమగుదురు. ఇదియే వీరికడపటసమావేశమనుచున్నాడు. వీరికి నియమింపబడిన పనులు చాలచక్కగ జరిగినవి.

డొమినియనులు

సామ్రాజ్యము

విదేశాంగ విధానమునందును మరితర సామ్రాజ్య వ్యవహారములందును డొమినియను ప్రాతినిధ్యమునుగూర్చి ఆలోచించుటకు ఆస్ట్రేలియాలో డొమినియనుసభ సేర్పాటుకేయబడునని ధామన్ గారు కామన్సుసభలో ప్రకటించిరి.

పరాసుల నూతనవైఖరి

లండన్, జూలై 29:- రూరను ఖాళీకేయుటనుగూర్చి రాయబారులు ప్రారంభముగానున్నవని లండనునుండి ప్రెంచి విలేఖరులు తెలుపుటచే ప్రెంచిపత్రముల ధోరణిమారినది. ఆర్థికవిషయముల నాలోచించి పరాసులకు తగిన పరిహారమును జూసిరేని వ్యవహారము పరిష్కారమగునని నూచించుచున్నవి.

పరాసులు తమ విశ్వాసమును జూసి రూరనుఖాళీకేసిరేని తమ యుద్ధబుణములను రద్దుకేయవలెనని మిత్రమండలిని అడుగవచ్చును. ముందుపదమురాకుండ అభయములనడుగవచ్చునని ఎరీకో వల్లె పత్రము నూచించుచున్నవి.

పరాసుల క్రొత్తవిర్పాటు

లండన్, జూలై 29:- నవ్వుపరిహార సంఘమువారు జర్మనులు తమవరతులను నెరవేర్చునో విధించవలసిన అపరాధమునుగూర్చి ఆలోచించరేని మధ్యవర్తులకు తెలియజేయవలెనని పరాసులు నూచించుచున్నారు. ఇందులో ఈ మధ్యవర్తులలో ఒకరు అమెరికనువ్యక్తియుండును.

పరాసుల హక్కులను నిర్ధారణజేసికొనుట

ప్యాసి, జూలై 29:- ప్రెంచి పార్లమెంటు మరలసమావేశమైనది. లండనుపట్టణలో ఇంతవరకు తెలిసినవిషయమునుగూర్చి హోయియుటగా రిచ్చిన తంతినిజదివిరి. సాంకేతికవిశ్మలెన్నియో యుండుటచే ఎంతప్రయత్నము జేసినను సభ పూర్తియగుటకు చాలకాలము బట్టుననుచున్నారు. పరాసులు హక్కులను నిర్ధారణ జేసికొనుటకును, స్థాపించుటకును ప్రెంచి ప్రభుత్వమువారు స్థిరచిత్తులై యున్నారు. అంతర్జాత్రమండలి సయోద్యమ, కాంతిని మరల సేర్పాటుకేయదలంచిరి.

జర్మనుల కీయదలచిన ఋణము

బ్రిటిషువర్తకుల ఆక్షేపణ

లండన్, జూలై 29:- జర్మనులకు ఋణము నిచ్చిన జర్మనుసరకులు విస్తారముగ ఇంగ్లడుకు ఎగుమతికేయబడునని యు తక్కువవరకు విక్రయించెదరనియి దీనివలన బ్రిటిషువర్తమునకును పనివాండ్రకును నష్టముగ నుండుననియు బ్రిటిషువర్తకులు ఆక్షేపించి జర్మనులకు ఋణమునీయరాదనుచున్నారు. డొమినియనులు ఇండియా అధినీవేశములందు జర్మనుల పోటీ ఎక్కువగుననియు భారతదేశ మిప్పుడు స్వపరిపాలనము ననుభవించుచున్నదనియు చమగ నున్నచోట్ల కొనుటకుద్దేశించెననియు అందుచే బ్రిటిషు సరకులను గొనక జర్మను సరకులనే గొనెదరని తెలియజేసిరి.

డొమినియను ప్రాతినిధ్యము

లండన్, జూలై 29:- లండనుసభలో డొమినియను ప్రాతినిధ్యమునుగూర్చి కామన్సుసభలో చర్చ బయలుదేరెను. ప్రస్తుతముందున్న సెక్రెటేరియటును డొమినియను సెక్రెటేరియటు ఆనుపదమును జేర్చిన కార్యసిద్ధియగునని బ్రూసుగారి మాచనకు కర్మలు ఆమెరిగారు తెలియజేయ దానిని లాయిడ్ జార్జిగారు ఆమోదించిరి.

విదేశాంగ విధానమునుగూర్చియు సాధారణము సామ్రాజ్య విషయములనుగూర్చియు ప్రస్తుతముందున్న విధానమును గూర్చి జూన్ 28 తేదీని ప్రభుత్వమువారు తమయభిప్రాయమును తెలుపుచు డొమినియనులకు బంపెను. తంతివార్తను ప్రభుత్వముగ ధామన్ గారు చదివివినిపించిరి. ఈవ్యవహారమును పరిష్కరించుటకు పరిస్థితుల నన్నిటిని పరిక్షింపవలెననిరి. ఈ మాచనలను తంతివార్త అంగీకరించెను. అట్లే బరుసభ జరుగునని ధామన్ గారు ఆశించుచున్నారు. అందరి ప్రభుత్వములను ఇంతవరకు పూర్తిగ కేరలేదు. కాని వారందరును దీని సంగీకరించెదరనే తోచుచున్నది.

విల్లింగ్స్ దంపతులు

సెప్టెంబరు మాసాంతమువరకు ప్రాంసు దక్షిణభాగములో నుండెదరు.

ఇంగ్లండు - ఇరాకు

అరబ్బులు ఒడంబడికకు నిరోధముజూపుట

కామన్సుసభలో చర్చ

లండన్, జూలై 29:- మనుషులు రాయబారులను గూర్చియు ప్రపంచములో ప్రస్తుతము ఇరాకును ప్రతిపత్తిని గూర్చియు తెలియ జేయవలెనని విలియం ఆరంసీనీ గోరగా రడిగిరి. ఇది అధినీవేశ కార్యాలయపు ఖర్చుల సందర్భమున ఆడుగబడెను.

అధిని విశే కార్యాలయపు ఖర్చును తగ్గింపవలెనని కన్వర్టీగారు అడిగిరి. ఇరాకు పార్లమెంటువారికే ఈవ్యవహారమును వదలిపెట్టితిమేని ఇరాకు ఒడంబడికను వారు నిరాకరించెడివారే. అందుచే ఆదేశమునుండి తప్పించుకొని బయట బడుట కిదే మంచి అవకాశమనిరి. దీనికి బదులు ఒడంబడికను ధృవపరచినచో రానున్న కష్టములను గూర్చి ప్రధానమంత్రి మొనుషులు రాజుకు హెచ్చరించుచు తిలపింపిరి. ఈఒడంబడిక విషయమై రాచకీయ దౌర్జన్యము జరుగుచున్నదనియు, ముగ్గురు సభ్యులు జంపబడినదియు కన్వర్టీగారు తెలియజేసిరి.

మనోలు, చమరుపరిస్థితులను తెలియజేయవలెనని కన్వర్టీగారు అడిగిరి. ఒడంబడికలో స్వాతంత్ర్యము లేదనిరి. పెరిషియను సింధుకాఖనుండి కాన్స్టాంటినుపోలు, వాంటు వరకు ఇనుపదారిని స్థాపించుటకు వీలున్నదాయని యడిగి దాని వలన ఇండియాతో శీఘ్రముగ ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములను జరుపుటకు వీలుగుననియు కన్వర్టీగారు తెలియజేసిరి.

ప్రభుత్వవిధితులు

మొనసేమియకు పోవుటకు మొదట ఆలోచించిన విధానము మంచిది అయినను చెడ్డది అయినను కొన్ని అభయములు స్పష్టముగ బ్రిటిషుప్రజలతరపున అరబ్బుల కీయబడెను. వాటిని ఏప్రభుత్వమువారును లేదనబారు.

ఇరాకు ఒడంబడికను అంగీకరించుటకు ఇరాకుప్రజలను గాని పార్లమెంటువారినిగాని భయపెట్టుటలేదని ధామన్ గారు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చిరి. ఎట్టిభయమును బెదరింపును కలుగజేయదలచుకొనలేదనిరి. ఈ ఒడంబడిక విషయమై భీష్మాభిప్రాయములన్నమాట తెలియుననిరి. ఉండుననిరి.

బ్రిటిషుప్రజలు తమయభయములను నెరవేర్చుచున్నారు. ఇదిగో ఒడంబడిక. దీనిసంగీకరించుచు, లేదా నిరాకరింపును, నిరాకరించిరేని మాకర్తవ్యమును మేముజేసితిమి. మావలన లోటులేదని జాతిసమితికి తెలియజేసెదమంటిమని ధామన్ గారు రనిరి. ఈఒడంబడికను నిరాకరించెదరనేతలంచి జాతిసమితికి జెప్పి రాబోవుకార్యక్రమమున ఆలోచించుట కేర్పాటుచేసితిమనిరి. బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారికి సంబంధించినంతవరకు వారు ఇరాకుప్రజలను బెదరించలేదనిరి.

తురుష్కు సెక్రెటేరియంకంపెనీలో ఇటలీకిసంబంధము ప్రస్తుతము లేదు. డచ్చికి ప్రెంచివారికి అమెరికనులకు నూటికి 25 చొప్పున భాగములున్నవని మొదట అంగ్లోజర్మనులు జేసికొన్న ఏర్పాటున గలవనిరి.

మనోసరిహక్కు

నుగూర్చి ఇంతవరకు కుదరకున్న రాయబారులును గూర్చి అందరకును చమరువిషయమునకు సంబంధము లేకుండ నాయకులుగుటకు రాయబారులను జరుపుచున్నారను. 1919-20 నుండి ఖర్చునుతగ్గించితిమి. 1923-24 లో 8678000 పౌనులు మిగులును. ఈసాలన 5700000 పౌనులు ఖర్చుమడింపువేయబడెను. ఇందులో 10 లక్షలు పలుకైతరు భరింపవలసియున్నది. నాలుగు సంవత్సరములలో మనోలునుండి లేచి పోవుట కేర్పాటు కేయుచున్నారము. పరిస్థితులన్నిటిని మార్పు జేయు సరిస్థితులందు మేము పోయెదమన్న ప్రమాదకరము. మేమునెడలుటకు ప్రయత్నించుచున్నారము. అదేసంకల్పముతోనున్నారము. అరబ్బులు ఒడంబడికను అంగీకరించుటకు ఈచర్చ ఖర్చునుచాలని ప్రభుత్వమువారాలోచించుచున్నారని ధామన్ గారు రనిరి.

మనుషులు ఇరాకు పార్లమెంటువారు చేసిన వరతునకు ప్రభుత్వమువారు తీరవాదులుగారని స్పష్టముగ ధామన్ గారు కన్వర్టీగారికి తెలియజేసిరి. జాతిసమితివారు మనోలును తురుష్కుల కిచ్చివేయవలెనంటిరేని మాపనిని మేము నిర్వహించినవార మగుదుమనిరి. అరినివేశకార్యాలయపు మదింపు అంగీకృతమాయెను.

జర్నీ - జాతిసమితి

జర్నీ సభ్యత్వము

జెర్నీ ప్రభుత్వమువారి వరతులు

లండన్, జూలై 29:—రాత్రి 9-15. జర్నీని జాతి సమితిలో చేర్చుకొన్నచో, తేర్చుకొన్నపుడు, జాతిసమితిలో జేరుట కవసరముగ వరతులన్నిటిని జర్నీలు సెరవేర్చెదరని అనుచున్నారు. కాని జెర్నీ ప్రభుత్వమువారు జర్నీని జేరు మనకును గౌరవమునకును ఎంతమాత్రము భంగము రాకుండ జేయవలెననుచున్నారు. దీనినే దాక్టరు మార్క్స్ గారు జూలై 12 తేదీని తెలియజేసిరి. దీనినే జర్నీ మంత్రివర్గమువారు గూడ తెలియజేయుచున్నారు. అందుచే జాతిసమితిసభలో శాశ్వతస్థానము నిచ్చినచో జర్నీ ప్రవేశమున కభ్యంతరముండ దను నిశ్చయముండి జర్నీకి ఒకమోస్తరు ఆదరణయు ఇతర జాతులకు ఒకమోస్తరు ఆదరణయు ఉండవని ఆభయమిచ్చిన చో జర్నీలు జాతిసమితిలో జేరెద రనుచునున్నారు.

ఇంగ్లండులో గోధుమసిండి ధర పెరిగినది. రొట్టిధర గూడ పెరుగును.

ఆసియావాసులను ప్రత్యేకముగ గూడెములలోనుంచు చట్టము

సు గూర్చి దక్షిణ ఆఫ్రికా క్రొత్తప్రభుత్వమువారు ఈ ప్రస్తుతపు పార్లమెంటు సమావేశమైనపిదప ఆలోచించెద రనియు- ఇప్పుడు ఆలోచింప రనియు, దేశీయమంత్రి దక్షిణ ఆఫ్రికా పార్లమెంటులో ప్రశ్న వేరే తెలియజేసెను.

జర్నీ - రషియా

తగాదా పరిష్కారమైనది

క్రొత్తబడంబడిక సంతకమైనది

లండన్, జూలై 29:—రాత్రి 9-15 జర్నీని రషియా మరల స్నేహమును గడించినది. జెర్నీలోనున్న రషియావర్తక రాయబారి కార్యాలయపువాడిచే ఈతగవు మొదలు గల్గినది. ఇది ఇప్పుడు అంతరించినది. వర్తకసంబంధములు మరల ఏర్పాటు జేయబడినవి. మరల రషియా వర్తకరాయబారి కార్యాలయము ఏర్పడును. ఒకపంజిక సంతకమైనది. మర తులు రేపు ప్రకటింపబడును. సోవియటు ప్రతికారచర్యలు తక్షణము తొలగించబడును. రషియారాయబారి త్వరలో మరల కొద్దిరోజులలో జెర్నీనుకు వచ్చును.

గృహనిర్మాణ పరివాండ్రతగవు

కార్మికమంత్రి కార్యాలయమున గృహనిర్మాణ యజ మానులు పనివాండ్రు రి గంటలు సమావేశమైరి. వేతనములను పరిష్కారముచేయుటకు గూడిరి. తుదకు సభలో కలవరముతో మంగళవారము చీలిపోయెను.

హైకమిషనరుల ప్రతిపత్తి

బ్రిటిషు, డొమినియను మంత్రిలతర్వాత డొమినియను ఇండి యా హైకమిషనరులకు ప్రతిపత్తియుండును. గౌరవముండును బ్రిటిషుమంత్రిగాని, డొమినియను మంత్రిగాని లేనపుడు ప్లేటు సెక్రటరీలకు ఉచిత స్థానము నిచ్చినపిదప డొమినియను, ఇండి యా హైకమిషనరులకు గౌరవము జరుగునని థామసుగారు కామన్సుసభలో ప్రకటించిరి.

భావల్పూరు సవాలుకు వేల్పు యువరాజు దర్శన మొ సగెను.

వెంట్రి శిశు ప్రదర్శనము

జాతీయ శిశువార్తప్రదర్శనమున మెల్బోరను పల్లెలో నున్న 2 సంవత్సరములకి మానముల పిల్లకు బహుమతి ఇవ్వ బడెను. 60000 పిల్ల లలో ఈపిల్ల చాల బాగున్నదట. 200 పొనుల బహుమతి ఇవ్వబడెను. రంగు జాతుల పిల్లలు గూడ వచ్చిరి. చీనాపిల్లకు బహుమతి ఇవ్వబడినట్లుండెను గాని ఇవ్వలేదు.

టెహరన్ హత్య

పెరిషియను ప్రత్యుత్తరము

టెహరాన్, జూలై 30:—పెరిషియా ప్రభుత్వమువారు ప్రజలును అమెరికను కాన్సులు హత్యకు చాలవిషాదమును తెందిరి. ద్రోహులను బట్టుకొనుటకు వలయుప్రయత్నములన్ని యు జరుగుచున్నవి. పిరివి కఠినముగ శిక్షించెదము. యుద్ధనా కలో అమెరికను కాన్సులు అపైకలను బంపుట కగువ్యయము నంతయు పెరిషియా ప్రభుత్వమువారికిరించెదరు. పెరిషియా కునాకాదళములేకపోవుటయే విచారకరము. లేనిచో ఈపనికి యుద్ధనాకనోకదానిని పెరిషియనులు అమెరికావశముజేసిడివారు. అమెరికను కాన్సులు సతికి తగినపరిహారమునీయు విషయ మై ఆలోచించుచున్నారు. అమెరికను ప్రజలకుభయములేకుండు అభయమొసగుచున్నారు. అమెరికను రాజుబారి, కాన్సులు కుండవలసిన రక్షక వైస్యమును పోచ్చించెదము. రెండుదేశముల కున్న స్నేహపుటాడంబడికను గౌరవించెదమని ప్రత్యుత్తరము ను పెరిషియా ప్రభుత్వమువారిచ్చెదరని ఇరాను పత్రిక నూ చించుచున్నది.

వెంట్రి ప్రదర్శన భవనము

విదేశపు కలప

లున్ గారి సమాధానము

లండన్, జూలై 29:—రాత్రి 11/20. అంతర్జాతీయ ప్రజలకమును కాపాడుటకు అందరితో బాటు తనకు పట్టు దల అభిమానముగలదనియు కాని నిజశత్రులనుగ రించుటకు తప్ప దనియు వ్యవధిచాలకుండెననియు ఖర్చు ఎక్కువగునను కారణముచేతను విదేశపుకలపను ప్రదర్శన మంటపము నిమిత్తమేవాడవలసినవచ్చెననియు దీనిపై విధిలేక ఉపయోగించవలసినవచ్చెన నియు లునుగారు ప్రెముస్పత్రికకు వ్రాసిరి.

అలహాబాదు విశ్వవిద్యాలయమున ఉపాధ్యాయుడుగ నున్న ఇమింగు గారు ఓడ పి కా రు బో వు చు ం డ సోమవారము తుషానువీచుటచే ఓడ గట్టెక్కినను. ఇమింగుగారు కనిపించుటలేదు.

సాపాలో తిరుగుబాటు

సమ నాయకుడైన సేనాని తప్పించుకొని పారిపోయెను. విప్లవకారులను పెడరలు సేనలు వెన్నాడుచున్నవి.

ఇరాకులో వైమానిక ప్రమాదము

బాగ్దాదు, జూలై 30:—ఇద్దరు వైమానికులు బుసా నైజర ఇనుపదారికి దక్షిణముగనున్న ఎడారిలో కనిపించుట లేదు. విమానము పాడైనది. వైమానికులు చనిపోయి రనుకొను చున్నారు.

బెన్సురు గారు

మన్యజ్వరబాధచే ప్రభుత్వము తరఫున చీపువిక్ పడవి నుండి తొలగించున్నారు.

గృహనిర్మాణ చట్టము

లండన్, జూలై 30:—25 తేదీని కామన్సుసభవారు ఆమోదించిన గృహనిర్మాణ చట్టమును ప్రభువులసభలో రెం డవసారి చదుముడెను. రెజిటను సీట్లను గూడ మూడవసారి ప్రభువుల సభవారామోదించిరి.

తేలు యందు

మె సీసా 1-కి రూ. 0-2-0. వి. పి. సహా 0-12-0. తేలు కాలువలన అపాయము లేదుగాని విశేషబాధ గలదు. తేలు కాలువలన విషము పెక్కురలో ప్రవేశించదు. బాధనరుములవెంట పెద్దనరము దగ్గరనుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టినవోటును బంజువారుచూలు చేసిన బాధ తగ్గును. ఇది మిగుల ఘాటు గలిగి నీటినిరె నుండును. కుట్టినవోటు కొంచుము మందుపోసిన బాధ మారు చుగును. మందును గలిగి యున్న తాము బాధపడని తరులకు ప్రజ్ఞాము గట్టుకొనవచ్చును. ప్రతియింటు నుండదగినది. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు. బొంబాయి.

న్యాయవాదులఅధికారము

దావాదాఖలు తెలిపిన రహస్యములను వెల్లడింపవచ్చునా?

ఒకదత్తత దావాలో 1919 అక్టోబరులో పురమోక్షము రాయి అను సాలిసిటరు జాలీబాయి అను నామెపక్షమున అటార్నీగానుండి దావాకు సంబంధించిన చాలవిషయములను తెలిసికొని న్యాయవాదుల అభిప్రాయములను గూడ తెలిసి కొనెను. కొన్ని ముసాయిదాతను గూడ వ్రాసెను. 1921 లో దక్షిణాఫ్రికా స్టాండ్జు బాంకివారు జాలీబాయి కంపెనీమీద బాంజీబాదుకోర్టులో దావాచేసి జాలీబాయిదత్తత చెల్లగూడ దనీరి. అందుపైని బొంబాయిలో సాక్షులను విచారణ చేయు ట కాకోర్టువారు కమీషను నేర్పాటు చేసిరి. ఆదత్తతలో తన్ను మోడపుచ్చి తన అనుమతిని బడసికొనగా ఆదత్తతను రద్దుపరచవలెనని యీలోగా జాలీబాయిగూడ దావాచేసెను. ఆసందర్భమున పురమోక్షమరాయిని కమీషను మీద విచారణ చేయ గాతాను జాలీబాయి న్యాయవాదిగానుండిగ్రహించినవిషయము లను తెలిపి కొన్ని పత్రములను గూడ దాఖలుచేసెను. అతిడిలుల చేయుటఆక్రమముగాన ఆతనిపేరును హైకోర్టు అటార్నీల పట్టి కలోనుండి తొలగింపవలెనని అడ్వోకేటు జనరలు 30వ తేదీని బొంబాయి హైకోర్టులో కేసుజేసెను. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి కార్పొరేషను

మద్యపాన నిరోధము

మద్యపానమును తగ్గించుటకు గూర్చి జమునాదాసు మె హతాగారు బొంబాయికార్పొరేషను సభలో నొకతీర్మానము నుపపాదించగోరగా న్యాయవాదుల అభిప్రాయముకొరకు కమీషనరు దానిని నిలిపివేసెను. కార్పొరేషను కట్టి అధికారములేదని న్యాయవాది తెలిపెను గాని సభ్యులలో చాలమంది ఆమోదించలేదు. దానినిగూర్చి చర్చ జరగగలదు (ఆ. ప్రె.)

అహమదాబాదు తీర్మానము

బొంబాయిరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసభలో నామోదించబడెను. నిన్న 30 వ తేదీ సాయంకాలము బొంబాయిలో రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసభ జరిగినది. అహమదాబాదు తీర్మానమును గూర్చి రెండుగంటలసేపు చర్చజరిగినది. దివరకు తీర్మానమామోదించబడెను. (ఆ. ప్రె.)

మహారాష్ట్ర మాననవ్యవహారము

ఫిర్యాది న్యాయవాదివాదము. ఫిర్యాదీపక్షమున న్యాయవాది ప్రధానుగా వాదించెను. అభయంకరుగారి ఆక్షేపణలకు సమాధానము చెప్పెను. అభయంకరుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. 9 వ తేదీని తీర్పు చెప్పబడును. (ఆ. ప్రె.)

వెంట్రిలో భారత దివసోత్సవము దివ్యముగ జరిగెనని ప్రైవేట్ ప్రభువు తెలియజేసెను.

నోటీసు

తిరుత్తనీతాలూకు విన్యాడగ్రామం మజరా నరసింహ నాయుడు కండ్రికలోనుండు యల్ల రామకృష్ణమనాయుడు గారు.

తన మైనర్లు కొమార్లు యింటరస్టుకు విరోధముగా అవ్వవహాకమైనట్టియు, అనాచార్యకమయినట్టియు అప్పలను చేస్తున్నారని తెలియవచ్చుచున్నది. మైనర్లు యింటరస్టుకు విరోధముగా పరాధీనములు చేయబోవుచున్నారనియు తెలియవస్తున్నది. అది యేమిన్ని మయినర్లుహక్కును విరోధముగా చెల్లదు. వారు చేసియున్నట్టియు చేయబోవునట్టిన్ని అప్పలు పరాధీనములు మైనర్లును బ్రేండుచేయద సేసంగలి అందరికి తెలియజేయబడెను.

మైనర్లకు తల్లి అయిన:—కృష్ణమ్మ చేసెదరు. మైనర్లకు మాతామహంత్వైన:—వేలూరు సుబ్బానాయుడు. వేలూరు సుబ్బానాయుడు.

సివిల్ జ్యస్టిసు కమిటీ

విచారణ

సివిల్ జ్యస్టిసు విచారణ సంఘమువారు నిన్నను రెండవసారి సమావేశమైరి. ప్రేక్షకులసంఖ్య తక్కువగా నుండెను. కార్యక్రమమున నిర్ణయింపబడిన సాక్షులందరు రాజులకుండిరి. కావున రేపు విచారణ జరుగవలసి యుండెన అర్జిజిల్లా మునసబు రంగస్వామి అయ్యంగారు నేడే విచారించబడిరి.

రంగస్వామి అయ్యంగారు

సాక్షి విచారణయందు మునసబులకుల స్వామికాజు అధికారములగూర్చి చెలిపెను. రూ 200 మించిన కేసులు విచారించుటకు అధికారము లేదు. ఆయన వారమునకు ఒకదినము స్వామికాజు కేసులపై వినియోగించును. స్వామికాజు కేసుల విచారణ విధము చెలిపెను. ఆ కేసులయందు వాయిదా లిచ్చుట అరుదు. పార్టీలు హాజరయిన కేసులు సాధారణముగా వాయిదాపడవు. వ్యవధి లేక ఏకేసుగూడ వాయిదాపడలేదు. లాండు యెట్టేటు చట్టముక్రింద ఉన్న కేసులను సాధారణముగా ఆయన జూడెను. ప్రావిన్షియలు అక్టు 25 వ సెక్షన్ముక్రింద రివిజను దరఖాస్తులు తరువాతగావు. ఆయనపద్ధతువచ్చు కేసులలో నూటికి 50 వంతున ప్రతివాద ముండనిచే. తక్కువ పనియుండు కోర్టులలో గూడ 2గంటలు చేబరుపుపనియందు వినియోగింపబడును. ప్రతిదినము 7 లేక 8 బ్రయలుకేసులు పరిష్కరింపబడుచుండును. కేసులు పరిష్కరించుటయందు న్యాయవాదులు చాలవరకు కోర్టువారికి సహాయపడుదురని ఆయన నమృతము. వారంత నేపుకేసు త్వరలో పరిష్కరింపబడునా లేదాయని అనుభవముచుండురు. తమకేసు రాజీపనునని వారెన్నడును ముందుగా భావించుదురు. విచారణ న్యాయముల జాబితాయందు, కేసుపరిష్కరింపబడునన్నచో వేరొకనూచన గావించియే జాబితాను దాఖలు తయారు చేయును. ఆనాడు కోర్టులో విచారణ ముగియగల కేసులను మాత్రమే విచారణ న్యాయముల జాబితాయందు (కాజు లిస్టు) ప్రేక్షించబడవు. పార్టీలు సాక్షులతోగూడ కోర్టులవెంబడి తిరుగుచుండుట కష్టముగ నేయుండునని రంగస్వామి అయ్యంగారు ఒప్పుకొనిరి. ఈ యిబ్బంది తొలగించుటకు తగిన ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. కోర్టులవెంబడి తిరుగుటకు విసిగి పార్టీలు రాజీపడిన కేసులు కొన్నిగలవు. అర్జి కోర్టులో కేసు రెక్కవగాయుండును. వారములో కొన్నిదినములను మాత్రము సాధారణపనికి విడచిపెట్టి తక్కిన రోజులలో చేబరు మిసలేనియను కేసులు జూచుకొనినచో సరిపోవును. ఒక్క దినమున కేసు విచారణ పూర్తిచేయుట కష్టమైనాధ్యముకాదు. ఆయన అట్లు చేయుచున్నాడు. ప్రిడరులు తరచు వాయిదాలనుగోరి చీకాకుపరచుటలేదు. కోడు ప్రకారము గా వాదాదుని అతని తరపు సాక్షులను విచారణ చేయనిది ప్రతివాదని విచారించుటకు వీలులేదు. ఒక్కొక్కప్పుడు సాక్షులను క్రాసు పరీక్ష చేయుట అనవసరముగ ఎక్కువకాలము పట్టును. పెద్ద కేసులలో న్యాయవాదుల వాదనలు మునసబులకు సహాయకరముగనుండును. కావున వారివాదనలకు కొంత అవకాశ మిచ్చుట మంచిది. కేసు ముగిసినవెంటనే తీర్పుచేప్పటకు వీలుండదు. 2 వారములగడువు ఎక్కువగాదు. డిక్రీల నమలు జరుపుటగూర్చి 12 రోజుల పరిమితి అనవసరమనియు, 6 ఏండ్లు పరిమితియేర్పరచిన జాలుననియు, డిక్రీమూడేండ్లలో కాలదోషము పట్టుననువరకు తొలగింపవచ్చుననియు అయ్యంగారు చెలిపిరి. డిక్రీలు అమలు జరుపుటకు 6 ఏండ్లగడువు చాలని కేసులు అరుదుగానున్నవి. స్థిరాస్థివిషయమునగాని చరాస్థివిషయమునగాని 6 ఏండ్లు చాలనని ఆయన యుద్దేశము.

కె. సుందరం పిల్లెగారు

మదరాసు స్వామికాజుకోర్టు జడ్జిగారగు కె. సుందరం పిల్లెగారు తరువాత విచారించబడిరి. ఆయన కేసులు విచారణ చేయువిధమును విడిచి సామాన్యముగా కేసు మూడుమాసములవరకుండునని చెలిపెను. కొన్ని కేసులు ఏడాదికి పైబడినా విచారణ కాకయుండును. సమయము అందజేయుటయందు గ్రామాధికారులకు న్యాయసీతగా యేదయిన బాధ్యతయొందిన బాగుండును. కేసు 10 లేక 12 సార్లు వాయిదాలు వేయబడుట యెరుంగుదునగాని అన్ని సార్లుగూడ సాక్షులువచ్చి తిరిగి పోయినట్లు వినలేదు. ప్రస్తుత నిబంధనలప్రకారము కేసులు విచారణముత్రయే వాయిదా వేయవచ్చును. కాని విచారణ జరుగు లేదీ నిర్ణయించుటకుగాను వాయిదా వేయుటకును, వాయిదా లేదీ విధముగ నిర్ణయించుకుండ విడచి పెట్టబడు కేసుల జాబితా యొందుటకు గూడనా కళ్ళంతరములేదు. డిక్రీలు అమలు జరుపుటకు కాలపరిమితి 12 ఏండ్లనుండి 6 ఏండ్లకు తగ్గింపవచ్చునని నూచించెను. కాని అర్జిజిల్లా మునసబులకు మాత్రమే తగ్గింపవలెనని చెప్పెను. డిక్రీలను అమలుజరుపుటకు డిక్రీలను అమలుజరుపుటకు ప్రధమమున బెట్టిన పిటీషను సజీవముగా నుండునట్లు గణించవలెనాయని డి. బి. విశ్వనాథ శాస్త్రిగారుడుగ అట్లు జేసినచో పనిలేకయగునని సాక్షి చెలిపెను. స్వామికాజు అధికారముజిల్లా మునసబులకు రూ 300 వరకు చెప్పింపవలెనని సుందరంపెట్టి గారు చెలిపిరి

పి. సుబ్బయ్య ముదలియారు

నెల్లూరు జిల్లాజడ్జి పి. సుబ్బయ్య ముదలియారుగారు తరువాత సాక్ష్యము చెలిపెను. తనకోర్టులో క్రిమినలుపని ఎక్కువగాలేదనెను. కేసుల సంఖ్య తక్కువగానున్నను, విచారించవలసిన సాక్షులసంఖ్య అధికముగా నుండును. ఇదియే నెల్లూరు జిల్లాలోని విశేషాంశము. క్రిమినలుకేసులు ముందుగా విచారించబడును. సంవత్సరమునందు 80 దినములు క్రిమినలు కేసులకు వినియోగింపబడును. ఆయన క్రింద ఒక సబుజడ్జి 5 గురు మునసబులుగలరు. ప్రతి కోర్టు సాలన కొకసారిబోయి తేజీకీజేయుచుండును. నెల్లూరులో కాంజనియను ఫలము, రైలుమార్గమునకు 40 మైళ్ళ దూరమునందున్నది. దీనిని కొంతకాలమునుండి తేజీకీ జేయలేదు. ఆయనక్రింద ఉద్యోగులెల్లరు మంచివాని నియమితకాలము కన్న ఎక్కువ పనిజేయుచుండురు. అనవసరము నపుడు ఒక రిలీఫుజడ్జియుండవలెను. విశంబన ముండ రాదు. సహాయము వెంటనే యొసంగుచుండవలెను. ప్రతి కోర్టు చేయవలసిన పనికి మితియూ యేర్పడియుండవలెను. చాల కోర్టులయందు పని యెక్కువగాయున్నది. నెల్లూరు సబుకోర్టు నందు మూడేండ్ల పని నిలువగాయున్నది. సహాయముజేయుటకు అదనపుజడ్జి నొసంగినచో జాల పని పూర్తికాగలరు. రూ 1000 విలువగల అక్విల్ల ను పరిష్కరించుటకు నియమింపబడు సబుజడ్జిలు దినమునకు రి నుండి 5 కేసులను పరిష్కరింపగలరు. తనకా, వడ్డీ వ్యాపారములకు సంబంధించిన కేసులు కొన్ని స్వామికాజు అధికారముక్రింద పరిష్కరింపబడుటకు కష్టమని అంగీకరించెను. సబు జడ్జి సేటు జడ్జిలలో చివరవరకు జేవిచి పింఛనీ బుచ్చుకొనినవారు చాల అరుదు. వారు విశ్రాంతిలేక మరణించుచున్నారు.

అకాలీనాయకుల ఆరెస్టులు

హరిసింగు, ముకుందసింగు గార్లకిద్దరికిని నిన్న 30 వ లేదీని అప్పారావులో చేరి 18 నెలలు కఠినశిక్షయును చెరి 300 జార్యానాయకులు చెల్లింపనిచో చెరి మూడునెలలు కఠిన శిక్షయును విధింపబడెను. హరిసింగుగారికి జైలులులో స్వేచ్ఛలు క్లాసు యియ్యబడెను.

పంజాబు కాసన సంఘ సభ్యుడగు సర్దారు మహేంద్ర సింగుగారు అకాలీ జతవారికి భోజనము పెట్టినందులకు 2శ్రీ వ త్వరములు ఖైదును 1500 జార్యానాయకులు వేయబడెను. ఆయన సెవన్సుకోర్టులో అపీలు చేయగా ఆ శిక్షను తగ్గించి రెండు నెలలు విడిఖైదును 500 జార్యానాయకులు ఖాయపరపబడెను.

ఖాల్యా కళాశాల

నెహ్రెబరు నెల 6,7,8 లేదీలలో అప్పారావులో పిక్కులసభను జరుపుటకు కళాశాలా సుధారసంఘమువారు నిశ్చయించిరి. ఆ సందర్భమున కవులపోటీసభగూడ జరుగును. (అ. ప్రె.)

నేలము జిల్లా కోని

సారాదుకాణము

ప్రభుత్వచర్య నమర్చించుకొనుట

నేలము జిల్లాలో రాశీపురం తాలూకాయందు అకరాయిపేటలో కల్లుదుకాణమును గుర్తపడిన దుకాణదారుడు తనంత తాను అంగడి ఎత్తివేసినందువలన, ప్రభుత్వమువారతని శిక్షించియుండిరి. ఆ విషయమున పత్రికలలోగల విమర్శలకు ప్రభుత్వమువారు యీ దిగుప్రకటన మూలమున తమ చర్యను సమర్థించుకొన జూచుచున్నారు:—

ప్రభుత్వప్రకటన

రాశీపురం తాలూకా, అక్కరాయిపేటలో కల్లు దుకాణముపై నేలము జిల్లా అధికారులు తీసికొనిన చర్యనుగూర్చి పత్రికలలోగల ప్రకటనలను ప్రభుత్వమువారు గమనించిరి. కొంగువెల్లాల సంఘమువారు మద్యపాననిషేధప్రచారము గావించుటచే కల్లుదుకాణములో అమ్మకము పూర్తిగా తగ్గిపోయినదనియు, అందుచే ప్రజల యభిమతమునకు విరుద్ధముగా గుత్తదారుడు దుకాణము మూసివేసి అందులకు తమిచ్చుడని ప్రభుత్వమువారికి అర్థి పెట్టుకొనినట్లు జెప్పబడెను. మరియు, గుత్తదారుడు సాలు అద్దె అంతయు ప్రభుత్వమువారి కిచ్చివేయనిధ్యముగా నున్నను, దుకాణము మూసివేయుటచే ప్రభుత్వమువారికిగలిగిన నష్టము గ్రామస్థు లిచ్చుకొనుట కంగీకరించినను, ప్రభుత్వమువారు వినక, దుకాణదారుడు గుత్త నిబంధనలకు వ్యతిరేకముగా ప్రవర్తించుటచే జరిమానా విధించి, దుకాణమును తిరిగి వేరొకనికి అమ్మి తెరపించుటకు నిశ్చయించిననియు, నూచింపబడెను.

(2) ప్రభుత్వము వారి విషయమున ఎత్తైనా, రి నె న్యూ ఉ ద్యో గు ల ద్వారా విచారించి, ఈదినవ పరిశీతులు నిజమైనవిగా గ్రహించిరి:— అక్కరాయిపేట కల్లుదుకాణమును చెల్లయ్య గొండరు అను నాతడు నెలకు రూ 170 అద్దెచొప్పున గుర్తికొనెను. గుత్తదారుడు 5శ్రీ మాసములు దుకాణము తెరచి మార్చిమాసమునందు అధికారిల అనుజ్ఞబడయకుండ తెలియబరకుండ మూసివేసెను. గుత్తకాలమునందుండెదభాగమున ఈచెట్టుకొట్టుకొనుటకు అర్హి పంప లేదు. గుత్తనిబంధనలలో మొదటి నిబంధన తప్పినందుకు రిచెన్యూ డివిజనుల ఆఫీసుగారు 87 వ కండిషను ప్రకారము గుత్తదారునిపై రూ 50 జరిమానా విధించెను. జరిమానాకాని, మిగిలిన అద్దెగాని చెల్లించలేదు. గుత్తదారుడు దుకాణము మూసియుంచెదనని పట్టుబట్టెను. అనుజ్ఞబడయవరకు దుకాణము తెరచియుంచవలెనని ప్రైవేటుతనంబుగలదు. దుకాణము లై సెన్సు గలిగియున్న కాలమునందు గ్రామములో సారాక్రమవిధమున లభించుచుండుటకే యీవరకు ఉద్దేశింపబడినది. దుకాణము అనవసరమునచో దానిని తొలగింపవలెనని లేదామూయించవలెనని దరఖాస్తు పెట్టుకొనవలెను. విచారణజేసి కనుగొనినపుడు కల్లుపయోగించని కొంగువెల్లాలసంఘమువారు కొందరు దుకాణము ఎత్తివేయమని చాలతీవ్రముగా వాదించిరి. కాని వారిసంఘములోనివారే కొందరు నేతగాండ్రు మున్నగు వారు తాముపడుచున్న బాధలను వర్ణించి తమస్వాతంత్ర్యమున కడ్డులుగుచున్నదనియు, త్రాగుట కచ్చటికి బోకుండ నిషేధింపబడుచున్నారనియు చెలిపి, ఒకనూతినడ పనిజేయుచున్న హాలి వారికి 5 శ్రీ సాల కల్లు తీసుక బోగా న విబ్రద్దలు కొట్ట బడి న వనియు జెప్పి ఏలాగ యి న దుకాణము తెరువవని బ్రతిపూరిరి. ప్రభుత్వమువారు ప్రజలచే నిర్బంధముగా త్రాగింపవలెనని గాని, తాగుడునందు ప్రోత్సాహము కలిగించుటకు గాని తలపెట్టలేదనియు, ఎవరియంతటవారు సంతసిందియుండవలెను గాని, తమయిష్టానుసారము యితరులుగూడ నడచుకొనునట్లు జేయ యత్నింపరాదనియు బోధించెయబడెను. ప్రతిపక్షమువారు దుకాణముంచుటకు తమ కళ్ళంతరములేదని అంగీకరించిరి. గుత్తదారుడు దుకాణమునతనం లేదాను మూయలేదని యాదినవ అంతములబట్టి తెలియపెట్టెను. గ్రామస్థులయందుగల భక్తమత్త్యముచే దుకాణము గుర్తకొనువాడు గ్రామసహాయనిధికి రూ 600 యిచ్చుకొనునట్లు ఏర్పాటు జేసికొనుటచే మొదట దుకాణము రూ 80 లకు మాత్రమే గుత్తగై కొనబడెను. ప్రధమమున కళ్యాణగొండరు దుకాణము కొనెను. ఇప్పుడును గుత్తదారుడు చెల్లయ్యగొండరు. అతని భాగస్వామిగానుండెను. ప్రధమగుత్త ఖాయపరపబడలేదు. ఇంతలో భాగస్వాములు విడబడిరి. రెండవపాటయందు యిరువురు పోటీదగిలిచెల్లయ్య రూ 170 లకుకొనెను. ఆయన పోటీదారుడు కినుక జేంది సంఘమువారిని చేరి గుత్తదారునికి ప్రతికూలముగా పనిజేసెను. గుత్తదారుడు జరిమానా చెల్లించి సంఘములో చేరవరకు బహిష్కరింపబడెను. కావున మితపానోద్దేశమేగాక యితరకారణములు గలవనియు, అంతమంది అధికసంఖ్యాకులు త్రాగుడు కావలెనని గోరుచున్న ఫలమునందు ఒక దుకాణము మూసివేయవలెనని మితపానోద్దేశము కొనసాగినదనియు స్పష్టమగుచున్నది. అట్లుజేసినచో వారు అక్రమపద్ధతులచే సారాసంపాదించుకొనెదరు.

జూ బు లు

స వ ర ణ

1. 26 వ తేదీ ఆంధ్రపత్రికలో 16 వ పేజీలో ప్రచురించిన విజయనగరపురి జాతీయోపసంఘ ఆదాయ వ్యయపట్టిక జూన్ నెలది గాని జూలై నెలది కాదు. 2. ఖద్దరు కాఖ వ్యయములో రు 1811-11-2 కు 1181-11-2 అని తప్పుగా ప్రచురింపబడినది.

కలబరిగె నర్సింగరావు

కార్యసానత్ర వ్యవహార.

పశ్చిమ కృష్ణాజిల్లా జాతీయోపసంఘసభ

పశ్చిమకృష్ణాజిల్లా జాతీయోపసంఘ సామాన్య సభ 10-5-1924 తేదీన ఆదివారము మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు తిరువూరులో సమావేశమగును. సభ్యులెల్లరు దయచేయప్రార్థితులు. భాజనసదుపాయము లుచితముగా చేయబడును.

చర్యనీయాంశములు:—1 కార్యదర్శి రాజీనామా, 2 రాష్ట్రసభలకు ఆశ్రితుల కేసులను నూచియుట, 3 సభ్యుల తీర్మానములు, 4 ఇతర విషయములు.

కో. వెం. కృష్ణారావు
అధ్యక్షుడు.

ఆదవాని కో-ఆ పరేటివు యూనియన్
జెనరల్ ఎలక్షన్

1924 సంవత్సరం జూలై నెల 20 తేదీన యూనియన్ జెనరల్ ఎలక్షన్లు జరుపబడినవి.

మెస్సేజరు:—రావుసాహెబు వెంకటేశ్వరచౌదరి అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారు ఆఫ్ కో-ఆపరేటివు సొసైటీస్ బళ్లారి. డిప్యూటీ డైరెక్టరు ఆఫ్ అగ్రికల్చరు బళ్లారి. ఛాన్. లక్ష్మణరావు కెక్రటరి కో-ఆపరేటివు బ్యాంకి ఆదవాని. కె. కృష్ణచార్యులు స్టేషరు మరియు కెక్రటరి డిస్ట్రిక్టు కో-ఆపరేటివు సెంట్రల్ బ్యాంకులిమిపెడు హొసపేట. కె. నరసింగరావు కెక్రటరి పీపిల్స్ అసోసియేట్ చరీయు, డైరెక్టరు కో-ఆపరేటివు బ్యాంకు లిమిటెడ్ ఆదవాని. ఇంకా ఇతరసంఘముల ప్రతినిధులును దయచేసి యుండిరి.

ఛాన్. లక్ష్మణరావుగారు అగ్రాసనాధిపత్యమువహించిరి. ఈతూరి టవున్ బ్యాంకు, మ్యునిసిపల్ సర్వెంట్యు కో ఆపరేటివు బ్యాంకు, ఇంకను యితర విలేజ్ బ్యాంకులను గ్రూపులజేయుటవలన డైరెక్టర్ల చుజావటులో చాల పోటీ కలిగినది.

వర్షములు అభావముగనుండుటం బట్టి జమీనులకు చేయవలసిన పలువిధముల సేద్యములవలన మంచినీరును సాంకగలుగుటకు గలయుక్తిసాహసమార్గములను బహుచతురతతో అగ్రికల్చరల్ డెప్యూటీ డైరెక్టరుగారు ఉపన్యసించిరి.

డిమాండ్ ప్రీవ్యూ కమిటీవేడుకగాను కొన్ని యూనియన్ల ప్రతినిధులు కొంతకొంత జమీనును విడదీసియుండుటకు వాగ్దానమొనర్చిరి.

యూనియన్ డైరెక్టర్లను ఎలెక్షన్ చేయుటకు కొన్ని సొసైటీలను గ్రూపులుగాచేసి డైరెక్టర్ల చుజావటు చేయుటకు ఈసంవత్సరము అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారు రావుసాహెబు వెంకటేశ్వరచౌదరిగారు ఇచ్చినసలహాలపయిన యూనియన్ల జనరల్ బాడివారు ఎలెక్షన్లు జరిపించుకొనుట ఒక ప్రాక్టమాదిరియై యుండెను.

అం. వెంకటేశ్వరస్వామియన్. రామప్రసాదు, డి. శ్రీనివాసరావు, ఆర్. వెంకటరావు, డాక్టరు ఆర్. వెంకటరావు వీరలు యూనియన్లకు డైరెక్టర్లు ఎన్నుకొనబడినవారు సొసైటీల సొపిందిన లగాయతు సద్దుహితముడగు అం. వెంకటేశ్వరస్వామియన్ కెక్రటరిగా ఎలెక్షన్ చేయబడుచునే యున్నారు. డాక్టరు ఆర్. వెంకటరావుగారు ప్రసిడెంటుగాను ఎలెక్షన్ చేయబడ్డారు.

జనుల మేలుకుగాను చాల గ్రామాలలో ఇంకను కో-ఆపరేటివు సొసైటీలను ఏర్పాటు చేయుట అధికారవర్గమువారు పూనుకొందురని తోచెడిది.

ముఖ్యముగా కో-ఆపరేటివు (పరపతి) సంఘములు దిశేదినే నృధిలోనికి వచ్చుచుండుటకుగూర్చి ఎక్కడినుండుటకు నా కెంతయో సంతసించుకొనున్నది.

ఒక కో-ఆపరేటరు

అన్నదానము - గుంటూరు

ఈక్రిందివిరాళములు జూన్ నెలలో మాకార్యాలయము నకు చేరినవి.

బొడ్డుపల్లి వెంకటప్పయ్యగారు, బాపట్ల 2-8-0
పన్నాల నరసింహముగారు, గుడివాడ తెనాలితాలాకా 2-0-0
ప్రయాగ సంగమేశ్వరభాగవతార్ గారు, ఈమని,
తెనాలితాలాకా 1-0-0

అన్నదానము

29.6.24 ఆదివారమున బొడ్డుపల్లి వెంకటప్పయ్యగారు 82 మందికిని, 22.6.24 ఆదివారమున దేవిరాజు రామారావు పంతులుగారు వారి సూతనగృహప్రవేశ మహోత్సవసమయమున 87 మందికిని అన్నదానము గావింపబడెను.

ధర్మము

లేట్ కాజ కరణము, కాలజ క్షీనరసింహం పంతులు గారిభార్య బుచ్చమ్మగారు మా అన్నదానమును పరిశీలించి, సంతోషించి కాశ్యతధర్మముగ ఒక పెద్ద ఇత్తడిపశ్చిము 8-0-0 ఇత్తడి గోకర్ణము 4-0-0, అధరపురపు లక్ష్మీనారాయణ గారు, పాతగుంటూరు, మరియు ఇత్తడిగోకర్ణమును 2-8-0 దయతో ధర్మముచేసిరి.

దేశాభిమాను లండను మా ఉద్యమమునకు దోడ్పడి ధనధాన్యరూపకముగా దగుహాయము చేయబ్రాధితులు.

అన్నదానమునకుగాను సంవత్సరపుచందా రు 2-8-0.

పన్నాల రామకృష్ణయ్య,
మేనేజర్.

అనంతపురమండల కాంగ్రెసుసంఘ
కార్యనిర్వాహకవర్గసమావేశము

1924 సం॥ జూలై నెల 26 వ తేదీ మధ్యాహ్నం 1 గంటకు చింతకుంట ఖద్దరునిర్వాహకాలలో అనంతపురమండల కార్యనిర్వాహకవర్గము సమావేశమై ఈక్రింది తీర్మానములు ఆమోదించినారు.

హాజరైనసభ్యులు 5 గురు

1. గుత్తితాలాకా తరపున కార్యనిర్వాహకసంఘసభ్యులుగ నుండిన మ-రా-శ్రీ టి.కృష్ణరావుగారు తాత్కాలికముగ అనివార్యములగు సందర్భములచే రాను వీలులేనందున, వారికి బదులు శ్రీయుత ఘట్టు వెంకటరమణప్పగారిని ఎన్నుకొనడమైనది.

2. తాడిపత్రి తాలూకా తరపున కార్యనిర్వాహకసంఘ సభ్యులుగనుండు మ-రా-శ్రీ కొట్లో శ్రీనివాసాచార్యులు అని వార్యములగు తొండలచే సమావేశములకు హాజరు కాజాలనందున వారిస్థానమున శ్రీయుత సీమలవాగుపల్లి సారాయారెడ్డి గారిని సభ్యులుగ నెన్నుకొనడమైనది.

3. ఉత్తర అనంతపురమండల ఖద్దరుబోర్డువారు తాడిపత్రి స్టాంపులోను, చింతకుంట బ్రాంచిలోను, 1924 సంవత్సరము జూన్ నెల ఆఖరువరకు గడించిన లాభమును యాక్రింది విధముగ వినియోగించునట్లు తీర్మానించడమైనది.

అ. చింతకుంట ఖద్దరునిర్వాహకాలలో యీ జూన్ నెల ఆఖరువరకు వచ్చినలాభములో 100 కి 50 వంతున ఖద్దరుబోర్డుకు రిజర్వుఫండుగా నుంచవలెననియు, మిగతమొత్తమును చింతకుంటలో నున్న పశ్చిమాంధ్రజాతీయవిద్యా సీతమువారి కిచ్చుచు వారు ఖద్దరుత్పత్తికిగాను వుపయోగించునట్లు సలహా నిచ్చుచున్నారు. ఇదే మేరకు తాడిపత్రి ఖద్దరుస్టాంపులో వచ్చిన లాభముకూడ 100 కి 50 వంతున రిజర్వుఫండుగా నుంచి, మిగతమొత్తమును తాడిపత్రి జాతీయపాఠశాలకు, ఆపాఠశాల తనిఖీ చేయబడినతరువాత యిచ్చునట్లు కోరడమైనది.

4. తాడిపత్రి జాతీయపాఠశాలను వెంటనే శ్రీయుత చీమలవాగుపల్లి నారాయణారెడ్డిగారు పరిశీలించి ప్రైవేటుత్తమున ఆపాఠశాలకై వినియోగింపవలసినవిషయమై నివేదిక పంపవలెనని తీర్మానించడమైనది.

5. అహమదాబాదులో జరిగిన అఖిలభారత స్థాయిసంఘమువారును, బెజవాడలో ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయసంఘము వారును చేసినతీర్మానములు ఆమోదించుచు, ఈమండలములో నున్న ప్రతి కాంగ్రెసుఉద్యోగియును, మండలసంఘసభ్యులును జిల్లా, తాలూకా, ఫిర్కా, గ్రామసంఘకార్యనిర్వాహకసంఘ సభ్యులును ప్రతినెల 7 వ తేదీలోపల చక్కని చదురైననూలును 2000 గజములు, జిల్లాసంఘ కార్యాలయమునకు పంపవలెననియు, పంచవిధబహిష్కారములను ఆచరణలో పెట్టవలెననియు కోరడమైనది.

కలచువీను వెంకటరమణాచార్యులు
కార్యదర్శి.

పశ్చిమగోదావరి జిల్లా రయితుమహాజనసభ

ది 25-7-1924 తేదీన నిడదవోలుగ్రామములో సుమారు 200 రయితులు వడ్డపల్లి రామయ్యగారి ఆధిపత్యమున సమావేశమయి యాక్రింది తీర్మానములు ఏకగ్రీవముగా అంగీకరించిరి.

1 వ తీర్మానము:—లోగడ 1908 సం॥ మునకు పూర్వము వంతులప్రకారం నీరుపారుదల అగునపుడు భూములు సులభముగా సాగుబడి అగుచుండెడివి. దరిమిలాను కుండతూరలు పెట్టిన్ని నాచీలుకట్టించిన్ని నీరుపారుదల చేయుచుంటే సకాలములో భూములు సాగుగులలేదు. ఇప్పుడు తూరలుతీసివేసి, నాచీలుపగులకొట్టించి యెడతెగనిపారుదలపద్ధతి మానివేసి పూర్వపువంతులప్రకారం పారుదలపద్ధతి వెంటనే అమలించుటకు ప్రభుత్వమువారిని యాసభవారు కోరుచున్నారు.

మ.రా:—గత సం॥ ములో ఏప్రిల్ మే నెలలో డి.సి. డబ్బువారు పంటకాల్యాలన్నియు తనిఖీ చేయించి తమరమర్చి నతూరలు లెక్కవేయగా 6/7 రు 44000.0-0 ఖరీదుగల తూరలలో రు 7000.0 0 విలువగల తూరలుమాత్రము మిగిలి నవి) వంతుపోయినవనిన్ని 1/7 వంతుమాత్రమే వున్నవనిన్ని యీతూరలవల్ల సాగుబడి సులభసాధ్యము కాదనిన్ని పూర్వపువంతుల పద్ధతియే యీడెల్టాకు మంచిదనిన్ని ముగ్ధకాల్యలకు రిగ్యులేటర్లు కట్టించి సాగుచేసినయెడల నీటిసప్తములేకుండా చాలభూమి సాగుబడిఅగుననిన్ని 1928 జూలై నెలలో అప్పటి ఎక్జిక్యూటివ్ యింజనీయరుగారు వ్రాసెయున్నారు.

2 వ తీర్మానము:—ప్రస్తుతము ప్రతి సం॥ రం నీటి లేమిచే పంటలు సప్తమగుచున్నందుననున్నా, ముగ్ధకాల్యలలోని నీరు వ్యవసాయమున కుపయోగపడకుండా, వృధాగా సముద్రము యగుచున్నందుననున్నా ఆముగ్ధకాల్యలలోని నీరు అవసరమయినప్పుడు అడ్డగట్లుచేసి గట్లకొట్టుకొని సాగు చేసికొనుటకు ఉత్తర్య యిప్పించవలసినదిగా ప్రభుత్వము వారిని యాసభవారు కోరుచున్నారు.

3 వ తీర్మానము:—ప్రస్తుతము యిరిగేషన్ పంచాయితీ సభ్యులసంఖ్య తక్కువగా నుండుటచే అన్నికాల్యల అనభవజ్ఞులును బోర్డులో వుండుటకు వీలులేకున్నందుననున్నా గోదావరి పశ్చిమతూర్పు జిల్లాల రెండును కలుపుచే మొంబల్ల కలియుటకు తగిన సావకాశము కలుగకున్నందుననున్నా ప్రత్యేకముగా తూర్పు, పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలకు వేరువేరు బోర్డులను నియమించి అందు ప్రత్యేక కాల్యలకు తగినప్రాతినిధ్యము యిప్పించవలసినదనిన్ని సచు బోర్డులో యెక్జిక్యూటివ్ యింజనీయరుగారు మొంబరుగా వుండుట ఆసక్తిక మనిన్ని యాసభవారు రక్షిప్రాయపడుచున్నారు.

4 వ తీర్మానము:—యేలూరు మెయిన్ కాల్య 52000 యెకరముల ఆయకట్టులో యేలూరుతాలూకా ఆయకట్టు 20000 యెకరములైయున్నది. యేలూరుకాల్యలో లాకువద్ద వుంచవలసిన నీరువుంచకపోవుటచే యిప్పటికి 1000 కైవసు సాగు కానందున రయితులు కాలవ అధికారులను నీటిసప్తయిచ్చేయించవలసినదని కోరినప్పటికి యంతవరకు సప్తయిచ్చేయించలేదు. ఇప్పుడైనను నీరు సప్తయిచ్చేయించి వ్యవసాయమునకు తగిన సదుపాయము కలుగచేయవలసినదిగా యాసభవారు ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నారు.

దెండులూరు } మొట్టపత్రి చినసుబ్బయ్య.
26-7-1924 }

శ్రీ సీతారామ గ్రంథనిలయము - ద్రాక్షారామము

యుంకుమరు మేము భాషాసేవ కావించు సదుద్దేశముతో నీసంవత్సర శ్రైశాఖ కు ౬ వ షష్టిదినవారము (ది 10 వ మే 1924 సంవత్సరము తేదీని) శ్రీయుత మాచిమంచి లక్ష్మీకరసింహారావు పంతులుగారి యాజమాన్యమున మాప్రగ్రామమును ద్రాక్షారామమునందు “శ్రీ సీతారామ గ్రంథనిలయము” అను పేరిట నొక గ్రంథనిలయమును స్థాపించి, శ్రీయుత సాక్షి పట్టాభి రామయ్యగారిని యధ్యక్షులుగ నెన్నుకొని ప్రైవేటియొక్కయు, మాయొక్కయు నిరంతరకృషిచే నీభాండాగారమును వృద్ధి కావించుచు మాయొపసలెడి సారస్వత సేవ కావించుచుంటిమి. మాతృసేవతో దుల్యమగు భాషాసేవయే దేశసేవ వంటిది. కావున వికారాఖిలమున సహకౌదార్యవంతులను, మాతృసేవా పరాయణులను నగు చేతారాజకన్యకలను మాయా బాల్యవ్యయమును ప్రోత్సహించి, తమకు వచ్చిన సహాయము గ్రంథరూపముగకాని, ఇవి రూపముగ కాని చేసి, మాకు కేకొడై, తమ భాషాభివృద్ధియను నెల్లదిన జన్మించు తాదము చేసికొందురగాక యని విషయప్రార్థనగా మేము చున్నాము—దుర్గుణపు మూర్ఖు మౌఖ్యులై కాకద్దరి.

వ్యవసాయపద్ధతుల యందలి మార్పులు

గుంటూరు జిల్లా చేబ్రోలు గ్రామపరిషత్ సంఘముయొక్క యుద్ధవైద్యశాలయొక్క యుద్ధ వార్షికావృత్త సంవత్సరమున వ్యవసాయపు డిమాండ్ ప్రకారముగా యాగ్రహించినవారుగా వ్యవసాయమునకు యుద్ధవ్యయించియుండిరి. సామాన్యముగా మిశ్రాంతపు రయితులు వ్యవసాయముచేయడమునకును మేము చేపట్టిన వ్యవస్థను గలదు. ఇచ్చట భూమిని దున్నుదురు. నాటు చేయుదురు. పంటసమయములో కొంత కొంత దురు. భాగ్యమును యింటికి తెచ్చుకొనెదరు. దానిని పాతెల్లో దాచుకొనెదరు. అంతటితో వారిపని ముగియెను. నాకు 50 యెకరములపైట్ల గలదు. 50 యెకరముల మాగాని కలదు. మాగానిభూమియందు వడ్లు, పడుపు చేయుదును. నాకువచ్చు 50 పుట్టధాన్యము నా కుటుంబమునకు చాలకయున్న నేనేమి చేయవలయును? యింకా 10 పుట్టధాన్యము నా కుటుంబమునకు కావలయుననిన నా భూమిప్రకారమున్న 10 యెకరములు కొనవలసియుండును. ప్రతి రయితును యిక్కడ చేయు వ్యవసాయపద్ధతి యావిధముగా నున్నది. అతడు తనకు గలగు పాలమునుండియే తానుకొను యెక్కువధాన్యమును పండింపయిత్తింపక, యెక్కువధాన్యమునకు యెక్కువపొలమును కొనుచున్నాడు. ప్రస్తుతము మీరు పండించు ఒకయెకరముభూమి పంటకన్న ఆభూమినుండియే యెక్కువపంటను పండించు విధములు గలవు. ఒకయెకరములో మాడుపుట్టధాన్యము కూడ పంటరాగల పద్ధతులు గలవు. భూమిని దున్నుటయందును భూమికి యెరువుచేయుటయందును మీరు యెక్కువగా తెలిసికొనవలసి యున్నది. ఒకరయితునకు నల్లరవిడ్డలు గలరు. అతనికి భూవసతి 1 యెకరముమాత్రమే గలదు. అద్దానినుండివచ్చు ఆదాయమునుబట్టి కుటుంబసంరక్షణ చేయుచుండువాడు. అతని మరదావధ్యమును తన తనయులను చేకరించి తనభూమియందు ధనమును పాతిపెట్టితననియు, దానినిత్రవ్వ తనవిడ్డలు తీసికొనవలసినదనియు చెప్పి చనిపోయెను. ఆదేవిధమున నాతని తనయులు భూమిసంతయు త్రవ్వించిరి కాని ధనమేమియును కనుపించలేదు. అందులకు వారువీధి మాన్చునియుండ త్రోవను బోవు యొక బాటసారి వారిని బిలిచి మీరు త్రవ్వినభూమిని త్రవ్వనేత్రవ్వతిరి. తొలకరి ప్రారంభించెను. పసుపునాటుడి. అందున మీకు లాభము గలుగుననిచెప్పి పోయెను. భూమిబాగుగా త్రవ్వబడియుండుటచే వారు నాటిసమయపు ఆసంతోషము చక్కగా పండెను. దానికి ధరయును యెక్కువగానుండుటచే యందుమాలమున వారల కాసంతోషము తమతండ్రి చెప్పి పోయిన ధనముకన్న 10 రెట్లు యెక్కువలాభము వచ్చియుండెను. నారు భూమిని దున్నగలందులకు వారితండ్రి చేసిపోయిన యుపాయ విడియె యుండెను. భూమిని చక్కగా దున్నుట వలన యెట్టిఫలితముగలదో మీరు దీనినుండి గ్రహింపగల్గుదురు. భూమిని యెంతయెక్కువగా దున్నిన అంత యెక్కువలాభము. మా వ్యవసాయపద్ధతి యిదియే యైయున్నది. ఈవిధయపుసభ్యమును మీరుసామాన్యముగాచేయు వ్యవసాయవాండు కనుగొనగలరు. భూమియందు యెక్కువయెక్కువగా పడునగునో ఆక్కుడియెక్కువ దుబ్బుకట్టును. ఆదుబ్బునకు మంచికి చేయును. మీరు సామాన్యముగా దున్నునది చక్కగా దున్నుట కాదు. కడచినసంవత్సరమునందు పెకలింపక భూమిమాత్రమే యాసంవత్సరమును పెకలింపబడుచున్నది కాని క్రొత్తగా భూమియంతటి మన్ను యెమాత్రమును పైకి పెకలింపబడుచుండుట లేదు. తొలకరిము మీకు యుపయోగించు నాగలినిబట్టి యున్నది. అది యెక్కువగా భూమిని పెకలింపనేరకున్నది. నాటునాగలి చక్కగా భూమిని దున్ననేరదు. మా యినుపనాగలికిని మీరు యుపయోగించు నాటునాగలికిని గలగు వ్యత్యాసమును, ఆచెండిటిలో యేది యెక్కువయెపయోగకారియైనదియును ఒకరైతు యిచ్చియున్న అనుభవయుక్తమైన యుద్ధవైద్యమునుబట్టి మీరు తెలిసికొనగలరు. ఈరెండునాగళ్ళతోను, రెండుయెకరములభూమిని విడివిడిగాదున్ని పైరుపెట్టి యారైతునకు నాటునాగలితో దున్నిన భూమియందు ఖర్చులు పోగా రు 14-9-6 ఆదాయము వచ్చినట్లును, యినుపనాగలితో దున్నినభూమియందు ఖర్చులుపోగా రు 37-14-5 ఆదాయము వచ్చినట్లును చెప్పియున్నాడు. మా ఇనుపనాగలి నాటునాగలికన్న 50 0/0 యెక్కువలాభమును యారైతునకు గలగజేయుచున్నది. నాటునాగలితో 3 పర్యాయములు భూమినిదున్నుటయు, మా యినుపనాగలితో 1 పర్యాయము భూమినిదున్నుటయు పోలివును.

మా నాగలిఖరీదు రు 18-12-0. ఈదినముందు నేనిచ్చటికి వచ్చుటలో యుద్ధవైద్య మేమున పరపరిసంఘములకు గ్రామసముదాయపు ఫండు ఆనునది యుండును. అది గ్రామసముదాయపు యెక్కువ వినియోగింపబడు పద్ధతుల నేర్పరచుటకుమాత్రమే యున్నది. దానితో యాసంఘమువారు ఒకయినుపనాగలి కొనిన యది గ్రామస్థులందరికిని యుపయోగపడగలదు. భూమినుండి యెక్కువ ఫలితమును బడయుటకు భూమికి చేయు యెరువునుబట్టియు నుండును. మీ రిచ్చట పెంట, పాటి మన్ను, వేరుశనగపిట్టు చేయుదురు. అదియును యెంతయెరువు 1 యెకరమునకు నేయవలసినదియును మీకు సరిగా తెలియదు. 1 పుట్టధాన్యమును 2 బండ్లగడ్డిని యిచ్చు, యెకరముభూమికి యెంతయెరువు చేయవలసినదియు మీరు గ్రహింపవలయును. ఈపైచెప్పిన 1 పుట్టధాన్యము 2 బండ్లగడ్డినిచ్చు పంట 1 యెకరముభూమినుండి 24 పాసుల పైట్రిను, 24 పాసుల ఫాన్ ఫరన్ సల్ ఫేటును పీల్చివైచును. యింతగణముగల సభ్యమును యెరువువ్యవసాయాని మరుసటిసంవత్సరము భూమికియెరువు పెట్టిన మరల యెప్పటికెర భూమిపండును. యెరువునుండి యింతగణముగల సభ్యముదొరకుతో ఆయెరువును మేము చేయుదుము. మేము భూమియందు పేడ, ఉచ్చవేయుము. వేరుశనగపిట్టులో 100 కి 6 వంతు మాత్రమే పైచెప్పినసభ్యము గలదు. మేము చేపపెంట చేయుదుము. మందులో వేరుశనగపిట్టుకన్న పైసభ్యము యెక్కువగాగలదు. 1 యెకరమునకు మాడుబస్తాల చేపపెంటచేసిన చాలును. భూమి తననుండి గలగు సభ్యమును మనకు యిచ్చి మనము విడిచివేయు పెంట, యుచ్చను తన కిమ్మనుచున్నది. అందుకుగాను వానికి మంచియెరువు నిచ్చి కాపాడవలయును.

గొల్లపూడి లక్ష్మీనరసింహారావు, చేబ్రోలు.

తూర్పుకృష్ణాజిల్లా ఎన్నికలు

అం. 2-2-24 తేదీని మధ్యాహ్నము ౧౨-2-2౨ తరువాత పురమందిరమున (మ-రా-రా-శ్రీ, చేబ్రోలు) నరసింహారావు గారి అధ్యక్షతనకు సమావేశమైన దివి, బంధువు తాలూకాల గ్రామ కౌగ్రామసంఘములసభ్యుల సాధారణసమావేశములో యీ సంవత్సరము రాష్ట్రీయకౌగ్రామసంఘమునకు యాదినవ ప్రాయబడినవారు సభ్యులుగా ఎన్నుకొనబడినారు.

౧. కొదాలి అంజనేయులుగారు, 2. భోగరాజు పట్టాభిసేతారామయ్యగారు, 3. సునంద్ర కృష్ణమూర్తిగారు, 4. గొల్లపూడి మార్యప్రకాశరావుగారు, 5. మనపాక కమలమ్మగారు, 6. డిట్లకవి వీరరాఘవయ్యగారు.

అం. 2-2-24 తేదీన గుడివాడలో కన్యవారిసత్రములో మ-రా-రా-శ్రీ, భైరవభట్ల వెంకటసుబ్బారావుగారి అధ్యక్షత క్రింద గుడివాడ కైకలూరుతాలూకాల గ్రామకౌగ్రామసంఘములసభ్యుల సాధారణసమావేశములో యాదినవ ప్రాయబడినవారు సభ్యులుగా ఎన్నుకొనబడినారు.

కైకలూరుతాలూకా:—2. వారకాసి మందరరామయ్యగారు, ౩. అద్దేపల్లి సత్యనారాయణగారు.

గుడివాడతాలూకా:—౧. అట్లూరి వీరభానుయ్యగారు, ౧౦. వైరభట్ల ముప్పారావుగారు, ౧౧. ఘడియారం సాంబయ్యగారు.

అం. 2-2-24 తేదీన ఉడయము ౨-3౦ లకు కార్యక్లాపములో మ-రా-రా-శ్రీ, బలుకు అంజనేయులుగారి అధ్యక్షత క్రింద సమావేశమైన జిల్లాకౌగ్రామసంఘసభ్యులసమావేశములో యాదినవ ప్రాయబడినవారు సభ్యులుగా నియోజింపబడినారు.

౧౨. బొప్పన మాణిక్యంబగారు, ౧౩. చొన్నక్కపరీక్షగారు.

భై. వెం. సుబ్బారావు, కార్యదర్శి.

కాకినాడ ప్రిడిక్టు కోర్టులో

సాక్ 218/24
వాది:—మందసముద్దురు సా|| కాకినాడ.
ప్రతివాది:—పట్నాల పేర్రాజు సా|| అనకాపల్లి.
యీనెంబరు ప్రతివాదిపయిన వాది అక్కంటునుబట్టి దావా తీసుకవచ్చినాడు. ప్రతివాది అప్పీయలెన్సు నిమిత్తము 7-8-24 వాయిదాఅయివున్నది.
దువ్వూరి కృష్ణమూర్తి, వాదిప్రతివాది.
మకాం కాకినాడ 28-7-24.

బొంబాయిశాసనసభ

29వ తేదీని పూనాలో జరిగినది

డిప్టీ కమిషనరీ కాన్సిల్లును ఏర్పరచవలెనను తీర్మానమును ఆర్. జి. ప్రధానగారు 28 తేదీ నుపపాదించిరి. 1912 లో యిట్టితీర్మానమునే భారతశాసనసభలో కీ|| శే|| గోపాలకృష్ణగోళ్లగారుపపాదించిరి. రాజకీయ సంస్కరణములు వచ్చినను మండలపరిపాలనవిధానము మారలేదు గాన యాసంఘము లవసరమని ప్రధానగారు నడిపిరి. చాలచర్చ జరిగినది. తీర్మాన మంగీకరింపబడలేదు.

సెటిల్మెంటు జరిగిన తేదీమొదలు 20 ఏండ్లలోగా మరల లేటు హెచ్చింపగూడదని హాజీరానుగా రుపపాదించగా దొరతనమువా రంగీకరించిరి.

కాసనసభ్యులకు మండల ప్రతినిధులకు మండలాధికారులు మండల పరిపాలనమును గూర్చిన రిపోర్టుల నక్కల్లు దొరతనమువారి అనుమతిని బొంది యివ్వవలెనను తీర్మానమును ఆర్. సోమనాగా రుపపాదించిరి. తీర్మాన ముమోదించబడెను.

ఆర్. ఆర్. దివాకరు (ధార్యారు) గా రనుభవంపగా మిగిలిన శిక్షను రద్దుపరచి ఆయనను వెంటనే విడిచివేయవలెనను తీర్మానమును వి. ఎస్. జోగుగా రుపపాదించగా ప్రభుత్వసభ్యుడు తిరస్కరించెను. కొన్ని మరతులమీద దివాకరు గారిని వదలవలెనను సవరణతో నాతీర్మాన ముమోదించబడెను.

పాక్వరీలలో పనిచేయు స్త్రీలలో బిడ్డల తల్లలకు ప్రత్యేకముజరాల నియ్యవలెనను తీర్మానమును బోలుగా రుపపాదించిరి. తీర్మాన ముమోదించబడెను.

అడవుల యిబ్బందులను గూర్చి విచారించుట కొక సంఘమును నియమింపవలెనని పేలుగా రుపపాదించిన తీర్మానముగూడ నామోదించబడెను.

రైతులు నూతులను త్రవ్వించుకొనుటకు వడ్డీ లేకుండ బదుళ్ల నియ్యవలెనని సాహెబునగా రుపపాదించినతీర్మానము గూడ నామోదించబడెను (అ. ప్రె)

కాకినాడ ప్రిడిక్టు కోర్టులో

సాక్ 184/24
వాది:—రేఖపల్లి లక్ష్మీకం సా|| జగన్నాథపురం.
ప్రతివాది:—యేలూరి అప్పలస్వామి సా|| ప్రస్తుతం రంగూన్.

యీ నెంబరు ప్రతివాదిపయిన వాది ప్రో నోటును బట్టి దావాతీసుకుని వచ్చినాడు. ప్రతివాది అప్పీయలెన్సునిమిత్తం ది 16-8-24 వాయిదా అయివున్నది.

దువ్వూరి కృష్ణమూర్తి, వాదిప్రతివాది.
మకాం కాకినాడ, 28-7-24.

మదనపల్లి జిల్లా మునసబుకోర్టులో

ఎస్. సి. నెం 176/1924
వాది:—పి. ఆర్. పి. ఎల్. సి. పశనియప్పచెట్టిగారు మదనపల్లి.
ప్రతివాది:—కాలుబండి వెంకప్ప శేషపురం, ధర్మవం తాలూకా.

ప్రవాదికి ప్రతివాది 1-5-24 తేదీన ప్రాసియచ్చిన ప్రో నోటుపైకము రు 50 లను పశులూచేయునిమిత్తమై వాదిచే ఈదావా లేబడి, 11-5-24 తేదీనాడు వాయిదావేయబడినది. ప్రతివాది సదరుతేదీన హాజరుకానిపక్షమున పరోక్షముందు తీర్పుచెప్పబడును.

ఆర్. శివరామశాస్త్రి బి. ఏ. వాదితరపున ప్రిడరు.

మదనపల్లి జిల్లా మునసబుకోర్టులో

ఎస్. సి. నెం 158/24
వాది:—పి. ఆర్. పి. ఎల్. సి. పశనియప్పచెట్టిగారు మదనపల్లి.
ప్రతివాది:—వి. శుప్రసాదునాయుడు, మరికొందరు.
ప్రవాదికి ప్రతివాది యివ్వవలసిన ప్రోనోటు బాబుపై పైకము రు 44-15-6 రాబట్టుకొనుటకై వాదిచే ఈదావా లేబడి 4-8-24 తేదీనాడు వాయిదావేయబడినది. ప్రతివాది హాజరుకానిచో పరోక్షముందు తీర్పుచెప్పబడును.
ఆర్. శివరామశాస్త్రి బి. ఏ. వాదితరపున ప్రిడరు.

శ్రీ సీతారామ వికమత్వ సంఘము

బెజవాడలో మాడపాటి వెంకటేశ్వరరావుగారి విశ్రాంతిగృహమున 20-7-24 తేదిన శ్రీ సీతారామ వికమత్వ సంఘపు సభ కమిటి మీటింగు జరుపబడినది.

హాజరులైన సభ్యులు

- (1) రాజవైద్య కోలా అప్పలనరసింహదేవు గారు, ర జ మహేంద్రవరము. (2) సూర్య దేవర సంజీవరాయణంగారు, తుమ్మపూడి. (3) చెరువు వెంకటసుబ్రహ్మణ్యంగారు, రైలుపేట-గుంటూరు. (4) గోవాడ రాఘవయ్యగారు, గోవాడ. ఈ మీటింగు రాజవైద్య కోలా అప్పలనరసింహదేవు గారిని అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనడమైనది.

సభ్యులు:—(1) ఈసంఘమువారు రాజమండ్రి క్షేత్రములయిన సబ్బారపు అప్పలస్వామిగారి ఆకాలమరణమును చింతించు, వాటినుంబయినను సానుభూతిని తెలియజేయుచున్నారు. (2) ఇదివరలో వ్యవహరింపబడుచున్న శ్రీ సీతారామవికమత్వసంఘము నింతటనుండి సీతారామభక్తసంఘమని పిలువబడుటకు తీర్మానించడమైనది. (3) సంఘోద్దేశ్యములు:— 1 దేశమునందు ప్రతి గామమున భగవద్భక్తసంఘముల కల కొన్ని జనుల భక్తి పరపకుల జేయుటయు, 2. పశుశరణాలయముల స్థాపించుటయు, 3. పశునాలయముల కల్పించుటయు, 4. సాంఘికతలందు, భూతవయ, వికమత్వము, భర్తానిరణము పెంపొందించుటయు, ఈసంఘ మేర్పాటుచేయడమైనది. (4) దీనికార్యక్లాపముతుమ్మపూడిలో యుండవలెను. (5) దీనికొక అధ్యక్షుడును, ఉపాధ్యక్షుడును, కార్యదర్శియు, సహాయకార్యదర్శియు, కోశాధియుపతినుండవలయును. (6) కార్యదర్శివిధులు:— 1. సభల సమావేశపరచుటయు, 2. సంఘముయొక్క ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరుపుటయు, 3. ప్రతి సభాసమావేశమునకు 15 రోజులు ముందుగా నోటిసు యియ్యవలెను. (7) అధ్యక్షుడు:— సభలయందగ్రాసనాధిపత్యము వహింపవలయును. సభలయందు సమాన ఓట్లు వచ్చినప్పుడు తనకావలసివచ్చినవినియ్యవచ్చును (8) సంఘపుద్రవ్యము కోశాధిపతివద్దనుండుటకు తీర్మానించడమైనది. (9) మహాజనసభప్రతిసంవత్సరము మేలెలాఖరులోపుగా జరుపబడవలయును. (10) ప్రతిసంవత్సరము యెన్నికలు సభాంతముననే జరుగవలయును. (11) ప్రధానసంఘమున నంగములుగా దేశమునందెల్ల కాళాసంఘములు నెలకొల్పబడవలయును. (12) ప్రధానసంఘసామాన్యసభకు ప్రతికాళాసంఘమును యొకని సాంఘికముగా నెన్నుకొనవలెను. (13) అట్లెన్నుకొనబడినవారినుండి తొమ్మిదిమంది స్థాయిసంఘముగా నేర్పడవలయును. (14) ఈస్థాయిసంఘము సంఘవ్యవహారములన్నిటిని నడపుచుండవలయును. (15) స్థాయిసంఘసమావేశమునకు కనీసము ముగ్గురైనను హాజరుకావలయును. (16) సంఘసమావేశము జరుపుటకు పిలువనప్పుడు ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములవారా కార్యదర్శి తీర్మానములను చేయించవచ్చును. (17) అగమ్యతము పండ్లెండుమంది యయినను లేనిదేశాఖాసంఘముని వ్యవహరింపబడదు. (18) అట్టి కాళాసంఘము ప్రతిసంవత్సరము రూ 8-0-0 తక్కువగాని రుసుము ప్రధానకార్యాలయమునకు పంపవలయును. (19) ప్రతికాళా కార్యదర్శియు సమాలుజేసిన విరాళములకు రసీదులనిచ్చుచు తగిన జవాబులర్పలేకగలను జాగ్రత్తపెట్టవలయును. (20) ప్రతిసంవత్సరము సంఘపు ఖర్చులను తనిఖీచేయించి రిపోర్టు ప్రచురింపవలయును. (21) స్థాయిసంఘ తీర్మానములను ఆమోదింపుటకుగాని రద్దుచేయుటకుగాని సామాన్యసభకు అధికారము గలదు. (22) సంఘనిబంధనలకు లోబడు 16 సంవత్సరములుగల స్త్రీపురుషులందరు సంఘసభ్యులుగా చేరవచ్చును. (23) 16 సంవత్సరములకు లోపుగలవారందరు బాలకాళంలో సభ్యులుగా నుండవచ్చును. (24) ప్రతిబాలకాళకు అగమ్యు అయినగురైనను సభ్యులుగనుండవలయును. (25) అట్టికాళ ప్రధానసంఘమునకు సంవత్సరమునకు రూ 1-0-0 రుసుము చెల్లించవలెను. (26) సాంఘికతని విధులు:— ప్రతిసాంఘికము యిది గవ్య ప్రతిజ్ఞలను చేయవలయును, 1. ప్రతిదినము కొంతకాలము భగవద్భక్తివ్రతకై వినియోగించెదన, 2. సర్వజంతువులయందు దయగలిగి ఒకపండుకలకై కృషిజేసెదన, 3. ప్రతిదిన మేకోయొకటి మంచికార్యము చేయనిది నిద్రింపను, 4. భాషాజ్ఞానము లేనివారలకు నాతీరుబడికాలములో జ్ఞానబోధ జేసెదన, 5. కల్లు, సారాయి, జూపము మొదలగు దుర్వ్యసముల పాలు గాకుండును, 6. సంఘనిబంధనలకున్నిటిని శిరసావహించెదన. (27) ఈసంఘము తరపున ప్రచురించు “సుజ్ఞానచంద్రిక” యను మాసపత్రిక లాభనష్టములు యింతటనుండి సంఘమునకే జెందవలయును (28) ప్రతికాళాసంఘమును యీ మాసపత్రిక ను విధిగా తెప్పించవలయును, (29) సంఘవ్యవహారము నిర్వహించుటకుగాను సంఘమువారు విరాళములను వసూలుజేసి యప్పటికప్పుడు పత్రికాముఖమున ప్రచురింపవలయును. (30) ఈసంఘమున శ్రీయుత రాజవైద్య కోలా అప్పలనరసింహదేవు గారు తమతుమ్మ సంవత్సరపురాబడిలో రూపాయకు ఆర్థికావంతున యీసంఘమునకు మూలధనముక్రింద నిచ్చెదమని వాగ్దత్తము చేసినందున వారికి సంఘమువారు వందనము లర్పించుచున్నారు. (31) ఈసంవత్సరమునకు యీక్రిందనుదహరించినవారు స్థాయిసంఘసభ్యులుగా నెన్నుకొనబడినది.

- 1 శ్రీయుత రాజవైద్య కోలాఅప్పల నరసింహదేవు గారు రాజమహేంద్రవరం. 2 సూర్య దేవర సంజీవరాయణంగారు:—తుమ్మపూడి. 3 చెరువు వెంకట సుబ్రహ్మణ్యంగారు:—రైలుపేట-గుంటూరు. 4. శ్రీయుత గోరాడ రాఘవయ్యగారు, గోవాడ. 5. నారుమంచి చన్నక్రిష్ణయ్యగారు, పెదవల్లపూడి. 6. గోళ్లమాడి లక్ష్మీనారాయణగారు, గోళ్లమాడి. 7. కామరాజుగడ్డ వెంకటసుబ్బయ్యగారు, ఉయ్యూరు 8. విన్నకోట వెంకటస్వామిగారు, బల్లాలగూడెం, బండరు. 9. కపిశ్వర క్రిష్ణప్పగారు, షిమోగా.

(32) ఈదిగువవారు స్థాయిసంఘసభ్యులలో నుండి ఉద్వ్యంతులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

అధ్యక్షులు—సూర్య దేవర సంజీవరాయణంగారు. ఉపాధ్యక్షులు— రాజవైద్య కోలా అప్పలనరసింహదేవుగారు.

కార్యదర్శి:—చెరువు వెంకటసుబ్రహ్మణ్యంగారు సహాయకార్యదర్శి:— నారుమంచి చన్నక్రిష్ణయ్యగారు కోశాధిపతి:—అధ్యక్షులకు సూర్యదేవర సంజీవరాయణంగారు

సాంఘికతని తదితరు లెల్లరు సంఘవిషయములు కనుగొనుటకు చెరువు వేంకటసుబ్రహ్మణ్యంగారు కార్యదర్శి లైలుపేట, గుంటూరు అని వ్రాయుగోరెను. ప్రధాన కార్యాలయము తుమ్మపూడి, దుగ్గిరాలపొట్ల.

తుమ్మపూడి } సూర్యదేవర సంజీవరాయణం, 22.7.24 } సభ కమిటీ కార్యదర్శి.

హిందీ - తెలుగు తెనుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుటకు వీలయిన నులభశైలిని వ్రాసుబడినది.

బాలశిక్ష 0-6-0 మొదటి వాచకం 0-6-0 హిందీ పాకెట్టు డిక్షనరీ ౧౦-౦౦. తపాల ఖర్చు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయ, 7, తంబు శెట్టిపేడి, మృదాళ.

రాచిన్నన్న "పేటెంటు" గ్రోటులు. బిడ్డలకు చాల ప్రత్యేకమైన ఆహారము. అది కాస్త్రు సమృద్ధిగా పోషకములను పెంచబడిన ధాన్యము, సున్నితమైనట్టియు, అత్యంత లిగివట్టియు మనుజుడు దీనిని సులభముగా జీర్ణము చేసుకొనవచ్చును. బిడ్డలు ఈ ఆహారమును నేవించిన చక్కగాపెరిగి వారి రక్తములకు అనందము కలుగజేతురు. బిడ్డల ఆహారము ఇతి జాగ్రత్తగా పర్యాటకు చేయవలయును. బుద్ధికారియైనవల్ల తనబిడ్డ ఆహారవిషయమై ఎప్పుడును అలక్ష్యముతో నుండరాదు. రాచిన్నన్న "పేటెంటు" గ్రోటులు:— ముసలివారు, పడుచువారు ముప్పైసవారికి ప్రత్యేకమైనట్టియు, సున్నితమైనట్టియు ఆహారము అన్ని చోట్లలోను దొరుకును.

అమృతాంజనము జగత్ప్రసిద్ధమైనది అన్ని నెరుపులకుమంచిమందు. అమృతాంజనము ప్రాచ్యుడేశ మూలికల సంపుటిచే హిందూదేశమునందు సిద్ధముచేయబడిన లోకప్రఖ్యాతమైనమందు. ఇది ఇప్పుడిప్పుడు తయారగుచున్న క్రొత్తమందు గాదు. ఇరువదేండ్లుగా దేశమునందు దంతటను వాడుకలో నుండి మెప్పును బొందిన. దివ్యామృతము నొప్పులు, వాపులు, గాయములు, చిళ్ళలు, పోట్లు బెణుగులు, మొదలగుబాధలకు అమృతాంజనము ప్రధమ సహాయముగా వెంటనే పనిజేయును. చర్మముపైన రాచిన లోపలికి వ్యాపించి లోపలి నొప్పులు గయితము పోగలవు, నెత్తురు ప్రతిక్షణమునందును శరీరాంగములకు అహారపదార్థములను గొనిపోయి అచ్చటి కిణిపదార్థములను గ్రహించి ప్రాణరక్షణము జేయుచున్నది. అన్నిపాపులో దొరకును మదరాసు బొంబాయి

తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము

తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుసభ్యుల సాధారణసమావేశము ౨౦-౨-౨౪ తేది సోమవారమునాడు మధ్యాహ్నము ౧౨ గంటలకు జిల్లా కాంగ్రెసు కార్యస్థానములో బందరువందు ప్రారంభమయ్యెను.

ఈసభకు అధ్యక్షులు:—మ.రా.రా. బులుసు ఆంజనేయులుగారు. హాజరు అయిన సభ్యుల సంఖ్య:—౬౭.

తీర్మానములు

మ.రా.రా నిమగ్నుడై వెంకటరామయ్యగారు తమ జిల్లాకాంగ్రెసు సభ్యత్వమునకు రాజీనామా యిచ్చువారు గనుక వాస్తానమునకు మ.రా.రా కానుకొలను పట్టాభిరామశర్మగారి నెన్నుకొనడమైనది.

ఫీర్కాకు ఒకరు చొప్పున యీక్రింద పేర్కొనిన వారిని కార్యనిర్వాహకవర్గముగా నెన్నుకొనుచు కార్యనిర్వాహకసభ్యులందరును పంచవిధబహిష్కారములను త్రికరణశుద్ధిగా వంగీకరించినవారుగా జూచి యెన్నుకొనవలయును.

పంచవిధ బహిష్కారములను అంగీకరించి అవలంబించు వారే కార్యనిర్వాహకవర్గమునకు అర్హులుగా నిలువలెను.

కార్యనిర్వాహకవర్గము:—(౧) భోగరాజు పట్టాభి శీతారామయ్యగారు (౨) దిట్టకవి వీరరాఘవయ్యగారు (౩) జంధ్యాల శివన్నకాశ్రీగారు (౪) మరీదు గోపయ్యగారు (౫) దండమాడి పూర్ణయ్యచౌదరిగారు (౬) భైరవభొట్ల వెంకటసుబ్బారావుగారు (౭) బొడ్డపాటి వెంకటేశ్వరరావుగారు (౮) ఆత్మూరి నాగేశ్వరరావుగారు (౯) కానూరి చినవెంకటరామయ్యగారు (౧౦) అట్లూరి వీరరాఘవయ్య చౌదరిగారు (౧౧) బొప్పన మాణిక్యంబగారు (౧౨) పరిమి వెంకటపిచ్చయ్యగారు (౧౩) అద్దేపల్లి సత్యనారాయణగారు (౧౪) కానుకొలను పట్టాభిరామశర్మగారు (౧౫) కామరాజు శోభనాచలముగారు (౧౬) ఉప్పలూరి ముత్తారాజుగారు (౧౭) గొట్టిపాటి బ్రహ్మయ్యగారు (౧౮) కొడాలి నరసింహారావుగారు (౧౯) పెద్దప్రోలు శేషయ్యగారు (౨౦) చే. వెం. నరసింహయ్యగారు (౨౧) గొల్లపూడి మూర్తిప్రకాశరావుగారు.

మ.రా.రా ఆత్మూరి నాగేశ్వరరావుగారు అధ్యక్షుడుగా నుండుటకు తీర్మానించుటయైనది.

మ.రా.రా భైరవభొట్ల వెంకటసుబ్బారావుగారు ప్రధానకార్యదర్శిగా నుండుటకు యేకగ్రీవముగా తీర్మానించుటయైనది.

బందరు తాలూకాకు దిట్టకవి వీరరాఘవయ్యగారును దివి తాలూకాకు పరుమారి లింగయ్యగారును, గుడివాడ తాలూకాకు దుక్కిపాటి ప్రసాదరావుగారును, కైకలూరు తాలూకాకు వారణాశి సుందరరామయ్యగారును సహాయకార్యదర్శులుగా నుండుటకు తీర్మానించుటయైనది.

కార్యనిర్వాహక పునరావేశములకు హాజరు కావలిన సభ్యుల అనూసంఖ్య తొమ్మిదిగా నుండవలెను.

ఈజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమునకు శోశాధిపతి పదవికి మ.రా.రా. భోగరాజు పట్టాభిశీతారామయ్యగారి నెన్నుకొనుట యైనది.

౨౦-౨-౨౪ తేది ఉదయము ౭½ గంటలకు కార్యస్థానములో తిరిగి సమావేశము.

అధ్యక్షులు:—మ.రా.రా. బులుసు ఆంజనేయులుగారు.

హాజరు అయిన సభ్యుల సంఖ్య:—౫౨.

౭ జిల్లానుండి రాష్ట్రీయసభకు అధికముగా బొప్పన మాణిక్యంబగారిని, హుస్సేన్‌పేగారిని ప్రతినిధులుగా పంపుటకు తీర్మానించుట యైనది.

నెల ౧కి రు ౩౦ ల శీతముతో నొక దూడకుల పాత కాలను ప్రస్తుతము బందరు కార్యస్థానములో నెలకొల్పవలెననియు, ఒకసంవత్సరమువరకు దీనిని రెండుమాడు మాసముల కొక్కొక్కప్రదేశమున జిల్లాయందంతలను త్రిప్పించుడవలెను.

పూజానిధి వసూళ్ల విషయములో యీదినున నుపహరించి నవారు పేర్కొనబడిన ఆయాపూర్ణలో వసూలు చేయుటకు ఏర్పాటు చేయడమైనది. (౧) గొట్టిపాటి బ్రహ్మయ్యగారు (౧) కాజ (౨) కోనూరు (౩) దేవరకొట (౪) చిట్టూర్పు (౫) ఐక్యలగడ్డ (౬) మొవ్వ (౭) చినకల్లెపల్లి (౮) గోగి నేని వారిపాలెము (౯) పెద్దకల్లెపల్లి.

(౨) బొగ్గవరపు వెంకటకృష్ణయ్యగారు (౧) గుడివాడ (౩) దండమాడి పూర్ణయ్య చౌదరిగారు (౧) నరసింహపాలెము (౨) పెనుముచ్చ (౩) మేమూరు (౪) అగినపట్టు.

(౪) ఆత్మూరి నాగేశ్వరరావుగారు (౧) నిడుమోలు (౨) చినముత్తేపి (౩) మంత్రిపాలెము (౪) నెమ్మలూరు (౬) పెరినేపల్లి (౭) ముక్కోల్లు (౮) కొరిమెర్ల.

(౫) దుక్కిపాటి ప్రసాదరావుగారు (౧) పేయ్యేరు. (౬) చెరుకువాడ వేంకట నరసింహయ్యగారు (౧) దగ్గుమిల్లి (౨) కవుతరము (౩) గుడ్లవల్లేరు (౪) పసుమర్రు (౫) కూరాడ (౬) వేమవరము.

(౭) బొబ్బా వెంకటశేషయ్యగారు (౧) అంగలూరు (౨) చంద్రాల (౩) కోడూరు (౪) మానుకొండలపాడు (౫) నరహాపల్లెము (౬) కైకలూరు (౭) రాచపల్లెము (౮) భైరవపల్లెము.

(౯) మా. వెంకట కృష్ణయ్యగారు (౧) నిమ్మగడ్డ (౨) కప్తానుపాలెము.

(౧౦) బొడ్డపాటి వెంకటేశ్వర రావుగారు (౧) చిరిచింతల (౨) నూకెల్ల (౩) పోలకొండ.

(౧౧) అన్నామర్ల రామశోగయ్యగారు (౧) చిట్టి గూడూరు (౨) గూడూరు (౩) తలకూరు.

(౧౨) పరిమి వెంకటపిచ్చయ్యగారు: ౧. కొర్రగుంట పాలెము ౨. అన్ననరము ౩. శింగరాయపాలెము ౪. వదాలి.

(౧౩) అట్లూరి వీరరాఘవరాయి చౌదరిగారు: ౧. వానపాము ౨. వెంట్రప్రగడ ౩. ముదునూరు.

౧౩. పరుమారి లింగయ్యగారు: ౧. పొటిగిగడ్డ.

౧౪. దిట్టకవి వీరరాఘవయ్యగారు ౧. వడ్డమన్నాడు.

౧౫. పెద్దప్రోలు శేషయ్యగారు: ౧. పెద్దప్రోలు.

ఇంతవరకు సభ జరిగినతర్వాత జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడైన శ్రీయుత ఆత్మూరి నాగేశ్వరరావుగారు సభాధిపత్యము వహించిరి.

తూర్పు కృష్ణాజిల్లా సంఘముతరపున ౧౫ గ్రామములకు ఒక్కొక్క ప్రచారకుని నియమించి, అట్టి ప్రచారకుడు విధిగా జిల్లాతరపున ప్రతి గ్రామములో రాటముల నభివృద్ధిపరుచుట, దూదని రాటములకు నష్టయిచ్చేయుట, సరియగు తిన్న నిమూలును సుబోధకముగా వడికించుట గ్రామసంఘముల స్థాపించి అభివృద్ధిపరచుట, అట్టి ప్రచారమును గ్రామసంఘ కార్యదర్శిగాని, జిల్లా సంఘసభ్యుని సహాయమునగాని లేక స్వయముగాగాని, అవసరమైనచోట నెవ్వరిటీతో నిర్వహింపవలెనని యీసభ వారు తీర్మానించుచున్నారు.

కార్యనిర్వాహకసభ సమావేశము

లోగడ జరిగినట్లే యీ సంవత్సరము మాడా ప్రెసి డెంటు ఆత్మూరి నాగేశ్వరరావుగారుగాని, బందిరులోనున్న ముట్నూరి కృష్ణారావుపంతులుగారు గాని సర్వాధికారములతో మోటారుఅనుజ్ఞాధికారులుగా నుండివ్యవహరించుటకును, అవసరమైనపుడు యీ అనుజ్ఞాధికారులు తమ అధికారమును తమ యిష్టమువచ్చినవారికి తాత్కాలికముగా నొసంగవచ్చునని తీర్మానించడమైనది.

కొడాలి, మేమూరు, హిందీ పాతకాలలకు ధనసహాయము విషయమై మామూలు ప్రకారము మొత్త ఖర్చు 2/3 వంతు గ్రామములు ఖర్చుచేసిన పిదప 1/3 జిల్లా సంఘమువారు సహాయముచేయ తీర్మానించిరి.

ఆఫీసు సుమాస్తాపనికై వచ్చిన దరఖాస్తుల విషయమును ప్రధాన కార్యదర్శియు, అధ్యక్షులును సలహాదించుకొని తమ కిష్టమువచ్చినవారిని ఏర్పాటుచేసిరాబోవుకార్యనిర్వాహకవర్గము వారి అంగీకారమును బొందవలెను. సాధ్యమయినంత త్వరలో పాతగుమాస్తాను విడుదలచేయవలయును.

దండమాడి గోపయ్యగారిని కమిషనరీయరము ఫీర్కాలో పనిచేయుటకు నెల ౧కి రు ౨౦-౦-౦ మీదను, చల్లపల్లి ఫీర్కాలో పనిచేయుటకు కొడాలి నరసింహారావుగారిని నెల ౧కి రు ౨౦-౦-౦ శీతము మీదనున్న, ఇప్పకొండ వెంకట మాంబగారిని నెల ౧కి రు ౧౫-౦-౦ శీతముమీదనున్న, కర్రా వెంకటేశ్వర రావుగారిని నెల ౧-కి రు ౨౦-౦-౦ శీతముమీద బందరు తాలూకాకును ప్రచారకులుగా ఏర్పాటు చేయడమయినది.

ముదినేపల్లి వం తెనవద్ద దుక్కిపాటి ప్రసాదరావుగారు, దుక్కిపాటి రామనాథముగార్ల జాయంటు హామీమీద రెండు వేలరూపాయలకు మించకుండ ఒక ఖద్దరు డిపో కాఖను నెలకొల్పవలె ననియు అందులో గుమాస్తాగా వారికి యిష్టమువచ్చిన వారిని నెల ౧కి రు ౨౦-౦-౦ ల శీతముమీద ఏర్పాటు చేసికొన

వచ్చుననియు, ఇంటిఅద్దెలు సాదరు ఖర్చులు వగైరా వేరుగా నొసంగబడుననియు యీవిషయమై గుడివాడ మాపునకువలెనే తగిలిన ఖరారునామాను వ్రాయించుకొని కార్యదర్శి వెంటనే పని ప్రారంభించవలయునని తీర్మానించడమైనది.

ఈజిల్లాలో ప్రచారకులందరును ౧౫ దినములు కార్యస్థానములోనుండి దూడకుటను, నేర్పుకొనవలయుననియు, వారి కిసందర్భములో నయ్యేఖర్చులన్నియు జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘమువా రొసగవలయుననియు తీర్మానించడమయినది.

లోగడ తీర్మానముప్రకారము తాత్కాలికముగ కార్యదర్శి కార్యనిర్వాహక సభ్యులలో నెవ్వరికైనను అధికారము నొసంగు చుండవచ్చును.

కృష్ణాజిల్లాలో ఆపరేషన్లు బ్యాంకులోనున్న తూర్పు కృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘమువారి కరెంటు కాతాను శోశాధిపతి భో. పట్టాభి శీతారామయ్యగారిపేర మార్చి వ్యవహరించు చుండవలెననియు, ప్రధానకార్యదర్శివద్ద యెప్పటికప్పుడు నిత్య వ్యవహారములకై నూరు రూపాయల ప్యాస్ బుక్ మునుపుంచుకొనుచుండవలయుననియు, బి. ప్రెస్ ఆవరణ క్రిందనున్న ఖద్దరు డిపోలకు సరుకుయ్యివించగా పుడు, ఆసరుకు ఖరీదుమొత్తము చెల్లించుటకై శోశాధిపతితనము కార్యదర్శి చీఫ్ వ్రాయుచుండవలెననియు తీర్మానించడమైనది.

దిట్టకవి వీరరాఘవయ్యగారు ప్రచారపురస్కార తనిఖీపని చూచుచుండవలెను.

ప్రచారకులును, జీతముమీద పనిచేయు నితర ఉద్యోగీయులును తమయొక్క విధాయకధర్మములను ఏకారణముచేత నైనను మానవలసి వచ్చినపుడు సాధ్యమైనంతవరకు కార్యదర్శికి వ్రాసి నెలపుసొందుచుండవలెను. అనివార్యమయిన సందర్భము లలో భుక్తమైన కాలమునకు నెలపు దరఖాస్తును పంపుకొనవలెను.

ఆత్మూరి - నాగేశ్వరరావు

అధ్యక్షులు.

భైరవభొట్ల - వెంకటసుబ్బారావు

జనరల్ శ్రీకటరి.

క్రిష్ణగిరి డి. మునసబు కోర్టులో

O. P. 12/1921

స్టుతం

వాది:—నంజమ్మ.

ప్రతివాది:—గోవిందప్ప.

పైదావా వాది నంజమ్మ తనమొగుడి లావాదేవి వసూలు చేయుటకు వార్డు సర్టిఫికెట్టు గావలెనని దావాతెచ్చినది. అది 15-8-24 లో వాయిదా ఏర్పడినది.

ఆక్షేపించువారు ఆదినం ఆక్షేపించవచ్చును.

కె. రామస్వామయ్యంగార్ బి. ఎ., బి. ఎల్.

వాదితరపున వక్టీలు, క్రిష్ణగిరి.

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (వది అణాలు)

కలనులభము! (పోషుఖర్చులప్రత్యేకము) గుణమధికము

శరీరములో ఉష్ణాధికముచే కలిగిడి నైత్యకాస్త

మాత్రలు దివ్యామృతము. అశీర్వము, అరుచి, ఆపులింతలు,

అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల

యందు బలతీయము, పిక్కులు, పార్శ్వములు, శరీరస్పృశ:

క్రేళ్లు, అస్థులు, మొదలగువనియందు గలిగిడి నొప్పు

లను బోగొట్టి దేహమును మంచి యారోగ్యమునకు

దెచ్చును.

ఈ మాత్రలు మేహవార నొప్పులను వెంటనే

మాన్యును. యందు ఆ నేకవిషధులు చేరినవి. అనుభవము

గల ఔషధమగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్ప

వచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:— (1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

దబ్బీ 1-కే కుష్టుకు తైలము రు. 0-8-

ఈ తైలము పొడలు, బొల్లి, తెలుపు, నలుపు,

కుష్టులకు రాయుటకు ఉపయోగించును.

అమృతాంజనం డిపో, మడరాసు - బొంబాయి.

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

జాతీయవిద్యావిధానము

అనుశీలక క్రింద ఆంధ్ర బి.ఎ. మంగళవారపు ఆంధ్రప్రదేశ్ శ్రీయుత భువియారం సాంబయ్యగారిచే వ్రాయబడిన విమర్శనను జూచినాను. జాతీయ విద్యావిధానమున వారికి దోచిన లోపములకు నాకు దోచినంతవరకు నీక్రింది విధముగ సమాధానమును వ్రాయుచున్నాను.

1 ప్రార్థన:—హిందువుల విషయమున (1) విషయ కప్రార్థన (2) సరస్వతీ ప్రార్థన (3) జాతీయగీతములు.

మహానిలో పై రెంటివిషయమును విద్యాబోధనా ప్రారంభమున ప్రార్థించుట హిందువులు మరచినయు ప్రత్యేకముగ "విద్యావిధానమున" నూచింపవలెననియు తలంపక పోయి యుపసాంఘికుల పాఠభాషే.

2. ఆంధ్రము

3. మొదటితరగతి పూర్తియగునప్పటి బాలురు 1 సం॥ క్రిందము విద్యాలయమున గడుపుదురు. ఆకాలములో మొదలయ్యే యాముసములలో నక్షరసమామ్యయమును, 2 వ యాముసములలో సామాన్యముగాఁ బ్రతిపాఠశాలలో నేర్వనట్లు, కా, కి, కీ... క్త, క్ష, కృ, ఇత్యాది గుణితములును, 3 వ యాముసములలో వర్ణక్రమము, అనగా, రాముడు రే, ఆ గారములు, రా, మకార ఉకారములు, ము, డకార, ఉకారములు, డు, అని అచ్చులతోఁ గూడిన వర్ణక్రమము, సులభమైన పేర్లు వాక్యములు వ్రాయుట చదువు; స్థలమును నుచ్చారకై కృష్ణశతకములోని పద్యములు, కీర్తనలు, వగైరా అని విభజింపబడి "విద్యావిధానమున" వ్రాసిన అచ్చుగుణితము అనుదాని నీవిధముగ అచ్చువర్ణక్రమముని వివరింపకపోవుటచే నీయభిప్రాయము వారికి కలిగియుండ వచ్చును.

4 వ తరగతిలో హల్లుగుణితము అనగా కృష్ణ, కకా కలుకారములు కృష్ణ కారణకార ఉకారములు, స్థ, డకార, ఉకారములు, డు, అని యీవిధమున బాలునికి శబ్దములలోనివర్ణల వరుసను నేర్పవలయు ననియు, 5 వ నుచ్చారణలభించుటకై క్షిప్రచ్చారణ గలిగిన కృష్ణ, క్షిప్ర నియమించి ఉచ్చారణ తుద్ధియైన పిమ్మట పీలననేని పద్యముల భావమును కథారూపమున బాలునికి నేర్పవలయు ననియేకొన్ని పాఠాని కథలనిగూడ నూచించిరి.

5. 6 వ తరగతి యైనపిమ్మట సులభమైన నీతిబోధకములగు పద్యములుగలిగిన సుమితీకతములో గాని నేమన శతకములో గాని 700 పద్యములును, నూచింపఁబడినవాచకములలో నేర్పనను, మొదటియాముసములలో సాక్షిప్రాయముగను, 2 యాముసములలో భక్తిప్రధాన మగు దాశరథీశతకము, 3 ని, 80 పద్యములు, తాత్పర్యముతోను, వాచకమును, రామకృష్ణవారి భారత సారములోని కొంతభాగమును జరిపి, 4 వ తరగతిలో మిగిలినదాశరథీ శతకమును బూర్తి చేయుచు ప్రధానవాచకమును నీతి చంద్రికలోని మిత్రలాభమును ఉపవాచకముగ 3 వ తరగతిలో మిగిలిన భారతసారపు భాగమును బూర్తి చేసి పద్యములకు నలోపాఖ్యానమునుగాని మరియే యితితపు ప్రకమునుగాని పూర్తి చేసిన బాగుండును.

6 "వ్యాసరచనకు సహాయముజేయు నవలలను నూచు" అనిరి.

ప్రతి తరగతిలోను భక్తి నీతి బోధకములగు నుపవాచక వ్యాసరచనకు సహాయము జేయుననియు ప్రస్తుతకాలము నువదిన నవలలంత యుపకరింపవనియు తలంచి రాజస్థాన కథావళి ఆంధ్రకవులచరిత్రములకు చరిత్రగ్రంథములను గూడ నూచించిరి.

7 సంస్కృతము, ఆంగ్లము:— "సంస్కృతమునకు నాము సంవత్సరముల విద్యావిధానమును గనుపడిచిరి." అనిరి.

8, 9, 10 తరగతులలో ఉచ్చారణకుద్ధికిని ముందు నువదిన సంస్కృతాంధ్రములకు గూడ నుపయోగించునను తలపున అమరమును సంతలుగా జెప్పింపవలసిన దనిరి.

9 విద్యార్థులు, 1, 2 తరగతులలో సంస్కృతమునుగాని ఆంగ్లమునుగాని యైచ్చికముగ నభ్యసించవచ్చునని వైరెండు గుణలలో నితరపాఠముతోబాటు నభ్యసించగలిగిన విధముగ విద్యావిధానమున గనబరచిన రూపమును నూచించిరి. ప్రముగ నీభాషల నభ్యసించదలచినను 2 సంవత్సరముల బంపకావ్యములు పూర్తిజేయుట యసంభవమని తోచుచున్నది. మనరాష్ట్రమున నేవిద్యాలయముననైన నింతకన్న

నెక్కుడుగ గనబరచ గలిగినచో నావిధానమునే యవలంబింప వచ్చును.

10 ఆంధ్రరాష్ట్రకాంగ్రెసు సంఘమువారును వైవిషయముల గమనించి తమజాతీయ విద్యావిధానమును సవరింప ప్రార్థింతులు.

ఒగిరాల వెంకట్రామ దీక్షితులు

చెన్న పురి బజారుధరలు

జూలై నెల 31-వ తేది గురువారము

(1) ధాన్యములు

బియ్యము రూ 1-కి	ర 85-0-0	మొత్తము 45-0-0 ముఖ
బియ్యము బస్తా		మొత్తము, వరకు
కునుకు తెనాలి	ర 48 గలవి	ర 18-0-0 14-0-0
నెల్లూరి	ర 15-8-0	17-0-0
డిల్లీ	ర 15-8-0	17-0-0
రాగులు రూ. 164 బస్తా 1-కి	ర 8-12-0	9-0-0
మత్తము	ర 24-0-0	26-0-0

(2) వత్స ధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి	ర 205	ర 11-0-0 ర 12-0-0
నెనగలు	ర 10-12-0	11-8-0
నెనలు	ర 10-12-0	11 4-0
మినుములు	ర 12-8-0	18-12-0
ఉలసలు	ర 9-4-0	10-4-0

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులు నూనె రూ 1-కి	ర 180-0-0	170-0-0
నెయ్యి రూ 1-కి	ర 14-0-0	26-0-0
కొండాపురం నేరు నెనగవత్సరూ 1-కి	ర 60-0-0	62-0-0
యితర ప్రదేశము	ర 55-0-0	58-0-0
నేరు నెనగనూనె గానుగ రూ 1-కి	ర 142 మినునూనె 185	
అమడము నూనె రూ 1-కి	ర 180-0-0	

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయవస్తువు రూ 1-కి	ర 205-0-0	210-0-0
హారవస్తువు	ర 140-0-0	160-0-0
మిరకకాయలు (గుంటూరు) రూ 1-కి	ర 90-0-0	120-0-0
గుంటూరుచాయకట్టు నీలిముడు ముఖము 1-కి	ర 45, 50	
కాళహస్తి పాయకట్టు	ర 60, 70	
లెల్లము రూ 1-కి	ర 85-0-0	80-0-0
శింకరండు రూ 1-కి	ర 25-0-0	42-0-0

(5) ఇనుము

వట్టాలు రఖం రూ 1-కి	ర 85-0-0	86-0-0
చదరం	ర 84-0-0	87-0-0
రవుండు	ర 84-0-0	88-0-0

(6) లోహములు

కెండి 100 కులంబు	ర 78-0-0	82-0-0
బంగారము, కులము 1-కి	ర 25-6-0	26-8-0
నవరస 1-కి	ర 15-10-8	
ఇల్లడి రూ 1-కి	ర 280-0-0	285-0-0
రాగి డిటా	ర 820-0-0	885-0-0
అస్కా చక్కిరం రూ 1-కి	ర 40 0-0	40-8-0

(7) రంగులు అలిజరైన్లు

అల్లకల్లు	20 డిగ్రీలు	ర 85-0-0
బిట్టి కల్లు	డిటా	డిటా
నీరకం	డిటా	డిటా
గురం	డిటా	ర 88-0-0

ఆయుర్వేద వైద్య సంగ్రహము

అన్ని వ్యాధులకును సులభముగా చికిత్సచేసికొన దగిన 600 యోగములు గల వైద్యగ్రంథము. 1-కి 1-4-0 వి. పి. అ 6

ఆయుర్వేదచరిత్ర:— వైద్య, ఆరోగ్య, కారీర, వస్తు గుణ, చికిత్స మొ॥ వ్రాయబడు వైద్యపుటిక. సం॥ చంపా. రూ. 2-8-0. మాదిరి యుచితము. 2

3. పి. అండు కో, పెరిడేపి, నెల్లూరుజిల్లా.

చుండుకు నూనె

నెల సీసా 1-కి ర 0-6-0 వి. పి. సహా 0-11-0 ఈ నూనెను రాచిన చుండు పొట్టురాలుట, జిల, గోకుడు పుండ్లు మొదలగునవి మూనును. దీనివలన నెం బెకలకు హానిగలుగక చక్కగఁ బెరుగ గలదు. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

అతిమూత్ర వ్యాధిని త్వరలో

కుదుర్చు ఔషధరాజము

నే నుక వై శ్రవ్యుడను. నావృత్తి వర్తకము. నేను ప్రస్తుతము మద్రాసు, గోవిందప్ప నాయక వీధిలో కాపురమున్నాను. నేను గడచిన రెండు సంవత్సరములనుండి తీవ్రమైన అతిమూత్రవ్యాధిచే బాధపడుచున్నాను. నామూత్రముయొక్క స్పెసిఫిక్ గ్రావిటి సంఖ్య 1036 గానుండి, మూత్రము నందు తీపును, శ్వేత ధాతువును (ఆల్బుమెన్) అమితముగా నుండెను. నేను అనేక ఆంగ్లవైద్యుల వద్ద ఔషధమును సేవించితిని. మిక్కిలి కఠినపథ్యము చేయవలసినట్లు వారు నాకు నలహించిరి. ఆ ప్రకారమే చేసితిని. కొన్నిసంవత్సరముల క్రిందటనే వరియన్నమును, కాఫీని మానితిని. నావ్యాధికించెముకూడను కుదరలేదు. లేక నామూత్రమునందుండి తీసి, లేక శ్వేతధాతువు లేక స్పెసిఫిక్ గ్రావిటి యేమాత్రము తగ్గలేదు.

నేను మిక్కిలి నిరాశచెందితిని. తుదకు కృష్ణాపుర నివాసియును ప్రస్తుతము మద్రాసు అర్బిని యన్ వీధి, నెం 72 రు గృహములో నుండు పండిత స్వామి శ్రీనివాస అయ్యంగారివద్ద 8-7-24 తేది నుండి చికిత్స ప్రారంభించితిని. నడరు తేదీనుండి వరియన్నమును కాఫీని పుచ్చుకొనుచున్నాను. వారు అతి స్వల్పకాలములోనే అనగా 15 దినములలోనే నా వ్యాధిని పూర్తిగా బాగుచేసిరి. ఇప్పుడు అనేక ఆంగ్లవైద్యులు నామూత్రమును పరీక్షించి క్రమముగానే యున్నదని తెలిపిరి. 1442

(ప్రకటన) టి. వరదరాజులు చెట్టి, 209 గోవిందప్ప నాయక వీధి, మద్రాసు, 26-7-24.

వారిసలహాకట్టుము రూ. 15-0-0

కౌటిల్యుని ఆర్థ శాస్త్రము

గ్రంథకర్తలు:—మారుడిపూడి వేంకట రంగయ్య, ఎం. ఎ., ఆకుండి. వేంకటశాస్త్రి

చంద్రగుప్త చక్రవర్తికి ప్రధానమంత్రియై చాణక్య డనుశాహంతరముగలిగినట్టియు కౌటిల్యునిచే రెండువేలసంవత్సరములకు పూర్వము వ్రాయబడిన సంస్కృతగ్రంథమునకు సరియైన తెనుగు. పరిపాలనవిధానమునుగురించి మనపూర్వులు వ్రాసిన గ్రంథములన్నిటిలో నగ్రగణ్యముదీని శాధారణము చేసికొనియే శామందకారులు వారిగ్రంథములరచించిరి. పాశ్చాత్యులు సహిత మిట్టియుద్ధగ్రంథములేదని పోగడియున్నారు. పోలీస కాలమందలి మనజేతములోని రాజ్యము లేటు పాలింపబడుచుండెనో తెలిసికొనగోరువారికి చార్మితపరిశోధకులందఱికి నిదియ మూల్యమైనది. గ్రంథమునువ్రాసినవాడు కౌటిల్యుడోవా కాదా, గ్రంథకర్తకాలమెద్ది, గ్రంథమందు వర్ణింపబడిన రాజ్యాంగము యొక్క ప్రధానలక్షణము లెన్ని-అనువిషయములను విమర్శించిన యుపోద్ఘాతము చేర్చబడియున్నది. 500 పుటలగ్రంథము. కాలి కోలైండు. ఖరీదు ర 4-0-0 నూత్రము.

మారుడిపూడి వేంకటరంగయ్య. (1463) మహారాజాకాలేటి, విజయనగరం. లేక, అభ్యుదయపుస్తకనిలయము, కాకినాడ.

సుందరి లైలము

డబ్బీ 1-కి నెల రూ 0-8-0 వి. పి. 0-13-0 ఒక డబ్బీలైలము విడుదల రాచిన ముఖమున ఏర్పడు మొటిమలు మచ్చలుమానును. ముఖము కాలిబారి, మన్నగా అద్దమవలె ప్రకాశించును. చర్మము మృదుత్వముకలిగి నానాకు లేదు. ఈలైలము మంచినూనెన గలిగి మోగడవలె నుండును. అమృతాంజనము డిపో బొంబాయి, మద్రాసు.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ పత్రిక

కపహరి

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0 వి. పి. పహా రూ 1-6-0

దగ్ధ శ్వాసకోశములందు బలహీనతలన ఏర్పడును. ఇది అనేక విధముల శ్వాసములన ఏర్పడిన దగ్ధ. శ్వాసముల ప్రబలింపు దగ్ధ. శ్వాసకోశముల నూత్న శాశ్వతములను ఏర్పడుదగ్ధ. ఉబ్బునము, తుయగ్ధ దగ్ధకు సేవిచలనసీ తుయ దగ్ధ విధమును బట్టి యుండును.

దంతచూరము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-2-0 డజన్ 1 కి 1-4-0

ఈదంతచూరముతో పండ్లుతోముటులన చిగుళ్లు గట్టిపడును, చిగుళ్లనుండి రక్తము కారకుండును. నోటుదగ్ధంధములేక యుం డును. పండ్లుముత్యములవలె తెల్లగా నుండును. స్వస్థామాస్యముగ వాడుటకు దగియున్నది.

గ్రహణి మాత్రలు

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రూ. 0-8-0

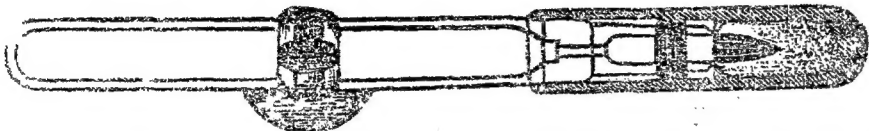
రక్తచేదనములు, బంకవిరేచనములు, జిగురులేచనములు, అజీర్ణవిరేచనములు, నీటివిరేచనములు, మొదలగువిధముల మాత్రలను మూడుపూటలు సేవించిన తోడనే నిలిచిపోవును. పీటిని పిల్లలకుకూడ వాడవచ్చును. వెంటనే గుణ మిచ్చును.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబు శెట్టివీధి మదరాసు

నెట్ వ ఫిల్లింగు

"ఆ గేట్"

ఫరంబిస్ వేనా

హాల్-లెస్ పెన్ ప్రపంచమునందు, నూతనఫక్కి అని చెప్పుదగు ఈ "ఆగేట్" కలము, అమెరికా ఆఫీస్ బోర్డు, మొదలగు ఖండములలో విరివిగా వ్యాపించియున్నది. ఇత్తుటిప్పుడు మన హిందూదేశమునందు కూడ విక్రయముగా జూరబడినది. సాధారణములైన "ఆగేట్" కలములు 2957 మాత్రముగా ఉపయోగించబడు ఈ కలము "ఆగేట్" గాజుపాత్ర నువహించుట యిచ్చుకమును మానక ఇతరము. ఒకరూపి సీరాలో ముంచియెడల అందు నిమిషములకుచేత చక్కగా వ్రాయును. (2957) విక్రయము విక్రయము డిపో మదరాసు

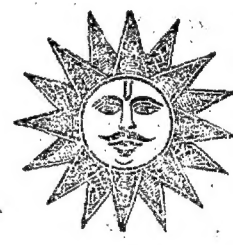
BORAX - LEMON SOAP.

బోరక్సు నిమనబ్బు

కోరమునకు మృదుత్వము, చల్లదనమునిచ్చును. సువాసనగలదు. 10 తులముల డబ్బీ 1 కి ఖరీదు 0-2-0 30 తులముల కోపు ఖరీదు 0-5-6 1 డజను 15-0-0, గ్రోసు 15-0-0 కర్పూరపు సబ్బు 0-3-0, కార్పూరపు 0-3-0 Agents Wanted. ఏజంట్లు కావలెను. (1548) R. Venkatappiah, Proprietor.

కృష్ణాసబ్బుకంపెనీ, మచిలీపట్నం.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమ పువ్వు మానదగ్ధ దొరకును. కొనువారు సూర్య మార్కును గమనింపుడు. కరస్పాక్ డెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:— 1490 ఎస్. నారాయణ డి కంపెనీ, 21, హనుం విధి, బొంబాయి.

నారాయణ మైస బసీసుల

ఈ దినము సుమారుంచిన మిల్లులో తయారగుచున్న బసీ నులు, హిందూదేశపువిలువ ను బలహీనున్నా, ఖద్దరు నూలలో నున్నా, హిందువుల పరిశ్రమచేతనున్నా, నకల పైనపట్టువున్నా, ప్రతి వస్త్రాభరణముతోనూ తయారయ్యెదబడి, బహుశరణ మైనదగును. భాగ్యవంతులకు, బీదసాధులకు, పిలుగా యుండే లాగుననూ, విదేశపు ధరలకంటె పీలైనంత చాకగా యేర్పాటు చేసి విక్రయించుచున్నాము. ఎర్ర కులకు (హోలశేలు) మొత్తపు షేరమునకు, కం ట్రాప్టులకు చాలా వ్యాపారపిల్ల కట్టజేసి నాము గనుక ధరలు తెలియగోలినవారు యాక్రింది విలాసమునకు వ్రాసినయెడల చార్జీ తీసుండా ఖరీదులపట్టి పంపెదము. కాంటిలు బసీసులు ప్యాకెట్టు 6 ఖరీదు, రూ 6 0-0 మానెలకు — ఆంధ్రహాజిరీము స్పె, (1458) తెజవాడ, పిడి 20?

కా మి ని యా నూ నె

వెంట్రుక లేఅందము. రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుదు.

వెంట్రుకలు దువ్వింపుడు ఊడకమున్నే త్వరపడకపోయిన ఊడ మొదలుపెట్టి పూర్తిగా పాడగును. అట్లుకాకుండా

నేడే కామియానూనెను వాడి సత్వరముగా శిరోజముల గాపాడుకొనుడు. వెంట్రుకల కేజాడ్యమున్నను మాన్చి ఈ దివ్యావధము వానిని మొత్తముగా పట్టువలె నెదుగునట్లుచేయును. ఒకపరిక్షవల్ల మీకే తెలియగలదు. మీ శిరోజముల నతిసుభ్రవరచును. బుడ్డివెల 1 రూపాయి. 3 బుడ్లఖరీదు రూ. 2-10-0.

126 ఏపీచార్జీల్లు ప్రత్యేకము.

ఆటోదిల్ బహారు

(రిజిస్టరుచేయబడినది)

మీకు ఏ సువాసన ద్రవ్యము లేక అత్తరు కావలసియున్న ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుడు.

1/2 అవున్సు బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0 } మీ చేతిరుమాలునందు చుక్కలు వేసికొన్న పరిమళ
1 ట్రాం బుడ్డి 0-12-0 } మన్నిదిశలను వ్యాపించును.
1/2 ట్రాం బుడ్డి 0-8-0 }
ప్రై కామినియానూనె, ఆటోదిల్ బహారు మందునరకులమ్ము ప్రతిచోటను విక్రయించబడును. లేకున్న సాలుపజెంట్లగు,
ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,
155 జమ్నామిడి, బొంబాయి అని వ్రాసిన బుడయ